

Catalunya Cristiana

setmanari popular d'informació i de cultura religioses

Dijous, 11 de novembre de 1993 ■ Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona ■ Director: Manuel Valls i Serra ■ Any XV - Núm. 738 175 ptes.

INTERVISTA

2 LA STAMPA

La Stampa entrevista Giovanni Paolo II. Jas Gawronski a colloquio con Karol Wojtyla
lo, Papa dei due mondi: l'Ovest e l'Est

«Il capitalismo»

Jas Gawronski del diari

La Stampa

Text integre a pàgs. 9, 10 i 11

entrevista Joan Pau II

«I potenti di questa terra
non sempre guardano bene
a un Pontefice come me»

OPINIÓ

Articles de Pau López, nou delegat de Pastoral Familiar de Barcelona, de Jaume Aymar i d'Antoni Matabosch

Pàgs. 3, 4 i 5

Sobre el clonatge d'embrions

humans

un article de Francesc Nicolau

Pàg. 22

A pàgs. 26 i 27

Concili al dia

7

LLINDAR

Manuel Valls i Serra, director

Divendres passat al vespre vaig presenciar a TV-3 un programa de debat, «Dret a parlar», que aquesta vegada no partia d'una pregunta sinó d'una afirmació que es donava per descomptada i que, en qualsevol cas, els convidats al programa havien d'esforçar-se a rebatre o desmentir. El conjunt del programa, no obstant algunes intervencions molt positives, em va deixar força entristit. En primer lloc, perquè els organitzadors del programa ja prejutjaven la vida cristiana com una imposició insuportable. Semblava que el seu únic interès era fomentar la confrontació i la polèmica. No la pluralitat sinó el conflicte d'opinions. Hom no es pot sostreure a la impressió que aquests debats tenen sempre per objectiu fer com una mena de judici al cristianisme i a l'Església. Els convidats hi apareixen més com a acusats que no com a autèntics participants. Han de demostrar que no són culpables... En segon lloc, per la presència d'alguns dels convidats a la taula. Alguns d'ells no s'entén a títol de què havien estat seleccionats si no era solament per fer l'espectacle més divertit. En poso dos

«Els catòlics cada cop ho tenim més cru»

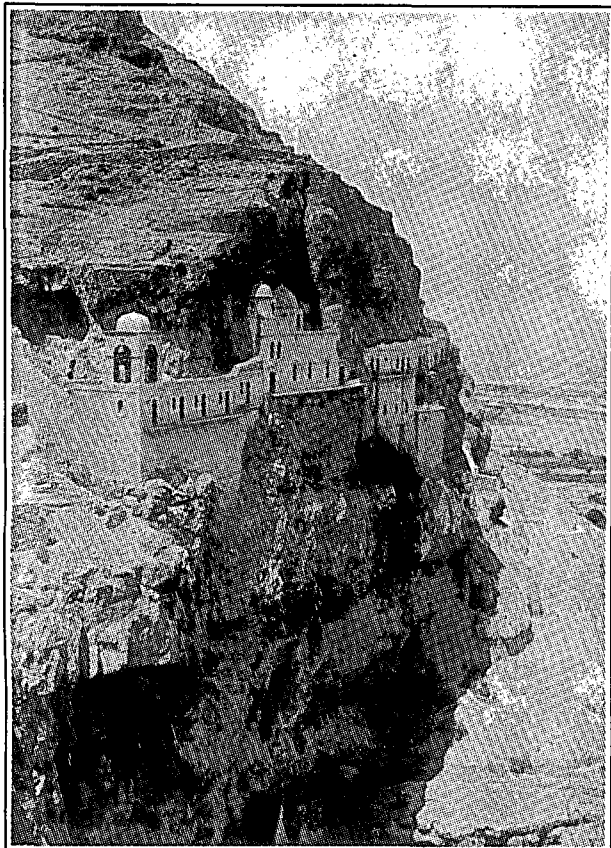
exemples. El capellà ensotanat i de coll encartonat que s'expressava amb aires d'autosuficiència i de perdonavides. El caputxí que anava per lliure. Ja el coneixem, il·l'estimem en les seves singularitats, però una vegada més crec que va perdre una excel·lent oportunitat de transmetre'ns l'alegria franciscana en comptes de servir-nos paraules aspres i enfadoses, per bé que al llarg del programa es va anar moderant. Sant Francesc demanava als seus deixebles una actitud espiritual d'obediència fins i tot en la circumstància de creure's segurs del contrari del que pensen els superiors: «I si el súbdit veu mai que per a la seva ànima hi ha coses millors i més útils que no pas les que mana el prelat, que les

sacrifiqui a Déu voluntàriament i procuri de posar en obra les que vénen del prelat. Car aquesta és obediència caritativa, perquè satisfà Déu i el proïsme... De fet hi ha molts religiosos que, amb l'intent de veure un millor procedir que el que manen llurs prelats, miren enrere i tornen al vòmit de la pròpia voluntat» («Escrips de Francesc d'Assís», Clàssics del Cristianisme, p. 77-78). Com ens hauria agradat que tots els participants en el debat ens haguessin contagiats una mica més el goig i l'alegria de ser cristians! Algunes intervencions foren realment penoses (¿no es podia haver seleccionat una parella d'ateus una mica més intel·ligents?), per bé que hi hagué també —cal reconèixer-ho— intervencions molt encertades i alguns bons testimoniatges. El testimoniatge de la prostituta ens impressionà a tots i el bisbe Joan Carrera sabé correspondre-hi amb una actitud i una paraula evangèliques, fins i tot criticant amb una delicadesa, no exempta de fermesa, com s'havia dut a terme l'interrogatori. En tot cas, qui de veritat ens ho està posant cru és TV-3!

PELEGRINATGE A Del 28 de desembre al 4 de gener

Terra Santa

Pas a pas amb el Nou Testament i seguint les directrius de l'Escola Bíblica de Montserrat i les pautes confiades del 1981 ençà als Amics de «Catalunya Cristiana»

PER LA JUDEA I LA GALILEA

Jerusalem (sant sepulcre, via Dolorosa, Litóstratos, cenacle, muralles de la ciutat, muntanya de les Oliveres, esplanada i mur occidental del Temple, Betesda mont Sió, etc.), els seus barris i el seu entorn (Betània, Ain Karem, etc.), així com Betlem, Jericó i la muntanya de la Quarantena, monestir i coves de Qumran, la mar Morta i el riu Jordà, el llac de Tiberíades, el mont Tabor, Cafarnaüm, Canà de Galilea, Natzaret, el mont Carmel, Cesarea, etc.

**UN AUTÈNTIC PELEGRINATGE
AL PAÍS DE JESÚS I UNA VIVÈNCIA
EXCEPCIONAL DE REFLEXIÓ, DE
PLEGÀRIA I DE CELEBRACIÓ DE LA FE
A LES FONTS MATEIXES DE LA
NOSTRA SALVACIÓ**

DEMANEU INFORMACIÓ

Podeu demanar-ne informació per telèfon, per correu o bé personalment a l'associació
AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA:

Pelegrinatges i viatges: Plaça Urquinaona, 11 3r. 3a. A. 08010 Barcelona - Telèfon: **301 37 18**

EDITORIAL

La nostra societat civil passa per algunes situacions lamentables que, a diferència d'altres, no són imputables directament a la política, ni a l'organització social, ni a l'economia. Ens referim a fets tan tristos com, per esmentar-ne dos de ben actuals, el segrestament de la farmacèutica d'Olot i el de la noia de Madrid, o la mort de tants joves per accidents de carretera, de matinada... Són notícies que convulsionen l'opinió fins que un altre esdeveniment pren el relleu de l'actualitat i ens fa

Segrestaments, la mort de joves per accident... mals d'avui

oblidar l'anterior. Només, però, una reflexió que abasti les causes dels fets ens pot ser veritablement útil.

Si aquestes causes no podem cercar-les en la política, l'organització social o l'economia, caldrà interrogar-nos sobre les actituds dels ciutadans, capaces de desembocar en autèntiques tragèdies. I caldrà pensar en l'educació de les persones com a única base possible per a un canvi positiu. Alguna cosa no va bé en el nostre sistema educatiu —família, escola, mitjans de comunicació, associacions i moviments de joventut, Església— si, malgrat el seu possible perfeccionament teòric des del punt de vista de la pedagogia, fracassa en el seu producte real, és a dir, en els comportaments de les persones.

Una qüestió —indubtablement difícilíssima— a posar damunt la taula, és la cobejança del diner, a aconseguir sigui com sigui, amb una manca absoluta d'escrúpols en la utilització de qualsevol mitjà. Ja sabem que aquest no és un fenomen que poguem considerar exclusiu del nostre temps. Però potser mai com avui havia gaudit d'un clima social d'acceptació que fa justificables tots els camins que porten a l'enriquiment fàcil. Només en els casos extrems s'arriba a monstruositats com la de jugar amb la vida d'una persona. Ara bé, quan en una societat algú arriba fins a aquests límits, és perquè s'hi dona el terror propici. Per això aquest tipus de notícies no les hauríem de contemplar amb actitud de simples espectadors, sinó que les hauríem de meditar des de la responsabilitat. Quan la corrupció i la violència són pregonades com a fets normals en alguns mitjans de comunicació, sempre hi ha qui, mancat de capacitat per a distanciar-se'n, en rep, en alguna mesura, les conseqüències.

Una altra qüestió dolorosa és la de les formes actuals de descans i de diversió, especialment pel que fa a la joventut. De mica en mica, s'han anat imposant uns models de «cap de setmana» que ja no tenen res a veure amb la celebració del diumenge, no només en l'aspecte estrictament religiós, sinó també en el de la tradició cultural cristiana que és a l'origen del concepte de descans, dignificador de la persona, que ha heretat la nostra societat. Segons les informacions que ens arriben sobre l'accident de Sabadell, és probable que els joves que en resultaren morts portessin vint-i-quatre hores sense dormir... La diversió, entesa com a utilització fora mida d'elements excitants —de l'excés de temps a l'alcohol i a la velocitat— pot resultar destructiva.

Aquesta no vol ser una reflexió per al pessimisme. Malgrat la limitació de les nostres forces en relació amb la magnitud del problema, sempre és possible avançar. És bo que els cristians ens adonem que el nostre treball evangelitzador no és alié als problemes de la societat, sinó que s'hi insereix, com un factor d'esperança.

U s vull comunicar el goig, la preocupació i la confiança que sento pel fet d'haver estat nomenat pel nostre benllogut Sr. Arquebisbe delegat episcopal per a la família. Sento goig perquè servir Déu i els homes en l'Església —que és la seva família humana— no pot ser altra cosa que goig. Sento preocupació perquè conec la meua petitesa i em sap greu empetir, ni que sigui involuntàriament, la grandesa de Déu. Sento confiança perquè sé que Jesucrist està amb tots nosaltres fins a la fi dels temps.

Jo vull ser delegat del nostre bisbe, vull ser la seva veu en el consoli i en l'encoratjament de les famílies. I vull ser delegat del nostre bisbe no precisament perquè es digui Carles i em pugui caure més o menys bé, sinó perquè és el successor dels Apòstols a l'Església de Barcelona en comunió amb el successor de Pere, el Papa.

En el començament d'aquest servei, i amb l'autorització del nostre Sr. Arquebisbe, us poso a continuació la meua professió de fe en la família, publicada fa un temps en el meu llibre «La família, escola de la família». Que Déu m'ajudi a ser-hi fidel.

Crec en un Déu que se'n ha revelat com a família: Pare, Fill i Esperit Sant.

Crec en la persona humana, que ha estat creada home i dona a imatge i semblança de Déu.

Crec en la família, pensada per Déu des de tots els segles i originada en la fusió amorosa i definitiva de les vides d'un home i d'una dona.

Crec en el do amorós mutu de l'home i de la dona, que troba en la fusió dels cossos l'expressió del compromís de les vides.

Crec que la unió dels esposos fa evident la seva condició d'imatge d'un Déu que no és solitud, sinó comunió.

Crec que l'entrega mútua entre l'espòs i l'esposa és tendresa acollidora que els fa font de vida.

Crec que els fills són la fidelitat dels pares feta vida.

Crec que la família no és solament font de vida biològica, sinó principalment de vida personal.

Crec que la família fa créixer la vida personal de tots els seus membres acollint-la en llibertat, en tendresa, en solidaritat.

Crec que la família manifesta el valor espon-sal del cos com a camí de comunió pesonal.

Delegació episcopal per a la família

■ Pau López Castellote

Crec que la família cristiana, fruit del nostre amor enriquit per l'Amor infinit, ha de ser un signe d'esperança per a tots els homes.

Crec que la família cristiana, verdadera església domèstica, assolirà la plenitud al cel, on tota la humanitat és cridada a formar la família humana de Déu pels segles dels segles. Amén.

Pregueu per mi i pregueu per la família. El nostre Arquebisbe i el nostre Papa la tenen en el més profund del seu cor perquè és obra del més profund del Cor de Déu.

Pau López Castellote és escriptor i pedagog

RESPIR

Fer volar coloms!

Un dia em vingué una idea que vaig trigar a comunicar a ningú precisament perquè hi veia reflectida en la meua realitat allò que el títol d'aquest *respir* expressa: *fer volar coloms*. Van ser dues, pròpiament, les idees que em vingueren, totes dues a la vegada i molt relacionades. La primera fou pensar que, si és ben trobat que el dia anterior a qualsevol elecció sigui oficialment un dia dedicat a la reflexió, en el qual no és permès de fer públicament propaganda electoral de cap mena, potser també fóra bo que a partir del tancament dels col·legis electorals hi hagués oficialment unes hores de silenci fins que s'haguessin escrutat tots els vots: podríem posar, per exemple, com a límit les vuit del matí següent. Estic segur que, si es feia així, ens estalviaríem, els soferts ciutadans, paraules i actituds que fan més pena que altra cosa. Ja no em queda espai i renuncio a l'altra idea, que era, igualment, o més, fer volar coloms.

■ Miquel Estradé

Director: Manuel Valls i Serra
Director adjunt: Jaume Planas i Pahissa

Coordinació: Josepina Picas i Pauné

Redacció i col·laboradors: Joan Carrera Planas; Núria Albert; Montserrat Albert; Josep M. Aragonès; Jordi Bassas; Pilarín Bayés; Pietat Campmajó; Oriol Camps; Pere Campàs; Salvador Cardús; Miquel Àngel Codina; Rosa Collé; Guillem Farré; Francesc Gamisans; Núria Giral; Joan Guiteras; Jordi Jorba; Pau López; Enric Graupera; Jaume Mora; Antoni Munné; Francesc Nicolau; Núria Oriol; Albert Pera; Tomàs Puntí; Joan Salvador; Pere Tena; David Vidal; Pere Vives; Miquel Estradé; Francesc d'A. Picas; Pere Saumell.

Corresponsals: Leonard Santacana, CERVERA; Carme Frigola, FIGUERES; M. Caballé, GIRONA; Josep Nadal, IGUALADA; Jaume Montaña, LLEIDA; Enric Badosa, ROSES; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia, SOLSONA; Joan Boroná, TARRAGONA; Norbert Miradé, TORREDEMBARRA; Joaquim Blanch, TORTOSA; Enric Benavent, VILANOVA I LA

GELTRÚ; Antonio Gil, ANDALUSIA I SUD D'ESPANYA; Glòria Carrizosa i Guillem Farré, BARCELONA; Maria del Pilar Brault, FRANÇA.

Disseny: Josep Samper i Aledo Compaginació: Carlos Aguado

Redacció, administració, publicitat i autoedició:

Edifici de la Parròquia de la Mare de Déu dels Àngels, c/ València, 244, 2º.

Telèfons: 215 27 39 / 215 27 84. Fax 215 28 05 - 08007 BARCELONA.

Impressió: Publiograf, S. A. L. Passatge Valeri Serra, 30,

Tels. 454 16 30 / 17 77 BARCELONA. D.L. B.14.387/79

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 9.100 Ptes.
Resta d'Europa: 17.732 Ptes. □ Amèrica: 21.892 Ptes. □ Àfrica: 21.892 Ptes.
□ Àsia: 30.732 Ptes. i Oceania: 30.732 Ptes

Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona
Fundadors i membres honoraris del patronat:

Mn. Joan E. Jarque i Juglar i Mn. Francesc Malsosa i Riera

President: L'Arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard Mª Carles i Gordó

President delegat: Mons. Joan Carrera Planas, bisbe auxiliar de Barcelona

Vice-president executiu: Ricard Foraster i Ruiz

Patrons: Josep-Rafael Carreras, Ramon Casals, Antoni Bascompte, Gaspar Vilarrubies, Pere Planellas, Pere Fàbregues, Marcel Coromines, mossèn Joan Pujol i mossèn Manuel Valls

Secretari: Jaume Planas

Gerent: Jaume Roigé i Torrenigenerós

Difusió controlada per

MEMBRE DE LA UCIP

ARA MATEIX

10 anys

■ J. Carrera Planas

Deu anys no són gran cosa, mirats amb perspectiva històrica. Però en la vida d'una persona, fan un cert gruix. També el fan en el curs d'una publicació. Deu anys és, justament, l'edat d'aquesta columna que s'iniciava el 2 d'octubre de 1983 amb un comentari titulat «¿Guerra escolar?», dedicat a una qüestió molt viva aleshores, és a dir, a l'«ara mateix» de fa una dècada. Celebro aquest aniversari oferint al lector la publicació d'un recull d'articles apareguts aquí, juntament amb algun altre treball. Tots fan referència, més o menys directament, a les formes més senzilles de viure la fe dins les nostres comunitats, o fora d'elles, o amb un peu dins i l'altre fora... El títol del recull és «La canya esquerdada», d'intencionalitat prou obvia.

L'interès per tot el que anomenem, d'una manera no gaire precisa, religiositat popular, va començar a créixer després d'una etapa marcada, sobretot, per l'afany d'enquadrar pastoralment els cristians. El prestigi de la militància, el gust per la comunitat petita, la recerca d'unes senyes ben concretes d'identitat cristiana que permetessin de distingir els qui fan una opció personal de fe dels qui la tenen més aviat com un component de l'entorn social... van ser algunes de les característiques d'aquella etapa i resten vives encara. Sempre serà necessari actualitzar la crida a la conversió i l'anunci de la bona nova com una proposta adreçada a la persona i sempre caldrà evitar que es dilueixi en uns ritus utilitzats de manera superficial o evasiva. La manca de llibertat religiosa, no en el sentit de restricció del dret a professar la fe, sinó en el d'imposar algunes de les seves pràctiques a tothom, va contribuir, durant molts anys, a fer sospitoses algunes manifestacions religioses del poble. Al mateix temps, però, els pastors més atents van començar a adonar-se d'alguns altres aspectes complementaris de la qüestió: com ara el risc de voler enquibir tots els fidels en uns esquemes organitzatius que no podien pretendre una validesa universal, o el d'establir abusivament unes senyes d'identitat cristiana aleatòries, o el de no saber interpretar prou bé les actituds religioses populars i atribuir a defectes de fe alguns trets que tenen més a

Sempre serà necessari actualitzar la crida a la conversió i l'anunci de la bona nova com una proposta adreçada a la persona i sempre caldrà evitar que es dilueixi en uns ritus utilitzats de manera superficial o evasiva

veure amb factors culturals i amb formes d'expressió... La reflexió pastoral ens duia, també, a complementar, a partir d'aquestes observacions, la necessitat d'opció personal amb la gratuïtat del do de Déu i l'eficàcia dels sacraments; la recerca de senyes d'identitat, amb el diàleg interior, sempre misteriós, de cada home amb Déu; la militància en grups organitzats, amb altres formes més independents de vida cristiana. No cal dir que l'adveniment de la democràcia i el canvi de sentit de la coacció social —que ha passat de fer sospitosa la increença a fer estranya la creença— ens ha situat en un context nou. Tot això, i encara més coses, ens ha portat a fer més atenció a la religiositat popular, especialment en els últims deu anys.

Aquest, però, és un tema molt fràgil. Només mirant com a complementaris els dos processos apuntats aconseguirem un bon servei pastoral al nostre poble. Només mantenint el sentit crític, cadascú des de la seva inclinació preferent, assolirem el necessari equilibri.

J. Carrera Planas és bisbe auxiliar de Barcelona

arriba una notícia, en certa manera sorprenent: el 2 d'octubre es va constituir a Os de Balaguer (La Noguera), la Confraria de campaners de Catalunya. Després del toc d'Angelus, a l'església parroquial, es va donar lectura a l'acta de fundació i als estatuts, que foren signats pels membres fundadors. També es va escollir l'administració constituent amb membres procedents de diversos indrets de Catalunya. Una vegada constituïda la confraria es va fer un repic de festa per celebrar l'acte històric.

La idea de crear aital confraria, nucli que vol aglutinar tots els campaners de Catalunya, va sorgir el passat 17 d'abril, quan prèvia a la Trobada de Campaners que se celebra cada any en aquella població, hi hagué la I Jornada sobre el fet del campanar. Els principals objectius de la nova confraria són fomentar, protegir, conservar, mantenir i donar difusió al que representa el món de les campanes, campaners, campanars, carillons i carillonistes.

Aquesta notícia per alguns té un cert regust medieval. Un podia pensar que això de «tocar campanes» és propi d'uns quants nostàlgics que viuen fora d'aquest món. Però la primera sorpresa és

La nova confraria s'inscriu en una sensibilitat creixent de recuperació actualitzada tant de la religiositat com de la cultura popular, perquè els tocs de campanes tenen aquest doble vessant religiós i cultural i els campaners són artesans de la comunicació local

diverses publicacions dedicades exclusivament a campanes. Cal esperar que la flamant confraria doni un impuls a la investigació i difusió d'un tema que pot interessar a historiadors, artistes, músics, comunicadors, folkloristes, sociòlegs, antropòlegs, etc.

Més sobre campanes

Una confraria sonora

■ Jaume Aymar i Ragolta

constatar que els capdavaners de la iniciativa són gent jove i entusiasta, universitaris i experts en animació sòcio-cultural. Això em fa pensar que la nova confraria s'inscriu en una sensibilitat creixent de recuperació actualitzada tant de la religiositat com de la cultura popular, perquè els tocs de campanes tenen aquest doble vessant religiós i cultural i els campaners són artesans de la comunicació local.

D'altra banda en el nostre país quant a «campanologia» anem molt endarrerits. Els estudis de campanars i campanes han estat fins ara obra d'uns pocs erudits i amb una transcendència molt limitada. A França, en canvi, hi ha des de fa anys

A redós de cada campanar hi ha una comunitat humana que treballa, que prega, que fa festa, que sofreix i que espera, i les campanes i els campaners en brandar-les es fan portaveus de la vida comunitària. Si es recuperen d'altres oficis tradicionals, ¿per què no recuperar el de campanar? Podria semblar que es tracta d'un ofici esclau i obsolet, impropï del nostre temps, però experiències recents ho desmenteixen. En parlarem en un altre article. Entretant, felicitem-nos de la iniciativa i augurem èxits a aquesta sonora confraria.

Jaume Aymar i Ragolta és Delegat de comunicació social de l'arquebisbat de Barcelona

ACUDIT

Trobada Internacional de Centres Culturals Catòlics

■ Antoni Matabosch

Organitzada per el Consell Pontifici de la Cultura i per el Centre Chantilly, prop de París, tingué lloc del 4 al 8 d'octubre una trobada internacional de directors de Centres Culturals Catòlics. Hi estigueren representats 29 Centres, de 24 països, de quatre continents (llevat Austràlia). Prengueren part activa a tota la trobada el president del Consell Pontifici, cardenal Poupard i el secretari Mons. Rode. El primer pronuncià dues conferències sobre els canvis culturals actuals i la missió de l'Església.

L'objecte de l'encontre fou l'intercanvi d'experiències. Cada director exposava el seu propi context cultural, els reptes, els eixos d'actuació i les activitats del seu Centre. Es constatà una varietat extraordinària i una vitalitat remarcable. Ens impressionà a tots els esforços immensos que arreu del món es fan a fi de millor inculturar l'evangeli en la pròpia realitat.

Diversitat segons el context cultural

Una manera de classificar els centres és per els accents propis degut a la pròpia realitat. Els africans (Ghana, Senegal i Zaire) i asiàtics (Bombay, Manila, Japó i Corea) estan interessats per les cultures multiseculars en cada

país i el diàleg interreligiós; en la majoria dels llocs el tema de l'Islam és molt greu. A Europa de l'Est (Eslovènia, Bulgària, Rússia i Lituània) el problema és com reiniciar-ho tot després que la societat atea i marxista ha esmussat la realitat; els catòlics d'allà, amb una gran precarietat de mitjans, donen prova d'una àgil imaginació i força. A l'Europa de l'Oest hi ha més nombre de Centres; els tres francesos (Bevoie a Metz, Chantilly dels jesuïtes i el de l'Arbresle, a Lió, dels dominics), els dos espanyols (Fe i Secularitat de Madrid i Fundació Joan Maragall de Barcelona), els dos italians (Milà i l'Institut Internacional J. Maritain) i el de Malta; estan preocupats per la creixent secularització de la societat. A Amèrica llatina (Perú, Colòmbia i Mèxic) volen assumir la religiositat popular i estan molt alarmats pel fenomen sectari.

Es notà també una gran diferència de nivells d'actuació. Hi ha Centres estrictament pastorals, de formació de catequistes per exemple; altres són estricta-

ment científics (per exemple el de Zaire que ha editat gruixudes col·leccions de llibres sobre llengües i ritus autòctons); uns altres s'inclinen per la difusió de la doctrina social de l'Església (Líban i Mèxic).

Vitalitat eclesial

En tot cas es posà de manifest la riquesa i la vitalitat de l'Església Catòlica arreu del món. Per a la Fundació Joan Maragall aquesta trobada ha estat un moment privilegiat de sentir-se en comunió d'intencions i treball amb altres moltes persones. També ens ha ensenyat que hem de

caminar cap a transformar-nos cada vegada més en un centre cultural, en un lloc on es puguin trobar les persones d'aquest món, un «club» amb ambient i espais propis; no ens podem quedar a ser només una oficina que organitza actes i serveis. Una segona idea és la de incidir directament en la formació de joves intel·lectuals mitjançant beques d'estudi i investigació; la Conferència Episcopal Italiana n'ofereix una trentena cada any i els resultats són molt bons. Aquí ens manquen com sempre, els recursos econòmics.

Antoni Matabosch és President de la Fundació Joan Maragall

SABER ESCOLTAR

Aplaudiments i tradició vivent

10 d'octubre. A la plaça de Sant Pere, del Vaticà, hi ha una multitud. Des de diversos indrets som molts els qui hem pelegrinat amb motiu de la beatificació de dotze cristians eminents, la major part dels quals foren màrtirs del Crist. L'ingrés matinal al recinte reservat revela que hi ha nombrosos joves. Bé val la presència d'uns i altres un esdeveniment tan important en aquesta Església santa, els membres de la qual ténen compromís de santedat.

El Papa proclama els beats. El cortinatge que cobreix els retrats de cadascun d'ells, al balcó de la basílica papal, és llevat. Tothom aplaudeix assentint a l'acció que acaba de fer el Sant Pare. Aquesta aprovació em va fer meditar. Vaig pensar que això era un acte de la tradició vivent de l'Església. Un moment d'evangeli viscut, actualitzat. Goig d'una fe que no és mai un record en un cofre, sinó una vida en Crist que es manifesta en fruits de santedat i que és reconeguda com a realitat i vocació. Tradició que és aprovació-reconeixement del poder que el Senyor donà a Pere. Tradició que és comunió sincera i joiosa.

La Tradició, en realitat, és el mateix Crist lliurat pel Pare. I que l'Església lliura vivent als seus fills i als homes de totes les èpoques.

■ Joan Guiteras

Voleu cooperar en la difusió de Catalunya Cristiana?

Catalunya Cristiana ha de ser present a totes les llars cristianes de Catalunya. És un deure posar la veu de l'Església a l'abast de tothom.

Vós podeu contribuir a la difusió del setmanari, contactant amb possibles subscriptors en les vostres hores lliures. És una tasca apassionant per a persones dinàmiques i amb do de gents, per a la qual no hi ha distinció d'edat ni de sexe, alhora que es pot guanyar una notable compensació econòmica per cobrir despeses i dedicació.

Interessats, truqueu al nº (93) 487 10 25, Sr. Roigé

20 ANYS

al servei de la pau,
la justícia i els
drets humans

Fes-te soci

Collabora

JUSTÍCIA I PAU

Rivadeneyra, 6, 10e. 08002 Barcelona
Tel. (93) 317 61 77

◆ La encíclica Veritatis splendor

Sr. Director:

Una vegada, no fa gaire temps, davant el panorama controvertit d'una societat que trontolla per l'absència de valors morals sòlids, una persona digué que «mai no hem anat enlloc tan de pressa».

En totes les èpoques, són homes excepcionals els qui assumeixen missions tan difícils, però a la vegada apassionants, com la que tenim ara: «Fer que la veritat resplendeixi».

Joan Pau II és un expert en humanitat. La seva categoria humana i espiritual, el coneixement profund del cor de l'home, la seva vida exemplar i la seva condició de pastor de l'Església universal, fan que no es quedi inactiu: prega, treballa i escriu. Igual que totes les persones que estan molt a prop de Déu, està molt a prop nostre, i li preocupa que hom cerqui la felicitat equivocadament: fora de tota norma moral objectiva, al marge dels plans de Déu, ignorant que Ell ha imprès, com a Creador, la llei natural en la nostra consciència, i no existeix veritable llibertat —ni veritable felicitat— quan no cerquem el bé, perquè degradem la nostra naturalesa.

La nova encíclica *Veritatis splendor* arriba en un moment molt oportú, la seva lectura ens fa entendre amb claredat que els manaments de la llei de Déu són un camí obert a la llibertat, al bé, perquè ajuden la consciència a decidir rectament en cada actuació.

No podem deixar-nos endur, mimèticament, pel subjectivisme, per la moral d'ocasió, pel que fa la majoria. Hem de reaccionar, apostar per una vida coherent, per un cristianisme autèntic que no decepi el qui s'esforça cada dia per posar-lo en pràctica.

PATRICIA LEDO
Barcelona

◆ Suggestiment

Sr. Director:

Ens referim al moment de les pregàries, durant la celebració eucarística del diumenge.

Podríem fer-la molt viva, eminentment cristiana si ens recordéssim de temes importantíssims que queden oblidats.

Les penalitats dels germans en guerra a Bòsnia i tants altres llocs, el terratrèmol de l'Índia.

Interessar-se per les incidències del barri, poble... bones o dolentes. Fer costat al Sant Pare sobretot amb motiu dels seus viatges, per alguns completament desconeguts.

Per cadascun del degotall de màrtirs que generosament donen la vida per Déu. Els missioners víctimes d'indígenes ofuscats, el sacerdot mort per la Mafía.

Encomanar als qui dins la corresponent comunitat es preparen per la comunió, la confirmació.

És una idea que se'n ha suggerit. Nosaltres l'hem posada en pràctica. Intuïm que ben rebuda.

Qui més hi sàpiga que ho digui. Sense fugir de les normes li-

túrgiques de la missa, creiem que hi ha iniciatives per fer-la més viscuda, que seria interessant que les comentéssim i les comparéssim, per si és convenient tenir-les en compte.

GENÍS DE TERA TEIXIDOR
Badalona

◆ En pro del cristianisme

Sr. Director:

Encara que vaig ser educat a l'escola dels Gns. de La Salle, a la gratuïta de Cambrils, aviat em vaig oblidar de la religió. Insuflat per inquietuds intel·lectuals, vaig llegir molta literatura, una mica de filosofia, i molta història de les religions, doncs cada vegada les veia més artificioses i manipulades, però darrerament m'ha arrelat una idea, que ha borrar aquesta incredulitat, em sembla conclouent sobre l'autenticitat del cristianisme. M'he adonat en una nit d'insomni, que essent com eren els apòstols, un grup d'homes senzills, amb poca il·lustració, és inadmissible que poguessin concebir una faula de tal magnitud, i més inadmissible encara, que es confabulessin per inventar una religió. Quelcom molt important tingué que succeir «necessàriament», fa gairebé dos mil·lennis, que els va catapultar. Quelcom, que fou el motor i la raó de la gran epopeia del cristianisme, però, sobretot, la irrefutable causa del seu naixement.

JOSÉ ROFES TORRELL
L'Hospitalet de Llobregat

Revifa la flama del do de Déu!

CONGRÉS
DE VIDA RELIGIOSA
CATALUNYA

NOVEMBRE 1993 - MAIG 1995
Unió de Religiosos de Catalunya

El Congrés vol ser un procés col·lectiu construït des dels carismes, complementaris els uns dels altres, la pregària, la reflexió i el compartir al servei de l'evangeli.

Aspira a comptar amb la participació més ampla possible de religioses i religiosos com també d'altres persones.

ETAPES DEL CONGRÉS

Inici: Advent 1993

Actes inaugurals de pregària a diferents llocs de Catalunya.

Primera etapa: gener-juny 1994

La Vida Religiosa a Catalunya: quines són les nostres expectatives, què pensem de nosaltres mateixos, com ens veuen altres persones, què volem per al futur...

Tots podem dir-hi la nostra, a partir del treball de diferents qüestionaris a nivell personal i comunitari. Tres moments especials de pregària ens ajudaran a restar oberts a l'Esperit.

Segona etapa: octubre 1994-febrer 1995

Preguem i compartim la nostra vida i reflexió a partir de la síntesi del treball dels qüestionaris, tot preparant les conclusions finals.

Tres caps de setmana d'aprofundiment: trobades simultànies a diferents llocs de Catalunya.

Etapa final: abril-maig 1995

¿A què ens sentim cridats com a religioses i religiosos de Catalunya?

¿A què ens volem comprometre tots plegats?

¿A través de quins signes concrets ho expressarem?...

Conclusions, línies de futur, propostes...

Cloenda del Congrés amb una trobada oberta a tothom.

SECRETARIA DEL CONGRÉS:

C/. Olzinelles, 4 - 08014 Barcelona
Tel.: 332 64 66 - Fax: 332 55 73.

Catalunya Cristiana

setmanari popular d'informació i de cultura religioses

us fa a mans, com cada any, per al

1994

■ Calendari (mural)

■ Calendari Litúrgic

«La fusió d'allò més fugisser de l'home: el temps, amb allò més definitiu: la salvació de Jesús, situa tota la nostra existència en l'esperança...»

«Que el Senyor "il·lumini ben bé la vostra mirada interior" (Ef 1:18) a fi que sigueu capaços de percebre el tresor que és amagat en el nostre temps.

»Que us ajudi a pregar i a escoltar la seva paraula, units a la pregària de l'Església, estesa d'orient a occident.»

(paraules de presentació del bisbe Joan Carrera i Planas, president per delegació de la Fundació Catalunya Cristiana)

Encomaneu-los i adquireu-los a temps, abans no s'exhaureixin!

Són una publicació dels

AMICS DE «CATALUNYA CRISTIANA»

Pl. Urquinaona 11, 3r. 3a A - 08010 BARCELONA

Tel. (93) 301 37 18 - Fax 302 32 64

VATICA

Joan Pau II a la Conferència de bisbes llatins en les regions àrabs

Reaviveu la fe dels catòlics de l'Orient Mitjà

ROMA.— El Sant Pare va rebre recentment els bisbes de la C.E.L.R.A. (Conferència de Bisbes Llatins en les Regions Àrabs), amb motiu de la seva XLIII reunió

anual, i va subratllar la importància de «preparar nous camins per sostenir i per reavivar el camí de la fe dels catòlics a l'Orient Mitjà».

«Encara que els fidels de les vostres diòcesis no siguin nombrosos, la seva vocació baptismal —afegit— els crida a ser incansablement, en el si dels seus pobles, els iniciadors del món nou». El Papa parlà de les guerres fraticides entre alguns països de la regió, de la pobresa i de la fam de poblacions senceres, i indicà que «el missatge de Crist que teniu el deure de transmetre és una invitació a la pau profunda (...), una crida per compartir».

«Us animo i animo els cristians de les vostres diòcesis —va continuar— a proposar gestes porfètiques perquè mai més no sigui utilitzada la guerra com a mètode de pressió sobre els homes, en detriment del diàleg que permet a cada u i a cada poble ser reconegut».

Joan Pau II va exhortar «a intensificar les col·laboracions» amb els fidels «dels diferents ritus catòlics» i a comprometre's «amb humilitat i amb paciència en el moviment ecumènic».

Els expressà el desig que les seves comunitats «tinguin també

El patriarca llatí de Jerusalem, Michel Sabbah, ha invitat el Sant Pare perquè visiti Terra Santa

sempre la possibilitat de reunir-se per a la celebració dels sagraments (...) i perquè puguin donar amb llibertat testimoniatge de Crist Redemptor de l'home».

El patriarca Michel Sabbah de Jerusalem, invità el Sant Pare a visitar-lo, amb aquestes paraules: «Desitgem repredre la nostra invi-

tació, ja oferta a Sa Santedat a l'Assemblea d'Ordinaris Catòlics de Terra Santa. La pau i la justícia que comencen a néixer en la regió, ens permet esperar que aquest pelegrinatge i aquesta visita a la nostra Església de Jerusalem i també a altres Esglésies veïnes, pugui tenir lloc aviat». (SIC)

Renato Martino, arquebisbe i representant de la Santa Seu, davant l'ONU

La droga, un fenomen amb finals espantosos

VATICA.— L'arquebisbe Renato Martino, observador permanent de la Santa Seu davant les Nacions Unides, s'adreçà el passat 2 de novembre a la sessió plenària de l'Assemblea General de l'ONU sobre la Qüestió 112: El control internacional de la droga, i assenyalà que «en l'arrel d'aquest mal està la pèrdua dels valors ètics i espirituals».

Monsenyor Renato Martino qualifica d'il·legal el mercat de la droga, «un fenomen amb finals i proporcions espantosos», i va afegir: «És desolador veure grups cada cop més nombrosos que busquen aquesta escapadilla: les víctimes de

la fam i de la sublevació, els aturats de les ciutats, els que intenten sobreviure a la reestructuració econòmica, els sense sostre, els destituïts».

L'Arquebisbe assenyalà que en la droga intervenen molts factors: la ruptura de la família, la debilitació dels valors tradicionals, les tensions en les relacions humanes, els nivells de vida infrahumans. «Ni el més petit d'aquests factors és la necessitat psicològica de fugir de les dificultats i responsabilitats doloroses de la vida, sinó que en l'arrel d'aquest mal hi ha la pèrdua dels valors ètics i espirituals».

«L'Església —va continuar— reconeix la responsabilitat de l'individu de refusar l'ús innecessari de les drogues; tanmateix, la Santa Seu es permet dissentir de qualsevol pretensió que sostingui que la societat, inclosos no solament els governs sino també les institucions socials, que no tenen un paper ajudar en la superació de les causes que estan en l'arrel d'aquesta crisi».

Monsenyor Martino observà que, mentre s'elogien les activitats dirigides a combatre aquesta crisi, els esforços «seran inútils si la comunitat internacional no exerceix la seva voluntat d'afrontar les qüestions subjacents en la crisi global de la droga. Cada un de nosaltres, individualment i com a comunitat mundial, ha

de començar per reconèixer la dignitat humana de tot individu, i des d'aquesta perspectiva, extreure'n el valor per actuar on sigui necessari». (CIA)

Un banc especial

De l'IOR (Institut per a les Obres de Religió), no se'n pot parlar pròpiament com del banc del Vaticà. Aquest terme és més aviat aplicable a l'APSA (Administració del patrimoni de la Seu Apostòlica). L'IOR, que s'assembla a un institut de crèdit privat, va ser fundat l'any 1942 pel papa Pius XII. Instal·lat en el palau de Nicolau V, administra sense objectiu de lucre els dipòsits confiats per les institucions religioses i els treballadors del Vaticà, sense retenir comissions sobre les operacions.

Després del crac de la banca Ambrosiana, l'IOR, aleshores presidit des del 1971 per Mons. Marcinkus, fou reformat l'any 1989 per Joan Pau II. El lloc de president va ser suprimit. A la comissió cardenalícia, mantinguda, li foren afegits un prelat secretari i un consell de superintendència compost per cinc laics. (la Croix)

El cardenal Etchegaray negocia la llibertat de l'Església a Xina

El cardenal francès Roger Etchegaray ha estat el primer cardenal de la Cúria romana que ha entrat a Xina des que es trencaren les relacions amb Roma a mitjans de la dècada dels cinquanta. El cardenal és president del Consell Pontifici per a la Justícia i la Pau i està considerat oficiosament com un ambaixador volant del Papa per tot tipus d'afers d'interès humanitari i social.

Un altre cardenal que va aconseguir entrar a Xina fa uns anys fou l'arquebisbe de Manila, cardenal Sin, que aprofità el seu origen xinès per visitar uns familiars i prendre així contacte amb membres de l'Església oficial —procomunista— i amb representants de l'Església clandestina —fidel a Roma.

S'estima que hi ha uns cinc milions de catòlics a Xina que estan integrats a l'Església oficial o patriòtica, mentre que uns altres tants fidels seguien sentint-se units al Vaticà malgrat haver de suportar per això persecucions i dificultats de tot tipus. (ICIA)

Ucraïna invita el Papa

Joan Pau II ha estat invitat a visitar Ucraïna, segons que ha indicat el cardenal Achille Silvestrini a la tornada d'una visita de deu dies a Ucraïna i Polònia: «Una eventual visita del Papa a aquest país és vivament desitjada per la població, pel clergat, per les autoritats governamentals així com pel president Leonid Kravtchouk», ha afirmat el president de la Congregació per a les Esglésies orientals.

«Encara no és possible assenyalat una data, però totes les condicions perquè la visita del Sobirà Pontífex pugui realitzar-se, estan a punt», ha afegit Mons. Silvestrini. Segons ell, ha pogut «constatar un millorament de les relacions entre l'Església catòlica i les altres confessions».

Les polèmiques entre ortodoxos i greco-catòlics concernents especialment a la devolució dels béns eclesiàstics foren plantejades així que aquests darrers pogueren sortir de la clandestinitat de l'època comunista. (la Croix)

FILTRANT LA NOTÍCIA

Què és un Equimercat

Segons informa l'agència SIC, Equimercat és el nom escollit per la Fundació «Santa Llúcia-AD-SIS» per una nova experiència de comerç just i solidari, que funciona a diversos països europeus, i recentment a Barcelona, Pamplona, Oviedo i Bilbao. És una iniciativa que vol superar allò de purament caritatiu i assistencial en les relacions amb el Tercer Món, potenciant un intercanvi entre iguals que millori les condicions de producció i de vida en els països més pobres.

La idea sorgeix a partir de l'experiència internacional de la «Fundació Santa Maria», sis de les comunitats de la qual estan des de fa tres anys en projectes de cooperació a Xile, Equador i Uruguai. Equimercat neix com una organització amb formes empresarials dedicada a la importació i vendes de productes de les petites cooperatives de països en desenvolupament.

«Es tracta —explica Ubald González, encarregat dels Equimercats a Espanya— de comprar en el Tercer Món a un preu just, la qual cosa no esdevé en el comerç actual, i vendre els productes

al Nord a un preu solidari, de tal manera que es pugui compensar el «sobrepau» i que els beneficis generats tornin a reinvertir-se en programes d'ajuda als productors».

Aquest tipus d'iniciatives —que funcionen segons l'esmentada agència, en diversos països d'Europa des de fa més de 15 anys— garanteix als productors una cooperació a llarg termini, a través d'un mercat estable amb preus també estables. Una altra de les seves característiques és que el preu s'assenyala abans de la producció, amb la qual cosa els productors no s'exposen a les baixes de preu que tot sovint originen pèrdues.

Ubald González s'ha entrevistat fa poc amb diverses organitzacions i grups de solidaritat, tant confesionals com laïques i que han mostrat interès per conèixer i participar en aquesta iniciativa. «L'única condició que es posa per la col·laboració és que els beneficis de les vendes es reinverteixin en projectes de solidaritat o en campanyes de conscienciació sobre el Tercer Món».

■ **Francesc Gamissans**

Residència Geriàtrica BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convallescències. Poques places.

Tel. 427 44 53.

Master en doctrina social de l'Església

La Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia Lleó XIII, de Madrid, de la Universitat Pontifícia de Salamanca, en col·laboració amb la Comissió Episcopal de Pastoral Social, inicia per tercer any consecutiu, un Master en Doctrina Social de l'Església.

Formació de professors i experts

Segons explica el director del secretariat de l'esmentada comissió, Fernando Fuente, el curs està dirigit a sacerdots, religiosos, religioses i seglars, en la modalitat de Master i Diplomati. I el seu objectiu és la formació de professors per a l'ensenyança d'aquesta doctrina i d'experts en pastoral social, per a centres docents, institucions religioses, grups i moviments apostòlics.

Aquest curs de Master i Diplomats consta d'un cicle de matèries teòriques impartides per especialistes en doctrina social de l'Església i en ciències socials. El seu pla d'estudi inclou un bloc sobre doctrina social i un altre sobre història i doctrina social de l'Espanya contemporània. A més a més dels apartats sobre dret del treball i de la seguretat social; economia general, administracions públiques; política i sociologia.

Seminaris pràctics

També forma part del curs la realització de seminaris pràctics sobre les àrees i els problemes socials més rellevants de l'àmbit econòmic, polític o ètic, i s'incorporaran al programa i pla de treballs diferents activitats acadèmiques. Entre les quals, s'inclou l'assistència a jornades, setmanes socials, conferències, visites a centres i institucions, o taules rodones. (SIC)

Nova etapa del setmanari Vida Nueva

MADRID.— El setmanari *Vida Nueva* ha iniciat una nova etapa des del 30 d'octubre, amb el seu primer número en un nou format, amb noves seccions i incorporació de color i un nou equip de periodistes catòlics. El procés de renovació l'ha dut a terme el Departament de Publicacions periòdiques (PPC), dins del pla de relançament de les seves revistes.

El fins ara director de *Vida Nueva*, Vicente Alejandro Guillamón, ha estat nomenat conseller de la direcció de Publicacions Periòdiques. Per ocupar el seu lloc, PPC ha designat a Rosario Martín, periodista de 33 anys, que procedeix dels informatius internacionals de Ràdio Vaticana i de la revista *Crítica*. El nou redactor-cap és Javier Fernández, que anteriorment havia estat redactor-cap de la revista *Humanizar* i director de la revista *Cáritas*.

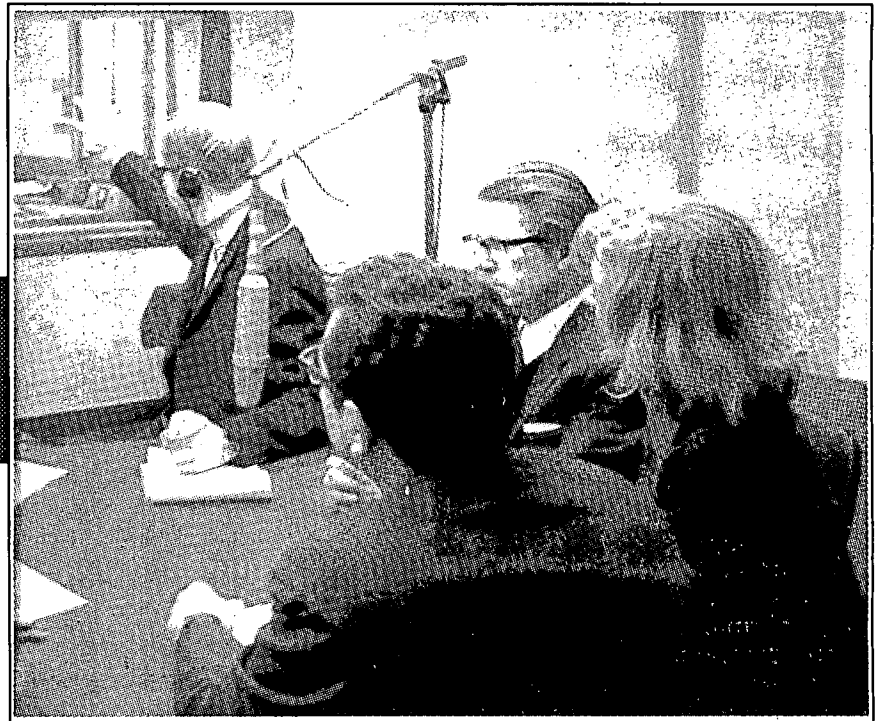
L'objectiu de la revista ve expressat en el subtítol: «l'actualitat, vol ser una publicació oxigenant, esperançada i dinàmica». (SIC)

ESPANYA

Radio Santa María de Toledo, primera experiència radiofònica d'aquestes característiques a Espanya

Oració, notícies i pastoral de l'Església, eixos de la programació

La ràdio pot convertir-se en un eficaç instrument d'evangelització

TODELO.— Radio Santa María de Toledo ara fa un mes que va començar a emetre de manera regular programació religiosa durant tot el dia en el 93.3 de la FM. En aquest temps, ha anat perfilant la seva programació amb l'ajuda dels professionals que hi treballen i el seu director, Juan Díaz Bernardo, subdelegat diocesà de MCS. Aquesta és la primera experiència d'aquestes característiques a Espanya, inspirada en un projecte similar que funciona des de fa cinc anys a Itàlia.

Programes monogràfics sobre els apostolats de l'Església

La seva programació es basa en diversos eixos: l'oració, amb el rís del Sant Rosari, laudes, Angelus, l'evangelí del dia, vespres i oració de la nit. La Santa Missa; i notícies de Ràdio Vaticana i de l'Església en la diòcesi de Toledo i a Espanya, amb entrevista i reportatges d'actualitat. En «Las mañanas de Radio Santa María» d'onze a una, hi ha concursos, endevinalles i diàlegs amb els oients sobre temes quotidians. A més, a la tarda hi ha programes monogràfics que

tracten temes de diversos apostolats de l'Església. Els dilluns, dimarts, dimecres i divendres, a les 17.00 hores, «El Catecisme de l'Església Catòlica». El dimecres també s'ofereix l'audiència general del papa Joan Pau II. A les 18.00 hores el programa «Viure en Crist» dedica el dilluns a la Bíblia, el dimarts a la litúrgia, el dimecres a l'espiritualitat catòlica, el dijous a la comunitat cristiana i el divendres a l'apostolat segle. A les 22.30 hores, «L'home del tercer mil·lenni» té com a temes, de dilluns a divendres, la religió, les arts, les cultures, l'ecologia i el temps present.

El diumenge, Santa Missa i Angelus amb el Papa

El dissabte, «La setmana de l'Església» presenta el resum de les notícies més importants de la setmana. El diumenge es dedica a la festa del Senyor, amb la Santa Missa, l'Angelus en directe amb el Papa des del Vaticà, o programes com «Hoy es Domingo» o «Quédate junto a nosotros».

Tot això, es complementa amb música per resar en diversos intervals durant el dia.

Per a les comunitats cristianes de Catalunya

IMPORTANT NOVETAT EDITORIAL

PREGUEM EL SENYOR

PREGÀRIES DELS FIDELS

Formularis preparats per Mn. Pere Farnés

Moltes de les pregàries d'aquest llibre provenen de formularis emprats per cristians que ens han precedit en una mateixa fe i en un idèntic amor a Jesucrist. Resulta expressiu que també hi figurin altres compostes de bell nou, perquè la tradició orant de l'Església abasta tots els temps. Tant de bo que aquestes pregàries constitueixin un instrument eficaç perquè les comunitats cristianes de Catalunya puguin accomplir cada dia millor el seu ofici del poble sacerdotal i no cessin de pregar pel nostre món.

(De la presentació de Mons. Ricard Me Carles, Arquebisbe de Barcelona)

De venda a llibreries

Format: 17 x 24 cms. 479 pàgines - Imprès a dues tintes. Preu: 3.500 ptes.

EDITORIAL REGINA, S. A.

Mallorca, 87 - 89 - 08029 Barcelona

El cardenal Etchegaray als empresaris cristians

«L'Església no pot canonitzar el mercat»

«L'Església no pot confiscar l'Evangelí per treure'n una doctrina econòmica». Aquest és el missatge adreçat pel cardenal Roger Etchegaray, president del Consell Pontifici de Justícia i Pau, als 600 dirigents dels quadres cristians reunits a Monterrey (Mèxic), davant del 19è Congrés mundial de la Unió Internacional cristiana dels dirigents d'empreses (UNIAPAC).

Sobre «l'economia social de mercat al servei de l'home» el cardenal va subratllar que l'Església, si bé reconeix els valors del mercat, no pot pas «ca-

nonitzar-lo». L'Església no pot confiscar l'Evangelí per treure'n una doctrina econòmica; però l'Evangelí ofereix també llum per aquells que volen un món habitable per a tothom en la llibertat i la solidaritat.

Pitjor que l'ateisme, la idolatria

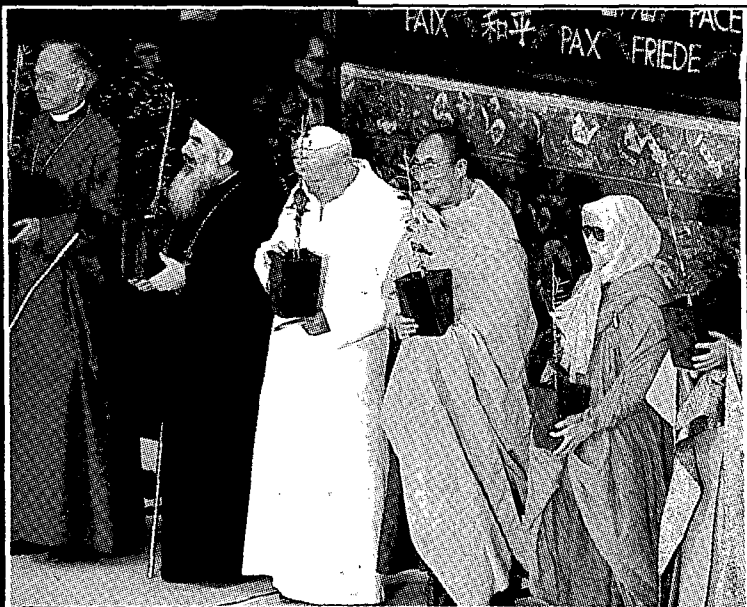
Si l'Església posa reserves davant del lliure mercat, explica el cardenal, és perquè tem que aquest no respecta suficientment la llibertat de cadascú, ja que hi ha necessitats humanes impor-

tants que escapen a la seva lògica. «És necessari no oblidar —va afegir— que una llibertat desfigurada és més perillosa que una llibertat suprimida, ja que la idolatria amaga Déu encara més que l'ateisme.»

En matèria de solidaritat, el cardenal subratllà la urgència d'un retorn vers els més pobres d'on han nascut tots els avenços dels homes vers una més plena humanitat, la urgència també del redescobriments d'un principi tradicional massa poc conegut, el de l'origen comú i de la destinació universal dels béns. (APIC)

El periodista d'origen polonès, Jas Gawronski, sosté un col·loqui amb Joan Pau II, sobre l'Est i l'Oest i sobre la construcció d'Europa. L'autor de l'entrevista, que havia fet arribar al Sant Pare un esborrany de trenta pàgines d'un llibre que està escrivint sobre *L'Europa de Joan Pau II*, es trobà amb la sorpresa de ser convidat a sopar amb el Papa i de comentar junts les pàgines del llibre. D'aquesta conversa i amb l'autorització pontificia, n'ha derivat la present entrevista que C.C. ofereix, en el seu text íntegre, a tots els seus lectors.

Casualment abans de ser Papa, el cardenal Wojtyla fou rebut a Pollone, al Biellese, per la família Gawronski i junts anaren a pregar davant la tomba de Pier Giorgio Frassati, beatificat després per Joan Pau II i oncle d'aquest periodista.

Als seus 73 anys i després de 15 anys al Vaticà, Joan Pau II apareix com un dels grans protagonistes dels ingents canvis que va viure des de finals dels vuitanta el continent europeu, especialment la caiguda del comunisme, un procés en què el cristianisme ha estat «un factor determinant», afirma. El Papa analitza de manera matisada aquest esdeveniment, i recorda que el comunisme va néixer com a «reacció a un cert tipus de capitalisme excessiu, salvatge» alhora que lamenta pel que fa al cas que «els protagonistes del capitalisme a ultrança tendeixen a desconèixer les coses bones del comunisme: la lluita contra l'atur, la preocupació pels pobres i la cosa social». També assegura que ha «comprès el que és l'exploació» i que, per tant, s'ha «posat de la banda dels pobres, dels oprimits i dels indefensos».

—Permeti'm començar per l'actualitat internacional, per la guerra en l'antiga Iugoslàvia. Quan vostè va parlar d'«intervenció humanitària» en els Balcans, algú ho interpretà com una tendència seva vers la intervenció militar. ¿És així?

—No, no és així. El que vull dir és que, en cas d'agressió, cal treure a l'agressor qualsevol possibilitat de fer mal. És una diferència potser subtil, però d'acord amb la doctrina tradicional de l'Església, l'única guerra justa és la guerra de defensa. Tots els pobles han de tenir el dret a defensar-se. És un principi que ja fou formulat per sant Agustí i fou ratificat pel Concili Vaticà II.

—¿Es pot parlar d'una evolució del pensament del Papa des de la guerra de Kuwait a la de Iugoslàvia?

—Sempre he mantingut la meua posició contra la guerra, sempre dins dels límits de tot el que he explicat anteriorment, és a dir, que la guerra és justa quan el seu objectiu és la defensa, perquè, repeteixo, cada un de nosaltres té el dret a defensar-se. I, per tant, no es pot parlar d'una evolució de l'actitud del Papa en el sentit al·ludit.

És a dir, en l'època de la guerra del Golf el problema es plantejava d'una manera diferent. Penso que, en la segona fase, la guerra del Golf fou una guerra que no era tant de defensa com de caràcter punitiu. A més, l'atmosfera general en aquesta zona era molt

tensa. S'intentava donar a aquest conflicte el caràcter d'una guerra de religió. Tot això explica suficientment la posició de la Santa Seu, una posició que ha estat sempre coherent amb els principis abans esmentats i amb la seva especial vocació en la comunitat internacional.

i tot en la seva Polònia. ¿Per què precisament a Polònia?

—És veritat que avui a Polònia els mitjans de comunicació amb una certa orientació ideològica intenten presentar la figura del Papa amb un caire força negatiu. Però aquesta estratègia dels mitjans de comunicació polonesos

te, aquesta entrada a Europa significaria introduir a Polònia tot aquest sistema ultraliberal, de consum, buit de valors, i introduir-lo amb la forsa de la propaganda.

En realitat, Polònia no necessita entrar a Europa, perquè ja és a Europa, i és en el centre. És important que ingressi amb els va-

religiós i moral, la seva intrínseca defensa de la persona humana i dels seus drets. Jo no he fet res més que recordar, repetir, insistir sobre els principis que cal observar, sobretot el principi de llibertat religiosa, però no solament aquest, sinó el de les altres llibertats inherents a la persona humana.

—¿Per què ha tingut tant d'èxit en la història el comunisme i quina explicació pot donar al fet que sigui encara una força amb què cal comptar en alguns països occidentals, mentre que en altres ha tomat al poder mitjançant eleccions lliures, com a Lituània i a Polònia?

—L'èxit del comunisme en aquest segle s'explica com a reacció a una certa mena de capitalisme excessiu, salvatge, que tots nosaltres coneixem bé. Només cal revisar les encíclics socials, sobre tot la primera, la *Rerum novarum*, en la qual Lleó XIII descriu la situació dels treballadors en aquesta època. També la va descriure a la seva manera Marx. No hi ha cap dubte que aquesta era la realitat social, i derivava del sistema, els principis del capitalisme ultraliberal. Contra aquesta realitat va néixer una reacció, una reacció que anava creixent i adquirint un fort consens entre la gent, i no solament entre la classe treballadora, sinó també entre els intel·lectuals. Molts d'ells pensaven que el comunisme milloraria la qualitat de la vida. Per aquesta raó, molts intel·lectuals, també a Polònia, decidiren col·laborar amb les autoritats comunistes. Posteriorment, en un determinat moment, s'adonaren que la realitat era diferent del que pensaven. Alguns, els més valents, els més sincers, decidiren separar-se del poder per passar a l'oposició.

—¿Com interpreta la tornada dels comunistes en alguns països ex comunistes?

—Cal fer algunes distincions sobre això. No es tracta tant d'una tornada del comunisme com a tal, sinó d'una reacció a la ineficiència dels nous governs, cosa que no és sorprenent. L'única classe política que existí durant 50 anys era la comunista. Eren sobretot ells els qui coneixien com funciona la política, amb quins mecanismes compta el Parlament, i així successivament. I els altres,

Entrevista amb el papa Joan Pau II

«El cristianisme fou determinant en la caiguda del comunisme a Europa»

En els Balcans, la situació és diferent. Estem davant un problema realment dramàtic. Veiem que en l'antiga Iugoslàvia la caiguda del comunisme ha coincidit amb el ressorgir dels nacionalismes radicals, que inciten les poblacions a la violència causant terribles sofriments sobre tants innocents.

La posició de la Santa Seu sempre ha estat aquesta: evitar una guerra fratricida. Quan, primer Eslovènia; després, Croàcia i, més tard, Bòsnia decidiren celebrar referèndums sobre la independència i elegiren aquest camí, tenien tot el dret de fer-ho, però en aquell moment encara s'hauria pogut salvar la pau intentant negociar una nova solució, per exemple una espècie de confederació. Per desgràcia, les coses s'han precipitat en una altra direcció.

—Vostè, Sant Pare, potser és més popular avui que quan va pujar al solí pontifici. És un resultat poc comú per a qui ha estat en el poder durant quinze anys. Però no manquen crítiques al seu pontificat, fins

no reflecteix en absolut els sentiments més profunds del poble catòlic.

Caldria entendre d'on neix aquesta tendència crítica. I, en la meua opinió, en l'origen hi ha una concepció errònia del que significa entrar a Europa. Vaig analitzar aquest problema durant el meu darrer viatge a Polònia, el 1991, i també en altres ocasions.

«Com que he viscut en un país que ha hagut de lluitar tant per la seva llibertat, en un país exposat a les agressions i als condicionaments per part dels països veïns, això m'ha ajudat a adquirir una comprensió molt profunda dels països del Tercer Món, del seu tipus de dependència, sobretot econòmica.»

Jo no estic en contra de l'anomenat ingrés de Polònia a Europa, però estic en contra de la temptativa de convertir aquest projecte en una espècie d'idol fals. Segons els autors del projec-

lors específicament seus, i no adaptant-se de manera acrítica i cega als hàbits occidentals, no assimilant el pitjor.

—En un assaig de fa força anys, *Una frontera per Europa: ¿on?*, sostenia que les fronteres no passen a través dels territoris, sinó a través dels homes. ¿Continua pensant el mateix?

—Aquesta és una hipòtesi més ètica que estadística, és a dir, que les fronteres, en passar a través del territori, han de passar necessàriament a través del principi de la dignitat de l'home i de la seva llibertat, naturalment entesa en el seu just terme. En qualsevol cas, vaig escriure aquest assaig en l'època del comunisme i el seu contingut s'explica en aquest context.

—¿Quin creu que ha estat el seu paper en la caiguda del comunisme? Moltes persones, i entre elles Lech Walesa, consideren que ha estat determinant.

—Crec que si hi ha hagut un factor determinant aquest ha estat el cristianisme com a tal, el seu contingut, el seu missatge

(ve de la pàg. anterior)

els que ara se'ls defineix com a centre o dreta, no estaven preparats per governar perquè no havien tingut possibilitats de fer-ho. Eren forts i estaven units en l'oposició, com va passar a Polònia durant l'època de Solidaritat. Ara estan dividits. Té a veure un mica amb un vici polonès, en cert sentit un vici ancestral, el d'un exagerat individualisme que condueix a la fragmentació i divisió de l'escenari socio-polític. És a dir, forts en l'oposició, però no en la proposta constructiva, en el governar.

—Vostè ha combatut amb energia i passió el comunisme. Ara, en els països que s'han alliberat d'aquesta ideologia, regna la degradació moral, es difon la droga, la prostitució. En l'antigua Iugoslàvia hi ha una guerra que humilia el concepte de civilització. ¿S'ha preguntat alguna vegada si realment valia la pena derrotar el comunisme?

—Crec que és equivocat plantejar el problema en aquests termes. Era legítim combatre el sistema totalitari, injust, que es definia socialista o comunista. Però també és veritat el que diu Lleó XIII, és a dir, que hi ha «llavors de la veritat» fins i tot en el programa socialista. És obvi que no s'han de destruir aquestes llavors, que no han de perdre's. Avui és necessari realitzar una anàlisi precisa i objectiva, però també cal saber discernir. Els protagonistes del capitalisme a ultrança tendeixen a desconèixer fins i tot les coses bones fetes pel comunisme: la lluita contra l'atur, la preocupació pels pobres...

Un excessiu proteccionisme de l'Estat, en el sistema del socialisme real, produïa també fruits negatius. Va desaparèixer la iniciativa privada, es va difondre la inèrcia i la passivitat. Quan va canviar el sistema, la gent es va trobar sense experiència, sense capacitat per combatre per si mateixa, no avesada a la responsabilitat personal. Alhora, hi va haver persones que immediatament demostraren tenir esperit d'inicial per enriquir-se, no sempre de forma lícita i honrada. Moltes d'aquestes persones, per les raons que ja he explicat, són membres de l'ex-nomenklatura.

Com es pot veure, és molt difícil el pas d'un sistema a un altre. Fins i tot els seus costos són moltalts; l'augment de l'atur, de la pobresa i de la misèria.

—A Riga, durant el seu recent viatge als països bàltics, vostè va dir que hi ha «alguna cosa de veritat» tant en el marxisme com en el socialisme.

—Això no és una novetat. Ha estat sempre un element de la doctrina social de l'Església. Ho deia també Lleó XIII i nosaltres ho confirmem. Però la resta, és el que pensa la gent normal. En el comunisme hi ha hagut una preocupació per la cosa social, men-

tre que el capitalisme és força individualista. Però aquesta atenció per la cosa social ha tingut un preu molt alt en els països del socialisme real, pagat en molts sectors amb la degradació de la vida dels ciutadans.

—A Vínies, també durant el seu viatge als països bàltics, i en realció amb l'enfrontament entre comunistes i oposició, vostè va dir: «Ni vencedors ni vençuts», sempre que els vençuts, és a dir, els comunistes, recordin que han de redimir les seves pròpies culpes i demostrar una conversió sincera. ¿S'oposa als comunistes reciclats?

—Sí, he dit que han de convertir-se i retre comptes amb el passat, que és una cosa que no tots estan disposats a fer, ni a Polònia ni en els altres països.

—Li ho pregunto amb molt humilitat, Sant Pare, però quan li sento parlar d'aquesta manera no aconsegueixo entendre,

que vivim. En la meua opinió, en l'origen de nombrosos i greus problemes socials i humans que turmenten avui Europa i en el món es troben també les manifestacions degenerades del capitalisme.

Naturalment, el capitalisme actual ja no és el mateix que el de l'època de Lleó XIII. ha canviat, i aquest canvi s'ha produït també gràcies al pensament socialista. El capitalisme d'avui és diferent, ha introduït amortidors socials, gràcies a l'acció dels sindicats ha dut a terme una política social, és controlat per l'Estat i pels sindicats. Tanmateix, en algunes països del món perviu en el seu estat salvatge, gairebé com en el segle passat.

—¿Com es desenvolupa el diàleg entre l'Església catòlica i l'ortodoxa? En cert sentit, a Vínies, vostè ha donat una mà simbòlica a la que ha definit com la «noble Església ortodoxa»

en l'antiga Unió Soviètica, l'Església ortodoxa russa ha sofert greus danys i avui ha de trobar el camí per recuperar els fidels. Ara tot és diferent. En el passat, l'Estat rus era un Estat ortodox. La identitat nacional russa es basava en l'ortodòxia. La història del poble rus està en íntima relació amb l'ortodòxia oriental, primer grega i després eslava, però sobretot russa.

En les relacions recíproques amb l'Església ortodoxa russa també hi ha alguns problemes que tractem d'aclarir i resoldre d'acord amb els principis del diàleg ecumènic. En relació amb aquest tema, voldria al·ludir a dues qüestions molt importants per a mi. La primera és relativa a la creació de les diòcesis llatines en el territori de l'extinta Unió Soviètica. Es tracta de diòcesis que existien en el passat i foren suprimides pel règim comunista, per la qual cosa els catòlics de ritu llatí van estar durant decenniis sense bisbes. Ha

sempre tenen una bona opinió d'un papa així. A voltes el miren malament, fins i tot quan tracta sobre qüestions relatives als principis morals. Demanen via lliure, per exemple, per l'avortament, per l'anticoncepció, pel divorci. I això és una cosa que el Papa no pot fer, perquè la missió que li ha confiat Déu és la de defensar a la persona humana, la seva dignitat i els seus drets fonamentals, i el dret a la vida és un dels fonamentals.

—La gent es pregunta, amb una certa inquietud, vers quin Europa ens estem adreçant. ¿Els podria tranquil·litzar?

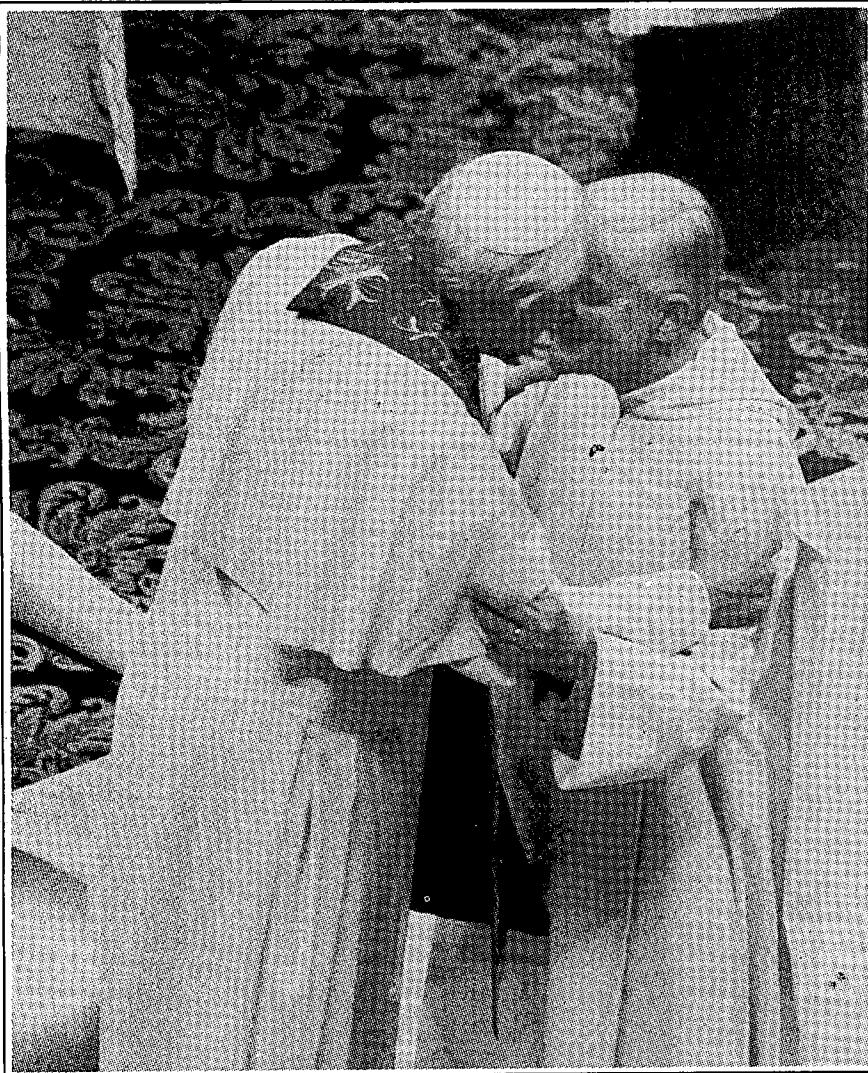
—Un polític em va dir una vegada una frase que em va sorprendre: la caiguda del mur de Berlín és, sobretot, un problema per nosaltres, per l'Europa occidental, perquè fins ara aquest mur ens protegia, podíem viure en pau, tranquils, treballar i enriquir-nos. Ara hem de mirar cap a l'Europa de l'Est i preocupar-nos de tot el que hi està succeint, si no ens caurà a sobre. Penso que aquesta observació és molt interessant. A més, és confirmada per tot el que està succeint a la guerra dels Balcans. La Comunitat Europea, replegada sobre ella mateixa, es mostra massa indiferent i poc eficaç per resoldre aquests problemes i permet que els innocents sofreixin. Les angoixades crides a favor de la pau del Papa i de la Santa Seu es converteixen, per aquesta raó, gairebé en una veu que clama en el desert.

—¿Quina contribució pot donar a l'Europa de l'Est a la formació d'aquesta Europa més gran que vostè anhela?

—La seva contribució principal serà la de la identitat d'aquestes nacions. Es tracta de nacions europees que, malgrat totes les transformacions imposades pels règims comunistes, han sabut mantenir la seva pròpia identitat. És possible que fins i tot l'hagin reforçat gràcies a l'instint d'autoconservació. Això val tant per a Polònia com per als altres països de l'Est. Aquesta identitat es mostra de manera i en mesures diferents, en graus diferents. Substancialment, en cada un d'aquests països es desenvolupa una veritable lluita entre l'internacionalisme proletari i la identitat nacional a la qual es va voler anul·lar passés el que passés. Es deia: el treballador no té pàtria perquè la seva pàtria és la classe treballadora. Al final s'ha comprovat que aquesta ideologia de classe, de lluita de classe i de dictadura de classe no ha aconseguit vèncer la consciència nacional, com tampoc ha aconseguit vèncer la consciència religiosa, la dimensió religiosa de l'home. La substància de la identitat nacional i la de la identitat religiosa va quedar intactes, i fins i tot s'enfortiren.

—Aleshores, per una part hi ha l'Occident desenvolupat, però com vostè mateix observa, massa preocupat per les qüestions econòmiques; per altra, l'Europa ex comunista,

«Però també és veritat el que diu Lleó XIII, és a dir, que hi ha «llavors de la veritat» fins i tot en el programa socialista. És obvi que no s'han de destruir aquestes llavors, que no han de perdre's. Avui és necessari realitzar una anàlisi precisa i objectiva, però també cal saber discernir. Els protagonistes del capitalisme a ultrança tendeixen a desconèixer fins i tot les coses bones fetes pel comunisme: la lluita contra l'atur, la preocupació pels pobres...»

no puc evitar de pensar que vostè està més en contra del capitalisme que del comunisme. ¿És això el que vol donar a entendre?

—Repeteixo el que he dit fins ara, i que està resumit en un vers d'un poeta polonès, Mickiewicz: «No castigar a una espasa cega, sinó a la mà»; és a dir, cal remun-

tar-se a la causa dels fenòmens —El representant del Patriarca de Moscou que ens ha acompanyat durant el viatge als països bàltics m'ha dit: «Ha de saber que els primers perjudicats pel comunisme hem estat nosaltres», i és veritat, perquè també els catòlics han sofert molt, però menys, ja que la seva presència era minoritària en aquests territoris. A causa de la greu persecució religiosa

estat una gran injustícia, que cal reparar ara. La segona és relativa a l'Església grecollatina, que va patir persecucions especialment dures per part del règim comunista, però sempre mantenint-se fidel a la seva apostòlica. Avui, després de tants anys de clandestinitat, està reconstruint les seves estructures eclesiològiques.

Estic segur de tots els problemes que sorgeixin poden i han de ser resolts en la caritat i en la veritat del diàleg ecumènic.

—¿De quina manera la seva manera de ser Papa ha estat influïda pel fet de ser polonès?

—He crescut en aquest país i, per tant, he portat amb mi tota la història, la cultura, l'experiència, la llengua polonesa. Fins i tot ara, quan haig d'escriure, ho faig en polonès. La llengua materna és insubstituïble.

Com que he viscut en un país que ha hagut de lluitar tant per la seva llibertat, en un país exposat a les agressions i als condicionaments per part dels països veïns, això m'ha ajudat a adquirir una comprensió molt profunda dels països del Tercer Món, del seu tipus de dependència, sobretot econòmica. N'he parlat amb els líders africans moltes vegades. He comprès el que és l'explotació i m'he posat immediatament al costat dels pobres, dels deheretats, dels oprimits, dels marginats i dels indefensos.

Els poderosos d'aquest món no

Segueix

que gràcies als patiments soferents continua demostrant una superficialitat menor. En l'apropament entre aquestes dues Europes. ¿Quina de les dues té més per guanyar?

—Caldria reflexionar sobre quina de les dues té més a perdre! No crec que la que perdi més sigui l'Europa Oriental, pel que fa a la seva identitat, perquè l'Europa de l'Est, mitjançant totes les seves experiències imposades pel sistema totalitari, ha madurat.

—Gràcies al comunisme, per tant!

—Ha madurat en el procés d'autodefensa i de lluita contra el totalitarisme marxista. A l'Est europeu s'ha conservat una dimensió humana diferent. Potser aquest ha estat un dels motius pels quals fa quinze anys s'elegí un Papa precisament de Polònia. A l'Est, certs valors s'han devaluat menys. Si un home viu en un sistema que és programàticament ateu, fins i tot en un país com Polònia, percep molt millor el significat de la religió. Percep alguna cosa que no sempre es percep a Occident: que Déu és la font de la dignitat de l'home, la font última, única, absoluta. L'home a l'Est ho percebia, i ho percebia un presoner del gulag, ho percebia Alexander Solzhenitsin. A Occident, l'home no és tan conscient d'això. És conscient només fins a un cert punt. Fins i tot algunes vegades considera la religió com una cosa alienant.

—Vostè parla tot sovint dels grans personatges, dels grans fundadors d'Europa com Monnet, Adenauer, Schuman, De Gasperi. Avui sembla que ja no hi ha líders d'aquest nivell, queda només vostè.

—No sabria com explicar-ho, però crec que és una qüestió de visió política. Els nous polítics l'han reduït massa, mentre que la dels fundadors era alta, completa, integral. Sí, és veritat que la confrontació amb la URSS fou un gran incentiu. A més, pensaven no solament en la unió econòmica, sinó també en la cultural i

espiritual. Tinc la impressió que avui tot s'ha reduït a la simple dimensió econòmica, o gairebé. En aquesta situació, l'Església, el Papa i els bisbes es troben davant d'un gran repte i una gran missió a complir, defensar i promoure unes altres dimensions i uns altres valors, ben sovint oblidats. És un missatge exigent que no tots escolten, i fins i tot entre els que ho escolten, hi ha qui no s'ho pren seriosament.

—Una vegada, vostè va dir als polonesos: «Busqueu una via fins ara inexplorada». ¿Es una crida a la recerca de la tercera via entre capitalisme i socialisme?

—Tinc por que aquesta tercera via sigui una altra utopia. Per una banda tenim el comunisme, que és una utopia que, en la pràctica, ha fallat tràgicament. Per una altra del capitalisme, que en la seva dimensió pràctica, en els seus principis bàsics, seria acceptable des del punt de vista de la doctrina social de l'Església, ja que sota

flexions li suggereix aquesta data en què es multipliquen els interrogants sobre el futur de la humanitat?

—L'Església, el cristianisme, tenen la pròpia visió de la fi del món, tenen una escatologia pròpia molt clara. En aquesta perspectiva, l'any 1000 o l'any 2000 són una data com qualsevol altra. Encara que, d'altra banda, aquesta data és molt significativa, perquè Crist va néixer fa 2000 anys, des de fa 2000 anys aquest Crist és present i actua en la història de la humanitat a través de l'Església, a través dels seus apòstols, deixebles i missioners. És clar que al final d'aquest segon mil·lenni s'ha de fer un examen de consciència: on estem, on ens ha conduït Crist, on ens hem desviat de l'Evangeli. És un afer que exigeix una anàlisi més profunda.

l'enfortiment del sentit de la unitat de l'Estat. Molts ho han interpretat com una crítica a la Lliga. ¿Era aquest el seu missatge?

—Tingui present que en tot el que dic vull i haig d'evitar ser parcial, posar-me a favor d'una part. Haig de mantenir-me en la dimensió dels principis, perquè aquesta és també la missió de l'Església. A més, la missió dels cristians laics, compromesos en el sector públic, és la de transformar aquests principis en una altra moneda, la moneda de la vida pràctica, concreta; és a dir, la d'introduir aquests principis en la vida quotidiana, en la seva família, en la vida pública, en l'economia i en la política.

—Pau VI, en el seu diari inèdit, parla de l'«extrema solitud del Pontífex», que ha de prendre per si sol totes les decisions més importants. ¿No se sent mai sol?

—Realment no, però potser és qüestió de caràcter, i a més tinc

«És natural que els cristians, com a ciutadans, puguin i hagin de tenir una actuació política, fins i tot per donar una dimensió de la pròpia fe a la vida social. ¿Per quina raó haurien d'estar marginats? Sí, hi ha tendències que pretenen tancar el cristianisme en l'àmbit privat, que volen obligar els cristians al silenci. L'Evangeli continua essent un signe de contradicció»

diversos aspectes es mostra conforme amb la llei natural. Aquesta és la tesi expressada per Lleó XIII. Per desgràcia, dins d'aquesta pràctica de per si acceptable es produeixen abusos —diferents formes d'injustícia, d'explotació, de violència i de prepotència—, i aleshores s'arriba a les formes del capitalisme salvatge. Són els abusos del capitalisme el que cal condemnar.

—Estem a les portes de l'any 2000. Vostè, Sant Pare, si Déu vol, serà el Papa que guï la humanitat en el pas del segon al tercer mil·lenni. ¿Quines re-

—A Denver, vostè va dir que l'Evangeli no ha estat concebut per ser custodiat en privat.

—És natural que els cristians, com a ciutadans, puguin i hagin de tenir una actuació política, fins i tot per donar una dimensió de la pròpia fe a la vida social. ¿Per quina raó haurien d'estar marginats? Sí, hi ha tendències que pretenen tancar el cristianisme en l'àmbit privat, que volen obligar els cristians al silenci. L'Evangeli continua essent un signe de contradicció.

—A Torí, vostè va llançar un missatge en el qual demanava

sempre amb mi persones properes, amigues. Ni tan sols les decisions les prenc sol, treballo en forma col·legiada amb els episcopats, amb la Curia. Intento sempre de tenir diverses trobades amb els bisbes quan vénen ad limina, celebrar la missa en comú, i fins i tot els invito a menjar, i és una ocasió estupenda per intercanviar experiències, per parlar i discutir. És el privilegi de la col·legialitat, que ha estat recordat pel Concili Vaticà II.

■ Jas Gawronski
(De La Stampa, 2-XI-93)

No ha estat confirmada oficialment pel Vaticà

Probable entrevista del patriarca serbi ortodox, Pavlo, amb el Papa

BELGRAD.— El patriarca ortodox serbi, Pavlo, de Belgrad, desitja visitar el Papa durant el present mes de novembre. Radio Vaticà, en una emissió en llengua alemanya, l'ha anunciat pel final de l'última setmana afirmant haver rebut aquesta informació del mateix patriarca ecumènic Bartomeu I.

Aquest, en una entrevista concedida al *Süddeutschen Zeitung* va expressar «el seu goig per la propera visita al Papa, el mes de novembre, del nostre germà Pavlo, el patriarca dels serbis. Ja que si hi ha, pels dos costats, una sincera voluntat de trobar-se, les possibilitats d'una iniciativa creadora de pau, per part de les Esglésies, no seran mai esgotades».

La realització d'aquesta trobada encara no és considerada com a certa al Vaticà on admeten amb

dubtes aquesta possibilitat. Aquesta trobada té també pel patriarca Pavlo uns factors polítics. Mentrestant, per la situació política actual, la proximitat de l'hivern, les taxes d'inflació galopant i les dificultats econòmiques derivades de l'embargament contra Belgrad, no es pot excloure una «bona sorpresa», segons els medis del Vaticà.

Per la seva banda, el patriarca ecumènic de Constantinoble Bartomeu I desitja trobar-se amb

el Papa durant el 1995, segons ha declarat a Bonn. L'objecte de la trobada podria ser el problema de les Esglésies uniates a l'Europa de l'Est que és una espina clavada en les relacions entre ortodoxos i catòlics. Per aquesta visita, el patriarca també desitja revaloritzar el futur diàleg teològic. En aquest diàleg hom ha d'estar disposat a anar tan lluny com sigui possible. L'estructura de l'Església podria ser un dels pròxims temes a tractar. Sense esquivar el paper del bisbe de Roma. Segons el Patriarca, es tracta d'un problema roent. Nosaltres estem separats a causa de la primacia del bisbe de Roma i sobre la infal·libilitat papal, subratlla encara Bartomeu I. Aquest es troba a Alemanya invitat per la Conferència de bisbes catòlics i l'Església evangèlica. (APIC)

Bisbes ortodoxos

• **CENTRE D'ESTUDIS PASTORALS DE LES DIÒCESIS CATALANES.** - Debat per a capellans, **dilluns 15**, d'11.30 a 13h; tema: «El debat sobre la llengua: implicacions pastorals», amb Joaquim Arenas com a ponent.

• **JORNADES CATALANES DE PASTORAL DE LA SALUT.** - Organitzades pel Secretariat Interdiocesà, sobre «La celebració dels sagraments en la malaltia», els dies 26 al 28, al Casal Borja (c/ Llaseres 30, Sant Cugat del Vallès). Més informació: Pl. Urquinaona 11, 2n 2a, 08010 Barcelona; tel. 318-27-38.

BARCELONA

• **AMICS DE BALAGUER.** - Trobada amb motiu de la festa del Santcrist, **diumenge 14**, a Barcelona: a les 11h, a l'església parroquial de Sant Ramon de penyafor (Rbla. Catalunya 115), celebració de l'eucaristia, presidida pel P. Pere Biel, escolapi balaguerí, i a les 13h, al Col·legi Balmes (c/ Balmes 204, xamfrà Trav. de Gràcia), trobada d'amistat, concert i dinar de germanor.

• **CONFERÈNCIA SOBRE LA «VERITATIS SPLENDOR».** - Organitzada per Balmesiana, **dilluns 15**, a les 19.45h, a la pròpia sala d'actes (c/ Duran i Bas 9, 08002 Barcelona), a càrrec de fra Victorino Rodríguez, o.p., de la Pontificia Acadèmia de Teologia.

• **INAUGURACIÓ DE CURS DE LA FUNDACIÓ JOAN MARAGALL.** - Conferència sobre «La inculturació de la fe a la societat europea» pel cardenal Paul Poupard, president del Consell Pontifici de la Cultura; **dimarts 16**, a les 19.30h, a l'auditori Sant Jaume, de la Fundació La Caixa (c/ Jaume I 2, 08002 Barcelona). Més informació: tel. 412-33-31.

• **CRISTIANISME I JUSTÍCIA (Fund. Ll. Espinal).** - Seminari «Les nostres presons, avui», en sis dimarts no consecutius, a partir del

dia 16, de 19 a 21h, dirigit pel P. José Sesma León. Curs «Com viure en el conflicte», en sis dijous consecutius, de 19.30 a 21h, a partir del **dia 18**, amb ponents diversos. Més informació: c/ Roger de Llúria 13, 1r, 08010 Barcelona; tel. 317-23-38.

• **UNIÓ ESPIRITUAL DE MARES.** - Trobada, **dimecres 17**, a Franciscàlia (c/ Riera St Miquel 1 bis, 08006 Barcelona): 16.30h, missa; 17.30h, conferència sobre «L'Església, comunitat de comunitats», per Mn. Jaume Aymar.

• **L'ORGUE DE LA CATEDRAL DE BARCELONA.** - Dins el quart cicle de concerts, **dimecres 17**, a les 20h, *Pregàries i elegies*, a càrrec d'Aris Christoffellis, contratenor, i Frédéric Desenclos, orgue, amb obres de G. Frescobaldi, J. Tite-louze, P. du Mage, D. Buxtehude, J.S. Bach i P. Terziani.

• **FESTA DE LA DEDICACIÓ DE LA CATEDRAL.** - Aniversari de l'església mare de Barcelona, **dijous 18**: a les 11h, visita guiada per a tots els sacerdots, i a les 12.30h, pregària comunitària i refrigeri; per a tothom: a les 18.30h, vespres, i a les 19h, celebració de la solemnitat amb l'eucaristia.

• **«¿QUIÉN FUE SAN JORGE?»** - Conferència organitzada pels Amigos de los Castillos (Gran Via 635, 08009 Barcelona), **dijous 18**, a les 19.15h, a càrrec del P. Jordi Duran i Palau, prev.

• **ACADÈMIA CATÒLICA DE SABADELL.** - Continua el 2n curs de sociologia «Cultura de la imatge: informació i manipulació», en dijous, fins al 2 de desembre, de 21.30 a 23h. Més informació: tel. 725-75-19 (de 19 a 21h).

• **Xes JORNADES SOBRE EL QUART MÓN.** - Organitzades per Justícia i Pau, sobre «Pobresa i malaltia mental», amb la participació d'especialistes destacats; **dies 19 i 20**, a l'auditori Sant Jaume, de la Fundació La Caixa (c/ Jaume I 2, 08002 Barcelona). Més informació: tel. 317-61-77.

• **CASA D'EXERCICIS SANT IGNASI, DE SARRIÀ.** - Convivència de minusvàlids, del 19 al 21, dirigida pel P. José Mª Paris. Exercicis espirituals per a religioses, del 21 al 30, dirigits pel P. Jaime Roig. Recés per a religioses, el **diumen-**

ge 28, dirigit per l'arquebisbe de Barcelona Dr. Ricard-Maria Carles.

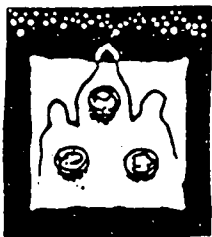
• **DIADA DE TÈCNiques ARTESANALS.** - Dins el marc de les Jornades sobre el Lleure, Àmbit Intergeneracional, organitzades per l'Escola de l'Esplai de Barcelona, **dissabte 20**, de 9 a 14h, amb tallers per a monitors de lleure o animadors i educadors en general. Informació i inscripcions: c/ Numància 149-151, 08029 Barcelona; tel. 410-16-02 (de dilluns a divendres, de 10 a 13h i de 15 a 20h).

• **25è ANIVERSARI DEL COR ALBADA.** - Concert d'aquesta secció de nois i noies (de 15 a 20 anys) de l'Agrupació Cor Madrigal, **dissabte 20**, a les 21h, al Col·legi Nostra Senyora, dels escolapis (c/ Diputació 277, 08007 Barcelona), sota la direcció del seu fundador Manuel Cabero, amb *Stabat Mater* de F. Tuma i altres obres.

• **VETLLA EXTRAORDINÀRIA DE L'ADORACIÓ NOCTURNA.** - Al temple del Sagrat Cor, del Tibidabo, **dissabte 20**, a les 23.15h, presidida pel bisbe Dr. Pere Tena. Sortida amb autocar, a les 22.30h, de Pl. Lesseps (cantonada c/ Pérez Galdós), per tornar pels volts de les 2h.

• **XXII REUNIÓ ANUAL DELS GRUPS D'ORACIÓ I AMISTAT DE BARCELONA.** - Sota el lema: «L'oració és la vida del Cor Nou», **diumenge 21**, a partir de les 10h, al col·legi La Salle Bonanova (Pg. Bonanova 6, 08022 Barcelona), amb la participació del bisbe Dr. Josep-Maria Cases. Es clourà a les 17.45h, amb les vespres i l'eucaristia, que presidirà l'arquebisbe de Barcelona, Dr. Carles. Més informació: tel. 218-10-05.

• **50 ANYS DE PRESENCIA DELS FRANCISCANS CONVENTUALS AL PUTGET.** - Celebració d'acció de gràcies, **diumenge 21**, a les 13h, a l'església del c/ Bertran 14 (08023 Barcelona), i petit homenatge als matrimonis que celebren enguany les noces d'or.

• **PARRÒQUIA DE SANT ABRAHAM, A LA VILA OLÍMPICA.** -

Dedicació de l'església i l'altar, **diumenge 21**, a les 19h, en celebració presidida per l'arquebisbe Dr. Ricard-Maria Carles, que en farà l'ofrena als feligresos del nou barri.

• **CIÈNCIES HUMANES I FE CRISTIANA.** - Simposi organitzat conjuntament per les fundacions Joan Maragall i La Caixa, els dies **del 22 al 25**, a l'auditori Sant Jaume (c/ Jaume I 2, 08002 Barcelona), amb tres temes de debat (Després de Marx, què?; Després de Freud, què?; L'abast de les ciències humanes) i taula rodona. Informació i inscripcions (fins al dia 19): tel. 412-33-31 (F. Joan Maragall) i 317-57-57 (F. La Caixa).

• **ENCONTRES DE PROMOCIÓ JUVENIL.** - El núm. 102 a la diòcesi de Barcelona, del **dia 25 al 28**, per a nois i noies de 18 a 25 anys, a Sant Cugat del Vallès. Informació: tel. 245-25-36 (Ignasi) o bé 207-26-46 (Joan).

• **LA VEU DE L'EVANGELI:** Tel. 415-66-16. - Comentari de l'evangelí dominical: fins al dia 21, a càrrec de Mn. Josep M. Aragonès; durant el temps d'Advent i fins a la fi de l'any, a càrrec del bisbe Dr. Pere Tena. Servei en castellà, «Teléfono del Evangelio», de Saragossa: (976) 44-45-46, o bé 44-55-55, i des de Donostia/Sant Sebastià: (943) 47-33-00, i també en euskera: (943) 47-33-11.

• **REVISTES AMB CONTINGUT CATEQUÈTIC.** - L'Escola Audiovisual de la Delegació de Catequesi (c/ Diputació 231, 08007 Barcelona) exposa durant el mes de novembre revistes infantils i juvenils, amb contingut catequètic o simplement educatiu i amb un fort impacte visual. Horari: de dilluns a dijous, de 17.30 a 20.30h.

• **SOBRE LA CONFIRMACIÓ.** - L'Equip Juvenil Eclesial (c/ Carrasco i Formiguera 32, 08017 Barcelona) s'ofereix a informar i, si convé, a preparar els alumnes de BUP que ho desitgin. Cal que aquests ho notifiquin indicant la seva adreça i el telèfon.

TARRAGONA

• **XVI JORNADA DE PROMOCIÓ DE LA CATEQUESI D'ADULTS.** -

Sobre el nou Catecisme en la vida cristiana, **divendres 19**, de 9a a 12h.

• **REUS: XVIII CICLE DE CONCERTS D'ORGUE.** - A l'església prioral de Sant Pere, **diumenge 21**, a les 19.30h, a càrrec de Cristina Garcia Banegas, de Montevideo, amb obres de J.S. Bach i de compositors sud-americans: M. Blasco, A. Ginastera, A. Nepomuceno, H. Tóser, i anònims dels segles XVI i XVIII.

LLEIDA

• **XVIII REUNIÓ ANUAL DELS GRUPS D'ORACIÓ I AMISTAT.** - Sota el lema: «L'oració és la vida del cor nou», **diumenge 14**, a la Casa Diocesana d'Exercicis (la Seu Vella).

• **«LITERATURA I RELIGIÓ»** - Conferència del cicle sobre «Modernitat i religió», promogut per l'IREL i la Fundació Joan Maragall, **dijous 18**, a les 20h, a la Universitat de Lleida, a càrrec de Salvador Escudé. Informació: tel. (973) 28-15-38 (de 18 a 20h).

• **EXPOSICIÓ DE LES «40 HORES».** - Fins al **dia 22**, a Santa Maria Magdalena; del **23 al 3 de desembre**, a Sant Pere.

• **CURSOS DE L'ESCOLA DE L'ESPLAI.** - Monogràfic sobre educació no sexista, **dies 26** (de 16 a 21h) i **27** (de 9 a 14h), i, en l'àmbit de l'educació en el lleure, cursos de monitors i de directors. Informació: Av. Blondel 11, 3r, 25002 Lleida; tel. 27-28-64.

VIC

• **EXPOSICIÓ «SALUT 3M. SANITAT SOLIDÀRIA AMB EL TERCER MÓN».** - Organitzada per Medicus Mundi Catalunya, al centre cultural de la Fundació La Caixa (Pg. Generalitat 46, 08500 Vic), s'inaugura **dimarts 16**, a les 19h, i restarà oberta fins al dia 28.

• **MANRESA: CICLE SOBRE EUROPA.** - Organitzat per Càritas interparroquial i pels moviments Cursets de Cristianitat, GOAC i de Pobles i Comarques, en dimecres, a les 20h, al Centre de Pensament Cristià (Ctra. Vic 25): **dia 17** (Cap a quina Europa ens encaminem), **dia 24** (Com afecta les nostres comarques i la nostra realitat) i **1 de desembre** (La nova Europa: judici evangèlic).

• **MANRESA: MOMENTS MUSICALS A CATALUNYA.** - Cloenda del cicle de concerts de tardor de la Fundació Caixa de Manresa, a la sala La Plana de l'Om: **dijous 18**, a les 20h, dedicat a Frederic Mompou, amb el tenor Francesc Garrigosa i amb Miquel Villalba al piano.

• **IX JORNADES DE FORMACIÓ PER PARELLES.** - Organitzades pel Secretariat de Pastoral Familiar; la segona, sobre el matrimoni sacramental: «La fe com a dinàmica de la vida de la parella en l'Església de Déu», a càrrec de Teodor Suau, **diumenge 21**, de 10 a 17.30h, a l'Escola Pia de Moià (tel. 830-03-48).

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 500 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

"Catalunya Cristiana arriba cada setmana i és una finestra que deixa veure una mica l'Església de Catalunya que és una part de l'Església del món." **Albert Jou. INDIA**

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRÍ:

JOAN ESCOLA 47020 LINARO 00135 ROMA ITALIA.....	17.732 Ptes.
FERRAN GUILLEN BP 10230 DAKAR SENEGAL.....	21.892 Ptes.
JOSEFA FALCO SOLSONA CAIXA POSTAL 24 MAPUTO XINAVANE MOZAMBIQUE.....	21.892 Ptes.
CRISTOBAL LOPEZ ROMERO CASILLA 587 ASUNCION PARAGUAY.....	21.892 Ptes.

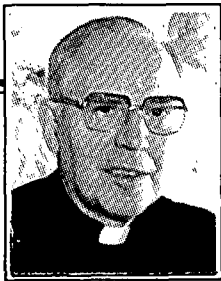
BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms.....
Direcció..... Tel.....
Població..... D.P..... Província.....
subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner.....
(nom i cognoms)

L'import el faré efectiu mitjançant:
☐ taló que adjunto
☐ domiciliació segons l'adjunta autorització:
Domiciliació: Banc / Caixa.....
Sucursal n°.....
N° compte corrent.....
Població..... Província.....

Prego al Banc / Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.
Població..... Data.....
Signatura:.....

"CATALUNYA CRISTIANA" c/. València, 244, 2º. - 08007 Barcelona - Tel.: 215 27 39

FETS I CRITERIS

L'examen de consciència

L'experiència ens diu que ens coneixem poc, i encara podríem afegir que malament. Podem fer la prova i veure, en concret, quines qualitats i quins defectes ens reconeixem.

Potser, fàcilment pensem que som generosos, sense concretar en quines coses. A l'inrevés, creiem que som egoistes, en general, però no sabem precisar en què es manifesta el nostre egoisme.

És important per a la nostra vida humana i cristiana tenir un coneixement objectiu de nosaltres mateixos. El mitjà més indicat és l'anomenat examen de consciència. No em refereixo pas, en aquesta ocasió, al que fem com a preparació per al sagrament de la penitència.

L'examen de consciència és el camí més indicat per arribar al coneixement d'un mateix en profunditat, tant de les qualitats com dels defectes.

Per precisar una mica més el podríem definir com un exercici d'ascesi individual que permet conèixer-nos, adquirir consciència dels propis defectes o mancances, establir un inventari de les pròpies qualitats i responsabilitats i situar-nos en vista a un progrés moral i espiritual.

És clàssica la distinció entre examen general i particular. L'examen és general si intentem fer un inventari de la nostra vida cristiana al final d'un període de temps com, per exemple, passat l'estiu, en acabar l'any, etc.

L'examen particular es basa en un espai de temps més curt com pot ser el final del dia o de la setmana. Es tracta d'examinar les activitats d'aquest període i veure els aspectes positius o negatius del nostre comportament contrastant-los amb l'ideal cristià.

Serà de gran utilitat examinar-se, de tant en tant, sobre algun aspecte particular, per exemple, l'oració, el tracte amb les persones, si ens hem deixat portar per la ironia, si hem faltat a la caritat, etc.

També pot resultar útil, al vespre, donar una mirada a les activitats del dia i preguntar-nos: quines coses m'han deixat preocupat?, ¿per què? ¿Què ha estat motiu d'alegria?, ¿per què?

Una altra mena d'aprofundir en el propi coneixement consisteix a examinar-nos sobre les pròpies responsabilitats professionals, de la vida de família, del temps lliure, de les converses amb les persones...

Podem examinar-nos també dels defectes de comportament, de les faltes d'omissió, de l'ús del temps, de la consideració envers els més senzills i els més necessitats. Podem preguntar-nos quina classe d'amics tenim i què esperem d'ells.

Val la pena de perseverar en l'examen de consciència. Fem-lo amb naturalitat, però amb el convenient esforç de reflexió. Preparem-nos amb la pregària, intentem de tenir silenci interior.

La pràctica de l'examen, des del punt de vista cristià, ens situa davant Déu amb una actitud d'humilitat i d'autenticitat. En l'aspecte humà el coneixement propi ens dona estabilitat psicològica i reforça la nostra interioritat en un món on tots vivim excessivament a la intempèrie.

■ † Ramon Torrella i Cascante
Arquebisbe de Tarragona i Prímat

Organista emèrit de la catedral de Barcelona

Traspàs de mossèn Joan Gamissans i Anglada

VIC.— Dijous, 4 de novembre, morí mossèn Joan Gamissans i Anglada, prevere, Organista-Beneficiat emèrit de la catedral de Barcelona i terciari franciscà. L'endemà, divendres, tingué lloc en la parròquia de Sentfores (Vic), l'Eucaristia de l'enterrament, presidida pel seu germà, Francesc Gamissans, franciscà, i concelebrada per 41 sacerdots. Mossèn Josep Rovira Tenas, company de curs i gran amic de mossèn Joan, féu l'homília en la qual subratllà les dues grans vocacions de mossèn Joan: prevere i músic.

Joan Gamissans va néixer a Torelló, si bé de molt petit la seva família es traslladà a Vic. De jove ingressà el seminari diocesà i també inicià els estudis de música. Acabada la carrera eclesiàstica fou ordenat sacerdot l'any 1941. Es matriculà al Conservatori Superior Municipal de Música de Barcelona, on hi féu els cursos de piano i d'orgue. En aquest últim instrument fou deixeble de J. Suñé i Sintes, del francès Paul Franck i de Montserrat Torrent. Estudià

nombrosos concerts a Catalunya i a la resta de l'Estat espanyol, amb la particularitat que en tots els seus recitals hi anaven incloses obres de J.S. Bach, que rarament repetia.

«Lloeu-lo amb trompetes i flautes»

És el títol d'un disc de llarga durada amb interpretació d'un repertori de música d'orgue per mossèn Gamissans. Així mateix, l'any 1990, en vigílies de la seva jubilació, publicà el folletó, «Els meus trenta anys d'organista de la catedral de Barcelona», on entre altres coses, fa un resum de la seva gestió en el llarg procés de la reconstrucció de l'orgue de la seu barcelonina, duta a terme per Gabriel Blancafort. La gestió de mossèn Joan Gamissans fou agraïda per part de les primeres autoritats eclesiàstiques de la diòcesi.

Tots els qui han tractat i conegut al nostre organista, recorden la seva modestia personal, la vivència del seu sacerdoci i un gran amor als malalts, vellets i marginats. Posem fi aquesta nota amb unes paraules seves que copiem

del recordatori del seu enterrament.

«Vull agrair al Senyor i a la seva Mare dolcíssima, la Verge Maria, que m'hagin donat tants anys per esmerçar-los en el meu gran ideal d'organista. Junt amb el sacerdoci, aquests anys han estat ja aquí a la terra per lloar Déu amb «les millors melodies del cel», com em desitjava l'estimadíssim Sr. Cardenal Jubany».

● C.C.

Mossèn Gamissans en la seva millor època de concertista davant l'orgue de la catedral de Barcelona

harmonia i contrapunt amb el mestre C. Taltabull.

Mossèn Joan fou substituït de mestre de capella i organista de la catedral de Vic des de 1955 al 1960. En aquests darrers anys, obtingué, per concurs i sota un tribunal de professors del Conservatori i del Capítol dels canonges, el títol d'Organista-Beneficiat de la catedral de Barcelona, fins a la seva jubilació l'any 1990. Diplomàtic en el «I Certamen Internacional d'Intèrpret d'Orgue», mossèn Gamissans féu

L'Assemblea de la Unió de Religiosos de Catalunya inicia el Congrés de la Vida Religiosa

Més de setanta superiors majors i delegats dels Instituts de Vida Religiosa establerts a Catalunya es van reunir en la XXIX Assemblea de la URC, per obrir els actes del Congrés de Vida Religiosa. Aquest, serà una contribució pròpia i diferenciada al Sínode Mundial de bisbes de 1994 i al Concili Provincial Tarragonense de 1995.

El P. Joan Botam, coordinador del Secretariat del Congrés, explica que quedarà inaugurat el proper dia 28 de novembre amb unes pregàries a totes les diòcesis de Catalunya, presidides pels diferents bisbes. Durant l'any vinent, es realitzaran enquestes, estudis i reunions de reflexió i oració per completar-lo.

D'altra banda, l'Assemblea de la URC s'informà dels treballs preparatius del Sínode de Bisbes, de la marxa dels organismes de formació i reestructuració dels seus òrgans de govern —de manera que va escollir el P. Josep Gendrau

com a vocal de la Comissió Permanent, i les germanes, Concepció Massip i Pilar Polo, provincials de les religioses escolàpies i de les salesianes respectivament, com a membres del Consell directiu del centre de Vida religiosa i

d'Espiritualitat.

Representants del Centre català de Solidaritat informaren sobre el programa de rehabilitació i reinserció de drogaaddictes.

● C.C.

EL MIRACLE

RECÉS, per a tots els qui han anat a Terra Santa.

Del 19 de novembre vespre, fins al 21, tarda.

Director: P. Damià Roure, monjo de Montserrat. Doctor en Sagrada Escriptura. Ha residit a la Comunitat de Tantur, a Jerusalem.

Per informació i inscripcions: Casa d'Espiritualitat. Telf.: (973) 48 00 45

"SORDESA" DEMOSTRACIÓ ESPECIAL DELS NOUS

TIMPANS ELECTRÒNICS

PRÀCTICAMENT

INVISIBLES

PER A TOTES LES PERSONES QUE SENTEN LES VEUS PERÒ NO ENTENEN LES PARAULES

DEMOSTRACIÓ ESPECIAL I PROVES GRATUÏTES

del 15 al 30 de Novembre de 1993 de 10 a 13'30 i de 16 a 19'30 h. (dissabtes tarda, tancat) a:

GRIMOFON
CENTRO AUDITIVO

Rosselló, 273 (Pg. Gràcia) - 08008 BARCELONA
Tel.: (93) 415 79 49

Si no li és possible assistir personalment a la demostració especial, sol·liciti informació sense cap compromís.

NOM
EDAT TELÈFON
DIRECCIÓ
POBLACIÓ PROVÍNCIA

Les clarisses de Balaguer celebren el VIIIè centenari

URGELL

BALAGUER.— Els joves estudiants de Balaguer seran convocats al monestir del Sant Crist de Balaguer per celebrar els 800 anys del naixement de santa Clara d'Assís, fundadora de la família religiosa que fa més de 700 anys resideix al santuari.

Les monges organitzaran una celebració de la Paraula o bé una Eucaristia, la joventut de Balaguer visitarà el monestir del Sant Crist, residència secular d'una comunitat de monges clarisses, i rebrà informació directa de la vida contemplativa. La vida i el caris-

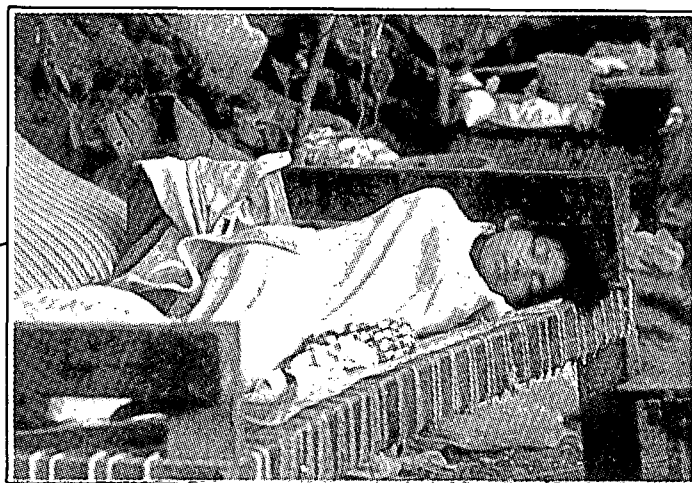
ma de Clara i Francesc d'Assís han entusiasmat els joves de tots els temps i són un estímul per a ells.

La comunitat de Clarisses del Sant Crist obrí el centenari de santa Clara, el 8 d'agost, amb una celebració eucarística que presidí el Sr. Bisbe. El clergat de l'arxiprestat de la Noguera i les religioses de la ciutat comtal van participar, l'11 d'agost, en la festivitat litúrgica de santa Clara. Dues monges de la comunitat del Sant Crist assistiran a la festa litúrgica, organitzada per la Federació catalana de Clarisses a Santa Maria de Pedralbes, acte que serà presidit per l'arquebisbe de

Barcelona, Ricard M. Carles, i el provincial dels Franciscans de Catalunya, Josep Gendrau.

La commemoració del naixement de santa Clara té ressò diàriament en el culte i actes de formació espiritual de la comunitat del monestir del Sant Crist. Avui integren la comunitat set religioses i dues novícies. Els balaguerins miren el monestir com una institució de la ciutat i tots els cristians d'Urgell admiren el santuari de la «fecunditat misteriosa» (Vaticà II). L'Església necessitava Clara i Urgell el monestir del Sant Crist.

■ A.M.

Els autors del document denuncien que la majoria de la població pateix les conseqüències de l'injust Ordre Econòmic Internacional

«La realitat econòmica en el món d'avui i el compromís creient»

GIRONA.— El Consell de Pastoral del bisbat de Girona ha recollit la seva reflexió durant el curs 92-93 en un document oficial que acaba de publicar-se sota el títol *La realitat econòmica en el món d'avui i el compromís creient*.

En primer lloc, el document denuncia el consumisme i la influència dels aspectes econòmics en les relacions interpersonals entre els pobles. «El consumisme dels nostres dies creix gràcies a la publicitat que necessita un capitalisme de producció sempre creixent, i que fa de la possessió i el tenir els objectius més desitjables. El plaer de la possessió es ven sense límits fins al punt que aquesta «religió hedonista» s'ha convertit en la mesura per classificar l'èxit social. El consumisme i l'esforç pel tenir augmenten els aspectes individualistes de les persones, fent de l'enveja el principal motor d'estímul social».

El text del Consell Pastoral critica igualment una injusta distribució de la riquesa i fa un pronòstic poc esperançador en aquest aspecte: «Els mecanismes o les estructures que ha de regular el mercat financer internacional (FMI, Banc Mundial, les grans multinacionals) no es regeixen per principis democràtics, cosa que impossibilita que els pobles pobres i la majoria de la població que pateix les conseqüències de l'injust Ordre Econòmic Internacional, puguin fer res per posar remei a aquesta situació».

Això implica, en opinió dels membres del Consell Pastoral, uns criteris clars pel que fa a la prioritat de les despeses privades i públiques. «No podem quedar passius si els nostres impostos s'utilitzen sense tenir en compte les necessitats més bàsiques i peremptòries dels ciutadans (aliment, habitatge, salut...) o si passen al davant d'aquestes, les inversions supèrflues o d'imatge (esports, armaments) o d'altres menys necessàries.»

Cal una democratització del sistema econòmic

El document demana la democratització de les institucions financeres i del mateix sistema econòmic, la qual cosa permetria que els beneficis monetaris estiguin destinats a la societat en el seu conjunt.

Pel que fa a les solucions, els autors del document demanen, per una banda, a les administracions un més just repartiment de la riquesa i per altre, creuen molt oportú generalitzar les actituds solidàries en la societat.

Per a ells, el compromís creient en el món actual significa que «els cristians hem de ser lúcids i crítics amb el nostre model de la societat».

El document demana als creients que s'exercitin en l'austeritat, que comparteixin i creïn «una comunitat fraterna de vida i de fe».

El paper de l'Església

La primera a donar l'exemple en aquest sentit, és, segons diu el document, l'Església mateixa. «No seria lògic, després del que hem dit, que l'Església no renunciï al finançament públic per les seves activitats pastorals. És cert que per al treball social i de suplència ha de rebre les subvencions que li corresponguin com d'altres entitats, i que les donacions que rebí per aquestes mateixes activitats han de tenir el tracte fiscal més just». I continua: «Possiblement, així tindrem una Església pobre, però serà segurament més lliure i potser més profètica».

Els autors del text proposen igualment que es revisi la comunicació de béns entre les Esglésies locals i que s'enforteixin els lligams entre els missioners i els bisbats de procedència.

Al final, el document es refereix a l'Església de Girona, en la qual cal apropar el seu patrimoni «als germans que més ho necessitin» i això comporta, segons els autors del text, «actualitzar els criteris sobre el capital immobilitzat, la gestió, la prioritat en les despeses, etc.»

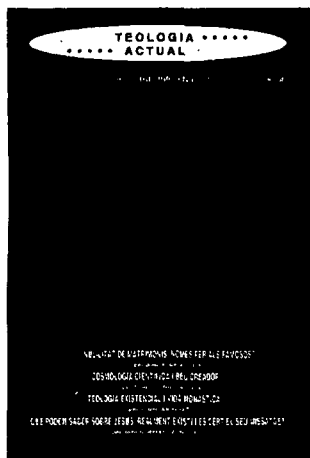
● G.I.E.C.

TEOLOGIA ACTUAL

Revista de divulgació teològica per a tots els qui senten la inquietud de tenir uns criteris del fet cristià

Per saber millor

- la fe catòlica i els seus continguts
- la història des de les seves arrels
- els comportaments ètics
- les diverses manifestacions de l'art
- els problemes socials més roents
- el que és notícia religiosa

S'hi tracta

- el fet religiós, la Bíblia,
- l'ecumenisme, el dogma,
- la descreença, la moral social,
- la bioètica, l'art,
- la literatura, la música,
- la ciència, l'economia,
- l'antropologia, el medi ambient,
- l'arqueologia bíblica, la història...

Promoguda i editada per

- la promou un grup de laics ex-alumnes de

l'Institut de Teologia de Barcelona

- compta amb la col·laboració de qualificats professionals i joves universitaris
- la dirigeix el Dr. Joan Guiteras i Vilanova
- està sota l'empareda de l'INSTITUT DE TEOLOGIA DE BARCELONA, centre diocesà dedicat a la formació teològica des de fa 8 anys.

Detalls del format i edició

- les pàgines disposen de dos forats universals a la mida de les anelles dels col·leccionables
- consten xifrades convenientment per facilitar-ne l'arxiu segons l'índex temàtic
- el quadern és de 80 pàgines, amb format 17x24 i coberta plastificada
- s'edita els mesos de febrer, abril, juny, octubre i desembre de cada any

Preu de la subscripció

Subscripció: 3.400 ptes./any
Quadern solt: 800 ptes.

Butlleta de subscripció

Desitjo rebre periòdicament la revista TEOLOGIA ACTUAL a partir del primer número ☐
Suscripció anual (5 núms.): 3.400 Ptes. o del núm. ☐

Nom i cognoms

Domicili Núm. Pis Porta
CP Població Província Tel.

Forma de pagament ☐ Domiciliació bancària ☐ Xec adjunt a nom de l'Institut de Teologia de Barcelona

DOMICILIACIÓ DE REBUTS EN BANC O CAIXA

Senyor director, li prego que atengui, amb càrrec al meu compte/la meua llibreta, els rebuts que li presentarà la revista TEOLOGIA ACTUAL

Nom i cognoms del titular

Nom del Banc o Caixa

Adreça de l'Agència

Població

Codi Compte Client (CCC) ☐ Entitat ☐ Oficina ☐ Control ☐ Núm. Compte ☐ Compte ☐ Llibreta

Data

Signatura del titular del compte o la llibreta

Els reis d'Espanya, acompanyats del president de la Generalitat i l'alcalde de Badalona en el transcurs de la seva visita a Sant Jeroni de la Murtra

Sant Jeroni de la Murtra obre les seves portes als reis

BARCELONA

Els reis Joan Carles i Sofia van visitar el 4 de novembre l'antic monestir de Sant Jeroni de la Murtra (Badalona), amb motiu dels cinc segles del retorn de Colom del Nou Món i de l'audiència que els Reis Catòlics li concediren en el mateix monestir.

L'acte acadèmic es va celebrar en el refectori gòtic del cenobi que ha estat recentment restaurat. El batlle de Badalona, Joan Blanch va agrair als monarques la seva visita a la ciutat i va evocar les que abans hi havien fet Joan II, els Reis Catòlics, Carles I, Felip II, la regent Maria Cristina i Alfons XIII. Blanch va demanar als reis ajuda per pal·liar els problemes socials de la ciutat.

L'historiador del monestir, Jaume Aymar, va explicar que, tot i que abans de Colom d'altres havien arribat a les costes del nou

món, la novetat de l'almirall era que ell havia tornat i havia fet públic el descobriment: «Ens emociona pensar que aquesta notícia transcendent per a la humanitat va ser donada per primera vegada aquí a la Murtra per aquell mateix que la va protagonitzar: així Badalona, Barcelona i Catalunya sencera, es convertiren en la porta europea d'Amèrica.

La «Carta de la Pau», lliurada al rei

En finalitzar les seves paraules, Aymar lliurà al rei la Carta de la Pau que, adreçada a l'ONU, s'ha signat ja a diversos punts d'Espanya, d'Europa i d'Amèrica. La carta proposa deu postulats bàsics d'acceptació joiosa de la història i de reconeixement d'una fraternitat existencial sense la qual aquesta pau no seria possible.

Per la seva banda, el científic Joan Oró va dir en la seva inter-

venció que «la gesta de Colom i els navegants espanyols i la de Neil Armstrong i els astronautes americans han passat a ser els dos esdeveniments històrics que més han incidit en el desenvolupament de la humanitat en aquests darrers cinc segles.

El president de la Generalitat de Catalunya va dir que, tot i que la projecció colombina pertanyia a la Corona de Castella, Catalunya va rebre la notícia del descobriment i molts catalans ja des del segle XV anaren a Amèrica.

Va clausurar l'acte el rei Joan Carles i va evocar la transcendència de l'entrevista dels Reis Catòlics i Colom al retorn d'Amèrica. El rei va valorar la dimensió cultural de Sant Jeroni de la Murtra i es va referir a fra Ramon Pané, primer missioner i etnòleg d'Amèrica, vinculat a aquest monestir.

■ G.I.E.C

Vuitanta anys de la parròquia del Carme

BARCELONA.— El 16 de novembre es compleixen els vuitanta anys de la benedicció de l'església parroquial de la Mare de Déu del Carme, obra de l'arquitecte Josep M. Pericas. L'antic convent de les Jerònimes, que va ser destruït durant la "Setmana tràgica" de 1909, es va convertir, gràcies al bisbe de Barcelona d'aleshores, Dr. Joan Josep Laguarda, en el temple del Carme.

Amb motiu d'aquest esdeveniment, la parròquia de la Mare de Déu del Carme celebrarà una missa concelebrada, presidida pel cardenal Narcís Jubany, el diumenge 14 de novembre a les dotze del migdia. La comunitat parroquial conviden els sacerdots que han fet algun servei en aquesta església, els seus feligresos d'altres temps i els devots de la Mare de Déu del Carme a l'acte.

● C.C.

Causa de beatificació de 59 maristes

BARCELONA.— El passat 25 d'octubre fou constituït a l'arquebisbat de Barcelona el tribunal diocesà per a la causa de beatificació del germà Eusebi i 58 germans maristes més, els quals van morir assassinats durant la persecució religiosa de l'any 1936 i següents. Aquests religiosos van morir a diversos punts de Catalunya, però el grup més nombrós a Barcelona. per aquest motiu, s'ha constituït el tribunal a la ciutat comtal, sota la presidència del seu arquebisbe, que està compost pel jutge, Jaume Gonzalez Agápito; el notari, Joan Grau Fajol; el promotor de Justícia, Ramon Domènech i el vicepostulador de la causa, germà Mariano Santamaria de la comunitat marista de Mataró. Aquests quatre membres del tribunal apareixen en la fotografia.

CARTA DOMINICAL

La soca de pi

Arribats en aquell punt, el camí, sempre entremig de grans boscos de pins, esdevenia molt costerut. I just allí, a la vora del camí, hi havia una soca de pi agafada a un altre tronc que anava creixent tot dret. No sé pas si encara hi és.

Cada cop que passàvem per aquell lloc, el pagès, ja gran però fort encara, no s'estava de dir-me que l'havia tallada anys enrera «perquè la meua Maria pogués pujar més còmodament damunt l'animal». Maria ja no era amb ell, però la soca continuava al mateix lloc. I el vell Didac se'l mirava sempre amb afecte, i fins passava la mà per damunt la fusta eixuta, amb una carícia plena d'enyorament de quan la «seua Maria» posava el peu a la soca i, amb el seu ajut, enfilava ben asseguda aquella pujada.

Amb aquesta senzillesa, un home noble havia humanitzat aquell indret que, gràcies a aquell detall, traspua amor, lleialtat, suport al proïsme estimat.

M'ha vingut aquest record d'anys enrera com una breu paràbola de com podria ser la nostra tasca d'aquest curs: fer servir les nostres forces i transformar el nostre món pel bé i el servei dels homes.

No sembla, però, gaire generalitzada la decisió d'instaurar un ordre temporal segons el Crist. Una actitud d'inhibició davant la marxa dels esdeveniments és contrària a la consciència cristiana. «Pertoca a tota l'Església de treballar a fi que els homes es capacitin a la recta restauració de tot l'ordre de les coses temporals i a encaminar-ho tot per Crist a Déu» (Vaticà II, AA 7).

L'ideal no és pas una Església reduïda al «ghetto». La separació desitjada i legítima entre la comunitat política i l'Església no vol dir oposició ni desconeixement mutu. «Totes dues —diu el Concili (GS 76)—, encara que sigui amb títols diversos, serveixen la vocació personal i social dels mateixos homes. I practican amb més eficàcia aquest servei per al bé de tots, com més ambdues estableixin una sana col·laboració entre elles.»

Perquè, com diu lapidàriament el mateix document, «l'home no està limitat només a l'horitzó temporal, sinó que, alhora que és subjecte de la història humana, manté íntegrament la seva vocació eterna».

Quant a això, Julij Sredjer, amb l'experiència que li dona ser un filòsof de l'Est, afirma que la causa principal dels fracassos de les democràcies postcomunistes és no basar-se en «una llibertat orientada cap als valors, en tensió per la construcció i no per la destrucció. La democràcia només es pot realitzar sobre la base de l'amor a Déu i al proïsme, com a ésser creat a imatge de Déu. L'humanisme laic proclama només un d'aquests manaments, mentre que l'Evangeli assenyala que tots dos preceptes són inseparables. La democràcia es construeix sobre el respecte als drets de l'home només si ha arrelat en la mateixa naturalesa de les coses: si es fonamenta en una cosa incondicionada i absoluta». I acaba dient: «Per ell mateix, el desig de fer el bé a la humanitat, a la nació o a una classe social, si no està arrelat ontològicament, pot portar, com la història ja ho ha demostrat, les conseqüències pitjors i més sagnants.»

■ † Ricard M. Carles
Arquebisbe de Barcelona

IMPROMPTU

Dret a parlar

Si els directors del programa «Dret a parlar» amb l'enunciat «Els catòlics cada cop ho tenen més cru» es proposaven posar en un atzucac els qui professen la fe catòlica, em sembla que en sortiren esquilats, malgrat els doctoralismes d'uns, les ingenuïtats d'altres, i algun desfasament fins i tot.

Si els directors volien dir que els catòlics ho tenim difícil, no deien res de nou. Totes les èpoques tenen els seus punts de difícil, uns més que altres, i la nostra no podia pas ser diferent. A més, crec que ser sincerament catòlic no és fàcil, ni quan per fora es gaudeix de més facilitats.

Però el que va resultar francament bo en el programa va ser la manifestació juvenil de catolicitat. Aquells joves que un rere l'altre proclamaven la seva fe i la seva voluntat de viure en cristià, compensaven a bastament tota altra manifestació o intenció esbiaixada.

■ Oriol Camps

■ Guillem Farré

Les «VIII Jornades de l'Home de Mar» van ser organitzades per «Stella maris», el centre on es coordinen i es duen a terme les diferents activitats de l'Apostolat del Mar de Barcelona. Tres actes van formar part d'aquestes interessants trobades: una

conferència i una taula rodona, amb els seus respectius col·loquis, que deixaren ben palès la crua realitat quotidiana que viuen els homes de mar i, finalment, una festa, la qual fou precedida per la celebració d'una Santa Missa presidida pel cardenal Narcís Jubany.

L'«Apostolatus maris» és una organització internacional, fundada l'any 1921 al port de Glasgow (Escòcia), que té la seva central a la Comissió Pontifícia per a les Migracions a Roma i que es troba present arreu del món. Canònicament, cada Apostolat del Mar estableix els contactes pertinents amb la seva Església particular, (catòlica, ortodoxa, anglicana, luterana...) d'una manera diferent. A Barcelona, per exemple, l'Apostolat del Mar de l'Església Catòlica es va crear l'any 1927. La seva missió és de caire humanitària, social i ecumènica. Quan un mariner arriba al port d'una determinada població, es troba en un lloc estrany amb dificultats de tot tipus. L'objectiu bàsic d'aquesta institució és proporcionar un centre d'acolliment i tot un munt de serveis per a aquestes persones. El centre que s'encarrega de dur a terme les activitats de l'Apostolat del Mar s'anomena «Stella maris» (Estel del mar), com a sentit homenatge a la Mare de Déu del Carme, patrona dels mariners. «Stella maris» és un centre d'assessorament, de guia, d'ajut, de servei religiós, de residència i d'esplai per a la gent de mar.

A Barcelona, «Stella maris» pertany a la delegació diocesana de l'Apostolat del Mar. La primera setmana de novembre d'enguany se celebraren les «VIII Jornades de l'Home de Mar» dividides en tres actes dels quals tot seguit parlarem. Aquestes trobades van començar a fer-se el 1985 i de llavors ençà sempre s'han realitzat llevat de la corresponent a l'any 1991 perquè hi va haver el canvi de residència de «Stella maris». L'antic edifici estava situat al carrer Varadero, al costat del Moll del Relotge, i des de començament de 1992, la seva seu és al passeig de Josep Carner. El 16 de maig de l'any passat hi hagué la inauguració oficial del nou «Stella maris», presidida per l'arquebisbe de Barcelona, Dr. Ricard M. Carles.

Un microcosmos molt singular

Les finalitats essencials de la posada en marxa de les «VIII Jornades de l'Home de Mar», al igual que les corresponents a edicions anteriors, són dues: dedicar una setmana a homenatjar la gent de mar, d'una banda, i fer una difusió dins la societat «de terra» dels nombrosos problemes i situacions que pateixen els mariners, per l'altra.

El propassat 2 de novembre, el director nacional de l'Apostolat del Mar a tot l'Estat espanyol, Mn. Joseba Beobide Arburua, va donar una interessant conferència que portava per títol «La soledat de l'home de mar». En finalitzar la xerrada, es féu un col·loqui sobre el tema en qüestió. Hi tingué lloc a les dependències de «Stella maris».

Mn. Beobide parlà del problema que representa per als tripulants dels vaixells l'aïllament que sofreixen durant les setmanes o els mesos que són a la mar executant la seva tasca: la pesca. La persona, quan al llarg d'un interval de temps força considerable es troba immersa dins un espai reduït i en contacte amb les mateixes persones —a més a més per raó de la feina, aquest nombre d'individus es

Les «VIII Jornades de l'Home de Mar» s'organitzaren la setmana passada a Barcelona per tal de conscienciar els ciutadans de la problemàtica actual dels mariners

L'«Apostolatus maris» homenatjà la gent de mar

reduïx molt perquè quan un està dormint, un altre està de guàrdia, etc. — experimenta una sensació d'alienació. Això representa una pèrdua d'estímul externs, de capacitat de treball, una fatiga física i també, potser el més important, una fatiga psicològica i emocional.

Un individu que es trobi en l'esmentada situació i que no estigui, mentalment, molt equilibrat pot caure en l'alcoholisme o la drogaaddicció. De vegades, les conseqüències finals d'aquesta situació poden conduir al suïcidi. Són informacions esveradores d'una professió desconeguda per bona part dels ciutadans i de difícilíssim compliment.

Tot i que els companys de treball són una mena de «segona família» per a cadascú dels homes no sempre és fàcil fer pinya entre tots ja que hi ha persones que no encaixen dins l'ambient i, per tant, es troben marginades. Alguns accidents marítims, per exemple, poden atribuir-se al fet que un treballador, en un moment determinat, no estava en condicions d'executar correctament la seva tasca.

Formació adient

Cal dur a terme una reivindicació davant les autoritats i companyies pertinents per a la millora de les condicions de vida i treball de l'home de mar, per al seu benestar, puix que en el fons repercutiria a la bona marxa del negoci.

Molts països, principalment del nord d'Europa, han començat a fer una sèrie de tests psicotècnics als homes abans d'admetre'ls a les escoles de nàutica com a futurs mariners. Així mateix s'ocupen d'oferir-los una bona i completa formació puix que una persona que ha d'estar aïllada durant mesos necessita una preparació adient.

Mossèn Beobide exposà que «un capità no dirigeix tan sols uns homes que treballen en un vaixell, dirigeix tota una comunitat que viu en un vaixell». Laquesta comunitat no solament té problemes laborals sinó també de convivència, comunicació i emocionals. El conferenciant va explicar una infinitat d'anècdotes sobre el nucli

temàtic de la seva xerrada al nombrós públic assistent. En va destacar la referent al fort impacte emocional que significà per a un mariner quan la resta de la tripulació va rebre correspondència dels seus familiars i/o amics mentre que ell no tingué cap carta.

Drets legítims

El 4 de novembre tingué lloc una taula rodona i el seu respectiu col·loqui a la sala d'actes de la Facultat de Nàutica de Barcelona amb el títol «El dret d'un mariner a demanar la inspecció del seu vaixell: problemes pràctics que es plantegen». Hi van participar el Sr. Manuel Manero i Sr. Javier Atienza, inspectors a Barcelona del MOU (Memorandum Of

assenyalar que una cosa era la teoria i una altra, de ben diferent, la pràctica i que l'home de mar es trobava actualment en una situació de desesperament.

Està reconegut en els drets de l'home de mar que tot individu té dret a adreçar-se als inspectors per demanar la inspecció del seu vaixell si sap que hi ha quelcom que no és correcte. Però aquest dret gairebé mai no es du a la pràctica per diferents qüestions: per a les represàlies que hi puguin haver i, per tant, a perdre el lloc de treball; per desconeixement dels propis drets; no saber com fer la denúncia, a on anar... o per altres raons com el desconeixement de l'idioma o la manca de formació dels mariners, principalment els pertanyents a països del Tercer Món o no desenvolupats. L'inspector Manuel Manero manifestà que en els seus sis anys de treball a Barcelona només havia conegut un parell o tres d'aquests casos.

Un dels mariners turcs —l'altre no parlava la nostra llengua— féu un discurs d'allò més emotiu i apassionat en pro dels drets dels mariners. «Un patró sempre serà un patró mentre que un treballador sempre serà un treballador, sense drets», va afirmar escridassant. En referir-se a les persones que es troben a la seva mateixa difícil situació digué que «som molt barats», com si de mercaderies es tractés i no d'éssers humans. Un símptoma palès del desesperament dels homes de mar.

El col·loqui va posar un altre cop de manifest les discrepàncies existents entre les postures defensades pels inspectors i l'advocat, sobretot en matèria de retencions de vaixells davant irregularitats, el «nostre cavall de batalla», segons va afirmar el Sr. Manero.

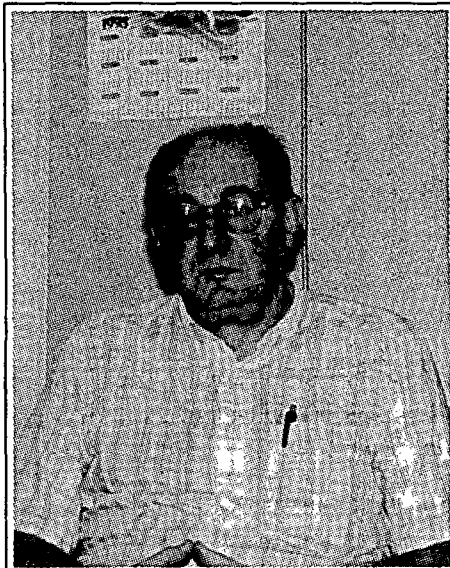
Esperança i fe

Com a clausura de les «VIII Jornades de l'Home de Mar» se celebrà el dissabte passat un acte festiu per a la gent de mar. La vetllada va començar amb la celebració d'una Santa Missa, presidida pel cardenal Narcís Jubany, a la capella de «Stella maris». Mons. Jubany va parlar de la soledat que pateixen els homes de mar a la seva feina però que, mercès a l'esperança, es podia superar: «L'home de mar és un bon exemple de com, a la travessia de la nostra vida, l'esperança mai no ha de desaparèixer».

Llegí i explicà la paràbola de les deu verges, cinc de prudentes i les altres cinc nècies. La seva simbologia va aplicar-la a la dura vida marinera: «L'oli de la llàntia de les vides dels mariners és la fe en Déu». L'esperança és, juntament amb la fe, la caritat i l'amor els autèntics motors de la vida de tota persona, va dir com a conclusió Mons. Narcís Jubany.

També es va fer un homenatge a Mn. Ricard Rodríguez-Martos pel desè aniversari de la seva ordenació com a diaca per part, precisament, del cardenal Jubany. Després hi va haver un refrigeri i, per amenitzar la vetllada marinera, una festa i un ball.

■ Miquel Àngel Codina

Mn. Joseba Beobide Arburua, director nacional de l'Apostolat del Mar fou l'encarregat de dur a terme una conferència que portava per títol «La soledat de l'home de mar»

Understanding); Christian Morón, advocat del Centre dels Drets del Mariner; Mn. Ricard Rodríguez-Martos, diaca, delegat diocesà de l'Apostolat del Mar i director de «Stella maris» a Barcelona que va fer de moderador i dos mariners turcs.

Internacionalment, hi ha uns convenis que tracten sobre la seguretat de la vida a la mar —«safety is business», digué l'inspector Manero a la seva intervenció—, normes de condicions de vida en els vaixells, contractes de treball, etc. Aquests convenis estan signats per molts països però el problema consistia a fer-los complir. Amb aquest objectiu va néixer un acord internacional, el MOU, signat a París el 1982 per quinze estats europeus. Una eina per tal de controlar els vaixells i els serveis que ofereixen.

L'advocat Morón va acusar el MOM de «l'excessiu marge de discrecionalitat a l'hora de realitzar les inspeccions als vaixells». Va

Ajuda a reconstruir el seu futur.

Des de fa més de 30 anys, Mans Unides aporta solucions als problemes de l'Índia. Després de l'últim terratrèmol, l'Índia necessita ajuda immediata. Col·labora-hi fent un donatiu a qualsevol d'aquests comptes: Núm. 3291/2200109437 de «La Caixa». Núm. AG. 1555 C/C 1000 del Banco Santander.

Mans Unides Catalunya

487 78 78

Ja fa una colla d'anys que un bon nombre de cristians provinents de diversos països d'Europa, ens reunim en aquesta trobada d'àmbit internacional. Aquell zelós prevere que fou el canonge Conan, de París, inicià els col·loquis europeus, oberts en un començament a rectors de parròquies i, més tard, a tota la gent de la pastoral parroquial. Aquest any, en el XVI Col·loqui Internacional, els responsables i delegats de les diverses nacionalitats representades, varem decidir fer

aquesta trobada a la bella ciutat francesa de Besançon, situada a les portes dels Alps suïssos. Natura, geografia i paisatge sorprenent per a tots els seus habitants i turistes. La trobada fou del 5 al 9 de juliol d'enguany, a l'edifici anomenat *Micropolis* o *Palau de les Nacions* de Besançon. Unes 285 persones aproximadament (entre preveres i laics) participàrem d'aquests dies de convivència. No hi faltaren la festa, el diàleg i la reflexió, com sobretot la pregària.

XVI Col·loqui Europeu de Parròquies, celebrat a Besançon (França), del 5 al 9 de juliol d'enguany

Crisi de valors i vida cristiana. Les parròquies es qüestionen

Els Col·loquis, un instrument de pastoral

Algú diu per aquests mons de Déu que aquestes trobades ja han passat a la història, i ja han donat el que havien de donar.

És veritat que aquests varen tenir la seva edat d'or; però també és veritat que són encara avui un valuós instrument de recerca a partir de la psicologia i de l'anàlisi dels fenòmens històrics; d'encetar nous camins enmig d'una Europa en constant recerca.

Els Col·loquis fan un servei: de convivència entre les persones que estan treballant en la pastoral de moviments i comunitats; que cerquen constantment la identitat cristiana enmig del món, i amb relació a aquells altres valors de la vida que poden esdevenir llavors del Regne, empeltats dins la «font de valors» que és avui i per als creients l'evangeli de Jesús.

El tema d'enguany

Ja n'hem citat el títol: *Crisi de valors i vida cristiana. Les parròquies es qüestionen*.

Ningú dubta que arreu se cerquen els autèntics valors de la vida. Què és un valor? Per a l'home d'avui, quines són aquelles actituds bàsiques en la vida, les quals són a la vegada niu d'evangeli i pas del Senyor?

L'home d'avui està en constant recerca. Però resulta que sovint constata una situació de «nebulosa d'incerteses» que no acaben de donar sentit a la seva pròpia existència. Són sovint valors proclamats com a tals en la vida actual, però resulta que no són més que globus inflats, dins de la «cultura de la buidor».

Els qüestionaris que els organitzadors del Col·loqui ens donaren a tots els participants, partien de la definició de valors, i anaven derivant a propostes concretes sobre els mitjans que les persones i comunitats tenen per viure

els valors de la vida; com també propostes pastorals concretes a fi d'afavorir els autèntics valors.

El president

Les paraules de benvinguda del president del Col·loqui, Jean M. Delor tenien un to especial: eren les primeres del Col·loqui d'enguany, però les darreres com a president.

Des d'aquesta ressenya volem agrair molt sincerament al P. Delor tot el seu treball senzill d'home abnegat, intel·ligent i pastor, com també la seva actitud de reconciliació constant davant moments no gens fàcils. Ell, vicari de pastoral del seu bisbat de Torné (a la Bèlgica valona) sabia conjuminar molt bé les diverses tendències, i donar un veritable esperit conciliar a un treball de conjunt, posant-hi estructures i persones expertes en sociologia. El seu temperament pacificador, i la seva actitud d'atenció a la vida pastoral i als suggeriments dels diversos grups de persones feren del P. Jean M. Delor un home apreciat i estimat de tots.

Les votacions del Comitè Internacional i la proposta feta a l'Assemblea de l'estiu a Besançon es pronunciaren per un nou president: el P. Joao Castellano; prevere portuguès, molt apreciat de

tots, i actual delegat del seu propi país. Un nou camí se'n obre als col·loquis del futur: un president procedent, no ja d'un país centre-europeu, sinó d'una mentalitat i manera de fer diferent (de línia — podríem dir — més a l'estil mediterrani). De segur que el P. Joao podrà aportar nous camins i noves propostes a l'estructura i organització dels Col·loquis.

També volem agrair la carta que Mons. Torrella, arquebisbe de Tarragona ens envià a tots els congressistes, i llegida a una de les sessions generals i inicials del Col·loqui. Ell, ens recordava per escrit, aquell altre Col·loqui esdevingut a Tarragona l'any 1985.

Els experts

El Col·loqui s'anà fent en un marc de sana convivència, i en un ambient de «bona organització francesa». Anant i venint de les nostres respectives residències d'allotjament al Palau de Congressos on teníem les trobades generals, en autobús o a peu, i amb un ambient de cordialitat, els congressistes ens anàvem coneixent.

Les nostres reflexions en grup sempre anaven acompanyades de l'ajut dels experts. Aquest any eren els professors P. Simon Knebel, i P. Robert Comte.

Ens anaven obrint camí a través de les seves reflexions i suggeriments per a les respostes als qüestionaris.

Cal, però, subratllar la importància del treball per grups, constituïts de persones de diversos països. Aquesta nova estructura de grup d'afinitat de països ens aportà actituds d'obertura entre tots nosaltres, acostumats a fer grup només «amb els de casa».

La pregària, al cor de la nostra convivència

Aquest fou un dels valors que hom tractà en el col·loqui d'enguany. La pregària personal

de molts, la del matí de tots, i celebracions de l'Eucaristia. La qüestionem per grups de diversos països, com també les celebrades entre tots, tenien un ben acurat; encara que constatem que cal millorar la participació del conjunt i la possibilitat de fer servir el conjunt d'idiomes de participants.

Encara ens resta molt a fer d'aquestes trobades: inflades sovint per una exhaustiva reflexió intel·lectual, i mancades molt vegades d'espais contemplatius de «distensió d'esperit», de relació psicològica i d'un veritable diàleg amb el Senyor. ¿Com fer-ho? En els nostres discursos encara són massa «sobre Déu», i massa poca «Diàlegs amb Déu».

És veritat que l'organització de les trobades d'enguany ho ha intentat, fent-se present un acompanyador de cants en les sessions de treball, el qual ajudava a pregària. Però encara tota la jornada girava massa entorn d'una dimensió c

Unes breus reflexions

Voldria aquí oferir un subratllat que crec important, amb el que l'expert del Col·loqui Simon Knebel, professor de la Facultat de Teologia d'Estrasburg. Sempre ha estat molt encertat en les seves reflexions, i molt estimat de tots nosaltres.

Hem de constatar que és l'evangeli la font veritable de valors. I pas uns valors de més. I és aquí on la comunitat cristiana ha de poder, a fi de trobar l'aigua fresca dels autèntics valors de la vida. Crist és la font; la comunitat està cridada a ser-ne receptacle. Això sí: una comunitat al costat del poble, éssent e l'evangeli envers la nostra gent.

La nostra societat, mancada de valors, i malalta de Déu, cerquem constantment continguts (espais de vida interior) de més autenticitat, d'autèntica convivència, de veritable fraternitat. Una societat feta de persones actives, creatives, sovint tancades i individualistes; però en recerca constant d'un sentit de la vida més coherent. Cal una medicina que guareixi; sense mantenir ferides obertes.

La parròquia, planter de valors evangèlics

Tot això demana unes parròquies que esdevinguin planters de valors evangèlics per a l'home i la dona d'avui.

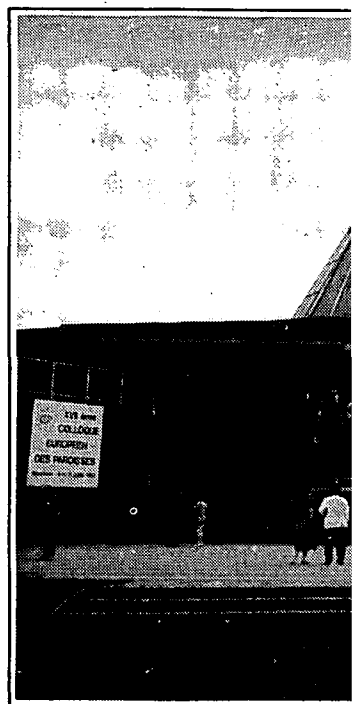
Això demana unes comunitats amb grans dosis d'acolliment i disponibilitat a cercar el sentit de la vida, de diàleg personal enmig del gran anonimat del món d'avui.

Comunitats que fomentin la formació de persones i de grups enmig d'allaus de massificació i de tecnicisme. Que creïn espais de vida interior, enmig de concepcions de la vida purament «cotidianes i experimentals». Comunitats de veritable obertura, enmig d'un treball tan sols de petits grups. Som — abans que tot — poble de Déu.

Comunitats que han après a estar al costat de les persones enmig de concepcions «anònimes» de la societat. Comunitats amb un gran afany educatiu, enmig d'uns ambients de valors

Un moment del Sopar i Festa de les Nacions

L'edifici
Micropolis o
Palau de les
Nacions de
Besançon

ebra; i manca una dimensió més contemplativa o espiritual.

Les visites a parròquies

Es ja tradició que un dia del Col·loqui el dediquem, durant nitja jornada, a la visita d'una colla de comunitats parroquials de les rodalies d'on residim. L'Església diocesana de Besançon ens oferí un acolliment molt positiu. Per grups, visitàrem comunitats d'àmbit rural, com també urbà. Una experiència de pastoral de conjunt en el món rural (un sector de vuit parròquies amb un equip de tres preveres, i un consell pastoral interparroquial que coordinava les diverses accions pastorals) la trobarem reflectida en el sector rural de Chatillon le Duc. Un acolliment formidable un diàleg enriquidor, una pregària l'estil ecumènic, un sopar de veritable germanor... i un a reveure de portes obertes, foren la nota característica d'aquesta visita.

Com aquesta visita, també volem agrair a totes les altres comunitats parroquials que acolliren grups, i ens ajudaren a veure de aprop la pastoral en aquella Església diocesana de Besançon.

La festa de les nacions

Arribà el darrer dia del Col·loqui. Al vespre, ens disposàrem a celebrar una festa entranyable: festa de gresca, de joia de cants populars, d'amistat i companyonia, i també de sopar i sobretaula.

Cada nació preparà el «seu numeret», i les «seves cançons», o la «seva petita obreta». En tot això volíem expressar un dels valors de la vida humana: la convivència; superada per les limitacions de la llengua i d'altres costums. Tots ens vam trobar junts a taula i en la joia de la festa. Aquest any fou molt positiva.

■ **Ignasi Mora i Terrats,**
Delegat del C.E.P.

s de caire personal

confusos, sense cap referència a la font dels valors.

Tot aquest seguit d'orientacions ha de ser il·luminat per l'autèntica font: l'evangeli. Avui en dia és relativament fàcil parlar de justícia, de reconciliació, de compromís, de projectes: ja sigui des de l'actitud més dretana com de la més progressista. No sé si hi ha jaires cristians que posin en qüestió la pròpia vida. Les campanyes de pau, d'una economia més solidària, d'ajut als més pobres... tot això demana fer palès l'arrel dels mals que fereix la societat i sovint a detecta malalta. ¿No serà el tancament de l'home al Déu de la vida? Només Ell pot donar resposta a l'home i als seus anhels. Només Ell és qui pot fer del món una veritable comunitat.

De cara al nou col·loqui

Tots plegats esperem del proper Col·loqui un avenç: el nou president portuguès, i els nostres amics de Praga que ens acolliran poden enfortir l'esdevenidor. Des de la senzillesa i des del sofriment de l'Est podem —crec jo— refer i crear noves propostes que esdevinguin un veritable planter d'esperança, de nous camins i de llavors d'evangeli. L'Est europeu pot obrir portals insospitats, respirar aires més lluitadors, des del sofriment i des de la pobresa. Obrir portes a tota mena de cultures i col·lectius religiosos, amb nous lligams de fraternitat. Una Europa de més caçada, de criteris més universals.

El Col·loqui del 95 a Praga pot ser una nova resposta. Cal preparar amb molt de temps aquesta trobada.

Quan aquest mes de novembre el nou president ens congregui a tots els delegats a Estrasburg, cal donar ja algunes reflexions i respostes a un col·loqui més ecumènic; obert a l'Esperit; sempre apuntalat per un dels grans valors que ha donat peu a aquestes trobades: la comunitat parroquial.

■ I.M.

Conclusions

Fou aquest el «punt final» de la nostra reflexió d'àmbit internacional. Les conclusions no es poden aplicar «tal qual» en els ambients respectius de pastoral. Estan redactades en un to generalitzat, i acompanyades d'unes altres, fetes pels membres de cada país concret, i destinades a cada nacionalitat.

Conclusions generals:

—Hi ha un ampli ventall de valors vigents per als cristians en les seves comunitats parroquials; per exemple: responsabilitat, llibertat, solidaritat, compartir...

Tots aquests valors convergeixen cap a l'afirmació de la dignitat humana. Es reconeixen àmpliament en els nostres països europeus, i s'arrelen tant en la cultura occidental des de l'antiguitat, com el de la revelació de la Bíblia.

—Els cristians tenen consciència de compartir aquests valors amb els seus contemporanis, i aporten la seva contribució específica en la promoció d'aquests valors.

—La parròquia és lloc privilegiat de trobada entre persones o grups diversificats segons els seus valors. En aquest context la parròquia experimenta certes dificultats per proposar de manera uniforme els valors de l'evangeli.

En conseqüència:

—La parròquia encoratjarà el dinamisme de les persones i grups que la componen. Afavorirà, doncs, l'eclosió de compromisos personals i col·lectius, tant a l'Església com en la societat, segons el testimoni de l'evangeli.

—L'associació home/dona (component decisiu de la vida social) es potenciarà en tots els sectors de la vida parroquial. El col·loqui crida l'atenció sobre l'aportació específica de la personalitat femenina en el projecte d'evangelització.

—Els conflictes es reconeixen i situaran en el marc adequat, sense que siguin inhibits. S'acceptarà la pluralitat dels diferents punts de vista, ja que la seva confrontació afavoreix l'elaboració comuna de decisions.

—L'atenció a la situació de les persones (alegries/penes, vida/mort, èxits/fracassos, etc...) les ajudarà a viure la integració progressiva dels valors. Sentint-se reconegudes en allò que viuen, les persones poden evolucionar.

—Cada persona madura segons el seu propi ritme. La parròquia pot ajudar al desenvolupament personal de cadascú pel diàleg, l'acompanyament i l'intercanvi. D'aquesta manera podrem ser testimonis els uns pels altres.

Conclusions del grup de l'estat espanyol

Després d'haver compartit tant les aportacions dels experts com les nostres experiències en els tres grups que s'han constituït, sobre la recerca dels valors i llur relació amb la vida cristiana, hem vist important d'accentuar i promoure els valors següents:

1.— L'acolliment de tota persona la qual sempre és estimada per Déu i cridada per Ell a ser feliç.

2.— L'obertura a l'altre, al que és diferent i a tot allò que és plural. La qual cosa comporta unes actituds de diàleg i de comunicació entre persones, comunitats i institucions.

3.— Viure el valor de la festa com a element bàsic per a la realització personal i col·lectiva. L'aportació cristiana a aquest valor ha de concretar-se en la creença joiosa de la nostra fe i d'una serena esperança.

4.— El valor de la interiorització a través del silenci. Retrobar el camí de reflexió i pregària que ens ha de menar a la descoberta personal del Crist i del seu Evangeli com a font i il·luminació de valors.

Per la qual cosa, ens proposem a fomentar en les nostres parròquies i comunitats les següents propostes:

1.— Seguir progressant en el coneixement de la Sagrada Escripura com a punt constant de referència tant en l'àmbit comunitari com en l'individual.

2.— Creació i multiplicació dels grups cara a cara, per compartir la vida i la seva il·luminació a través de la Paraula de Déu.

3.— Evitar en la nostra pastoral el caire de magnificació i de burocràcia; i progressar en tot el que ajudi a una pastoral més personalitzada.

4.— Ens cal cercar persones que s'acostin a la gent: cristians i cristianes que amb normalitat s'apropin a les persones.

5.— No cansar-nos de tenir cura de les nostres celebracions per tal de donar-los un caire festiu, i sense perdre el sentit de interiorització.

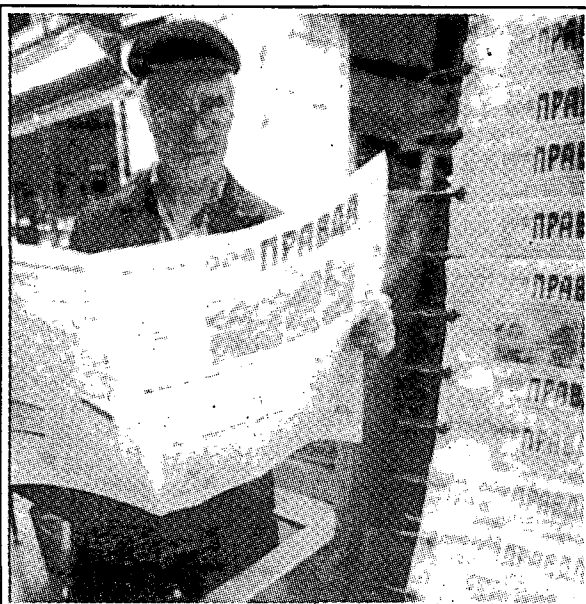
6.— Promoure accions socials i solidàries que facilitin i donin peu a una pastoral i parròquies obertes a una nova qualitat d'evangelització.

Els representants
de les
diòcesis de
Catalunya

Un dels primers acords de la Unió Europea després de l'entrada en vigor del Tractat de Maastricht, ha estat considerar urgent l'ajuda a la població civil de Bòsnia.

Ha reaparegut a Moscou el diari Pravda que en el seu primer número fa una crida als comunistes per tal que prenguin part en les properes eleccions...

Un avió de les línies aèries de Taiwan va desviar-se de les pistes de l'aeroport d'Hong Kong anant a parar al mig del port, sense que es registressin víctimes en l'accident...

2, dimarts

Jerusalem: els extremistes jueus no volen la pau

Les coses se li compliquen al govern israelià, i precisament per part dels extremistes que semblen decididament oposats a la pau. Davant del fet que el govern presidit per Rabin ha presentat un pla concret per a la retirada militar a Gaza, els colons jueus han amenaçat amb una «intifada jueva» i fins i tot alguns oficials de l'exèrcit animen els soldats a desobeir quan rebin ordre d'evacuar els assentaments. Per altra banda, el govern s'enfronta avui amb el repte de les eleccions municipals. Sobretot a Jerusalem, actualment en mans dels laboristes; i Tel Aviv, amb els conservadors.

Londres: el govern britànic i la situació a l'Ulster

El premier britànic John Major, manté oberta la seva oferta d'asseure's a la taula de negociacions amb «polítics constitucionals» que renunciïn al terrorisme. Però es nega en absolut a negociar amb gent de l'IRA. Segons paraules textuales, «això li regiraria l'estómac»...

Sarajevo: denúncia de la Creu Roja

La Creu Roja Internacional va demanar ahir a les forces croates i musulmanes que no ataquin la població civil que es troba al mig del conflicte de Bòsnia central. Representants de la Creu Roja a Sarajevo denunciaren que la població civil és víctima de violacions dels drets humans durant els combats entre croats i musulmans. Segons el portaveu de les FORPRONU, tropes musulmanes van matar diumenge passat, a la ciutat de Bugojno, a 140 kms a l'oest de Sarajevo, 19 presoners de guerra quan intentaven escapar-se...

3, dimecres

Roma: l'operació «Mans netes» continua rastrejant...

Tal com estava previst, el magnat financer president d'Olivetti, es va presentar a la justícia que l'acusa d'haver pagat uns mil milions de pessetes en comissions il·legals. El jutge va ordenar el seu ingrés a la presó, però passades unes hores va canviar per l'arrest domiciliari. Des del Canadà, el jutge Antonio Di Pietro, que fou l'iniciador de l'operació «Mans netes» va declarar que hi ha polítics estrangers implicats en el cobrament de *tangenti* o comissions il·legals, afegint que estava preparant un informe sobre aquest afer.

Ginebra: la crisi dels Balcans

Tot i el fracàs de les negociacions per una pau a l'ex-Iugoslàvia, sembla que noves negociacions es duen a terme, en el més estricte secret, entre croats i serbis, especialment sobre la regió de Krajina. Les negociacions podrien culminar amb una entrevista entre el president de Croàcia, Tudjman, i el de Sèrbia, Milosevic.

Jerusalem: les eleccions municipals

El resultat de les eleccions municipals ha estat negatiu pel govern que presideix Rabin, en perdre l'alcaldia de la Ciutat Santa, que els laboristes retenien des de feia trenta anys. Aquestes eleccions també representen un cop advers per a la pau amb els palestins recentment estrenada... Caldrà esperar els pròxims dies per veure el veritable abast d'aquest revés governamental.

4, dijous

Washington: les eleccions municipals

Les eleccions municipals celebrades el passat dimarts a diverses ciutats i estats, han estat un seriós revés per al Partit Demòcrata que s'ha quedat sense l'alcaldia de Nova York que ha passat a mans republicanes. Igualment els governs dels Estats de Virgínia i Nova Jersey han passat a mans republicanes. Els demòcrates i per tant el president Clinton, han perdut posicions.

Jerusalem: després de les eleccions municipals

El primer ministre israelià, Rabin, està decidit, malgrat els resultats adversos de les eleccions municipals, a continuar la seva política de pau amb els palestins. El nou alcalde de Jerusalem, pertanyent al Licud, Olmert, va manifestar que no s'oposaria a nous assentaments jueus a la zona palestina de Jerusalem... La pau era difícil, i continua essent-ho.

París: la pressió terrorista de l'integrisme islàmic

Les amenaces dels integristes islàmics algerians són concretades en la carta que un dels tres francesos segrestats i alliberats pels terroristes, Thévenot, ha lliurat al govern francès: els estrangers residents a Algèria disposen d'un mes per abandonar el territori algerià; passat aquest temps, la seva vida corre perill...

Berlín: oposició al tractat de Maastricht

El president de Baviera, membre de la coalició de govern alemanya, Edmund Stoiber, va exigir, l'endemà mateix de l'entrada en vigor del Tractat de Maastricht, una «ruptura» amb la política europea seguida a Alemanya des dels temps del canceller Adenauer...

5, divendres

Roma: el president Scalfaro s'adreça a la nació

Dimecres passat, a les deu toques del vespre les emissores de televisió italianes suspengueren les emissions per donar pas a la presència del president de la República, Oscar Luigi Scalfaro, el qual va pronunciar un discurs denunciant els plans que treballen «per a la lenta destrucció» de les institucions italianes. Scalfaro responia així als intents d'esquitxar amb l'escàndol la seva persona. El fet és que uns ex-funcionaris dels serveis secrets havien manifestat que els ministres de l'Interior dels deu últims anys, Scalfaro, Antonio Gava, Vincenzo Scotti i l'actual titular Nicola Manzino (tots ells democristians), havien cobrat 100 milions de lires (uns 8 milions de pessetes) cada mes dels serveis secrets... Naturalment, el president Scalfaro va reaccionar indignat.

París: el govern recomana no anar a Algèria

El ministeri d'Afers Estrangers ha qualificat de «molt serioses» les amenaces del Grup Islamista Armat, contingudes en la carta lliurada per un dels ostatges alliberats, i recomana als francesos que no vagin a Algèria si no és per necessitat...

Berlín: Alemanya víctima del terrorisme kurd

Ahir en una trentena de ciutats alemanyes es produïren atemptats terroristes que s'atribueixen als grups extremistes kurds, dirigits especialment contra els interessos turcs a Alemanya. L'atac més greu fou a Wiesbaden, en un restaurant, on un jove turc va morir i deu persones més resultaren ferides. El ministre d'Afers Estrangers, Kinkel, ha demanat la prohibició dels Partit dels Treballadors del Kurdistan (PKK)...

BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA

➤ Després d'un any d'incertesa i de constants recerques, després de la desaparició de la farmacèutica d'Olot, M. Àngels Feliu, ahir van ser detinguts dos presumptes implicats en l'afer. S'espera un aclariment definitiu els pròxims dies.

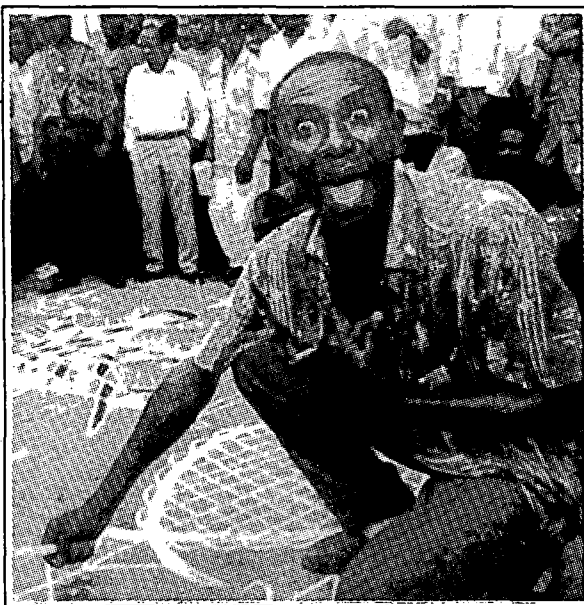
➤ El premier britànic, John Major, malgrat els atemptats, no renuncia a negociar la pau a l'Ulster, i intensifica els contactes amb polítics de totes les tendències per tal d'aconseguir-la.

➤ Els partits sud-africans acordaren ahir que la transició democràtica a Sud-àfrica sigui dirigida per un govern de coalició amb un mandat per a cinc anys. Aquest govern tindrà un president i, almenys, dos vice-presidents...

➤ Circula insistentment el rumor que Síria i Israel estan negociant en secret una declaració de principis sobre el Golan i la pau. Rumor o no, és evident el desig de pau al Pròxim Orient, malgrat els opositors extremistes.

Una nena de Vares (Bòsnia) conversant alegrement amb uns cascos blaus de l'ONU...

Un haitià dibuixa signes rituals de «vudú» a Port-au-Prince, protestant per la tornada del president Aristide.

Els colons jueus de Cisjordània es manifesten protestant pels acords de pau i per la mort d'un company en mans dels extremistes d'Hamas..

6, dissabte

Nicòsia: la pau al Pròxim Orient

Després que Israel i l'OAP arribaren als famosos acords de Washington, la pau va obrint-se camí, i ara, segons es comenta, sembla que és imminent un acord de pau entre l'Estat jueu i Jordània que, possiblement, també serà signat a la capital USA dintre de pocs dies. Anant més enllà, es confirma l'activitat diplomàtica entre Israel i Síria i, més enllà encara, l'Àrabia Saudita també s'afegirà al carro de la pau. En tot aquest moviment diplomàtic, cal destacar les mediacions dels Estats Units d'Amèrica i d'Egipte, el primer Estat que va firmar la pau amb Israel.

Belgrad: la crisi dels Balcans...

Ha començat a Sèrbia la campanya de les eleccions que se celebraran el 19 de novembre pròxim. La lluita es planteja entre el president Milosevic i els seus antics aliats els radicals d'ultradreta liderats per Vojislav Sesej. De moment, Milosevic ha detingut una vintena de militants radicals, acusant-los de crims de guerra. Manejar unes eleccions des del govern, sempre és un avantatge...

Roma: el batibull italià

El clima s'ha fet més irrespirable des que es llança l'acusació contra el president de la República, Scalfaro. Han circulat insistentment rumors sobre la seva dimissió que el primer ministre Carlo Azeglio Ciampi ha desmentit rotundament. També hi ha hagut l'intent per part del Partit Democràtic d'Esquerra (PDS) i la Lliga Nord, de proposar a la Democràcia Cristiana un pacte per evitar desestabilització de l'Estat i celebrar eleccions anticipades. Per altra banda han estat oberts sumaris contra els funcionaris dels serveis secrets que han «calumniat» el cap de l'Estat...

7, diumenge

Moscou: canvis en els propòsits del president Ieltsin

Boris Ieltsin va manifestar davant d'una taula rodona amb directors dels principals periòdics russos: «Estic contra les eleccions anticipades del 1994. Prefereixo que el mandat presidencial sigui esgotat plenament fins al 1996... Així el president s'ha fet enrere en la seva intenció, promesa, de convocar eleccions el juny del 1994 i, segons va dir, pensa retirar-se llavors de la política «cansat de rebre cops, segons digué també, vol tenir temps per «preparar i educar» un nou candidat «que el poble rus reconegui»...

Sarajevo: la crisi balcànica continua...

L'exèrcit bosnià, format majoritàriament per musulmans, ha pres el control de les forces croates a Sarajevo. El govern d'Izetbegovic diu que l'HVO (Consell de Defensa Croat), donava suport als serbis que assetgen la capital des de fa divuit mesos. Ahir les Forpronu no varen poder circular per Sarajevo, a causa del toc de queda decretat pel govern, ni evacuar les 1.471 persones (dones, nens i gent d'edat avançada) tal com estava previst...

Washington: temors del Pentàgon sobre Corea

Un alt responsable del Pentàgon va manifestar ahir els temors dels Estats Units sobre un eventual atac de Corea del Nord contra Corea del Sud. Segons informes, Corea del Nord ha incrementat la producció d'equipament militar per desplegar-lo prop de la frontera de Corea del Sud. «És possible que aqueste regió esdevingui una zona perillosa», va precisar el mateix responsable.

8, dilluns

Moscou: els nostàlgics de la Revolució

Les forces d'ordre públic han obligat els nostàlgics de la Revolució a canviar d'escenari, ja que en lloc de la Plaça Roja s'han vist replegats a un bosc dels voltants de la capital per commemorar el 75è aniversari de la Revolució. Tampoc no els deixaren fer campanya contra el president Ieltsin, el qual cada cop es consolida més en el poder, continuant imparable amb les seves reformes. A més, el president USA, Clinton, va declarar ahir que mantindrà el seu suport a Ieltsin mentre aquest continuï impulsant les reformes. L'ambient electoral continua escalfant-se: vint-i-una formacions polítiques prendran part en els comicis del 12 de desembre pròxim.

Rabat: després de les eleccions al Marroc

El rei Hassan II s'ha mostrat molest per la negativa de l'oposició d'entrar a formar part del nou govern, durant la commemoració del 18è aniversari de la «Marxa Verda». El rei va dir textualment: «Mai no confiaré el ministeri de l'Interior a un partit polític». A més, va dir que es reservava el nomenament del primer ministre, i dels nous ministres d'Afers Estrangers i de Justícia...

París: preocupació per Algèria

El govern francès està profundament preocupat pels esdeveniments a Algèria, i les amenaces dels fonamentalistes contra els ciutadans estrangers als quals amenaça si no abandonen el país en el termini de trenta dies. S'ha produït a Algèria un veritable estat de guerra civil. Al govern francès també el preocupen l'actitud que dintre de França puguin adoptar els grups d'extremistes islàmics que hi ha entre els musulmans desplaçats al país, com a treballadors o refugiats...

Espiral de violència

L'onada de violència que ha envaït els carrers d'Irlanda del Nord ha provocat que més d'una vintena de persones hagin estat assassinades a les darreres setmanes a mans de grups extremistes violents del país. És el cas de l'Exèrcit Republicà Irlandès (IRA), els Combatents per a l'Alliberament de l'Ulster (UFF) o la Força de Voluntaris de l'Ulster (UVF). La llei del talió —tit for tat— (cop per cop), com diuen a l'Ulster— ha soterrat les converses entre John Hume, líder moderat de la coalició socialdemòcrata laborista, i Gerry Adams, president del Sinn Féin, (branca política de l'IRA), que negociaven la fi de la violència.

El primer ministre britànic, John Major, i el cap del Govern irlandès, Albert Reynolds, es reuniren per tractar de trobar una sortida a l'esveradora situació que pateix Irlanda del Nord. Van afirmar que les negociacions de pau han de basar-se en el diàleg polític entre Londres-Dublín juntament amb els principals partits constitucionals de l'Ulster.

El Govern britànic estudia una fórmula que permeti un poder compartit a l'Ulster entre els protestants i la minoria catòlica, com un primer pas per a la reinstauració del Parlament regional nord-irlandès, suspès el 1972 a causa dels enfrontaments entre ambdues comunitats. Si els grups terroristes renuncien a la violència que, des del 1969 fins a l'actualitat s'ha cobrat més de 3.300 morts i uns 25.000 ferits, es podrien celebrar eleccions a l'esmentat Parlament regional. S'hi aplicaria un sistema proporcional per pal·liar les desigualtats que divideixen les dues comunitats atès que l'actual proporció és de 3 a 1 a favor dels protestants en una població total de 1,5 milions d'habitants.

L'Ulster, província d'Irlanda que comprèn Irlanda del Nord, integrada a la Gran Bretanya, i l'Ulster «irlandès», és la regió de l'Europa comunitària que, al llarg dels darrers vint-i-cinc anys, ha estat més sacsejada per les accions terroristes i les venjances sagnants de grups paramilitars.

■ Miquel Àngel Codina

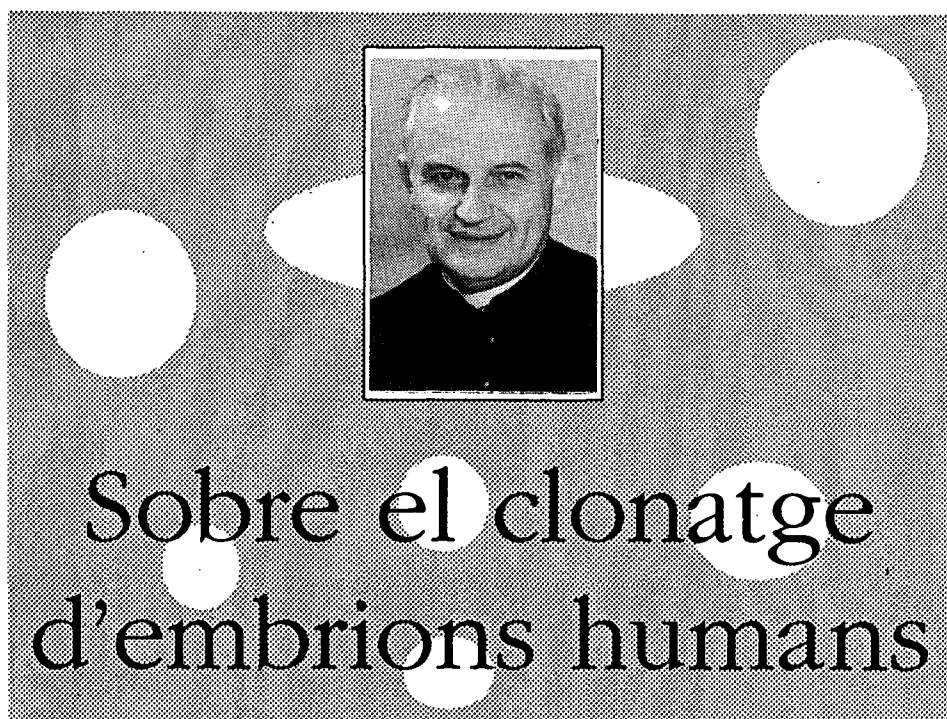
NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA • BONA NOTÍCIA

➤ El ministre d'Exteriors britànic, en la seva visita a l'Ulster ha ofert el seu suport al líder del SDLP, John Hume, per parlar directament amb Gerry Adams, líder del Sinn Féin, branca política de l'IRA, per acabar amb el terrorisme a Irlanda del Nord.

➤ Una vegada més, la democràcia ha servit per demostrar la voluntat del poble, en canviar de signe, després de trenta anys, l'alcaldia de Nova York, elegint el candidat republicà Rudy Giuliani.

➤ Les delegacions d'Israel i l'OAP continuaran avui, a Taba (Egipte), les negociacions per a la retirada militar israeliana dels territoris de Gaza i Jericó, que seran autònoms segons l'acord de Washington.

Professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

Aquesta mena de clonatge per trasplantament d'un nucli és el que s'ha fet més cèlebre i potser és el més conegut

Catalunya Cristiana

València 244, 2n.
08007 Barcelona

CATALUNYA CRISTIANA per tant, no es vol quedar on és. Vol renovar-se amb el vostre ajut. Us demanem la vostra subscripció.

SUBSCRIVIU-VOS A CATALUNYA CRISTIANA!

Nom Adreça.....
Població D.P. Província..... Tel.

☐ Se subscriu a "**CATALUNYA CRISTIANA**" català/castellà per l'import anual (52 números) de 9.100 ptes.
☐ " " " " semestral (26 números) de 4.550 ptes.

☐ **Ex**ec nominatiu que adjunto

Signatura del subscriptor

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Banc / Caixa Agência.....

Adreça.....

Els prego que, a partir d'ara i fins a nou avís, paguin els rebuts que els presentarà **FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA** per la meua subscripció a "**CATALUNYA CRISTIANA**" amb càrrec al meu *compte corrent/límbreta*

Data.....

Signatura del titular del compte/llibreta

Entitat				Oficina				Compte							

Ensenyar a celebrar les festes

Les «castanyades» sembla que ja s'estan allunyant —els panellets tanmateix resulten cars en temps de crisi, i fer-los a casa porta un cert enrenou...—; però no tardaran molt de temps a començar les celebracions de Nadal: sopars de Nadal tot just començat l'Advent, celebracions de Nadal a les escoles abans d'acomiar-se per les vacances, etc. Després arribarà l'ambient del Carnaval, igualment allargassat en les seves manifestacions. I —segurament amb menys insistències, però no amb menys perill per l'educació cristiana— les celebracions de Pasqua, una mica paral·lelament amb les de Nadal: celebracions abans o després (amb l'avantatge que la Pasqua dura cinquanta dies per celebrar-la, però no com a Vetlla Pasqual). En general, hom diria que la data concreta d'aquestes festes no és vista com absolutament determinant.

Altres, en canvi, no tenen aquestes prolongacions, i queden absolutament fixades en una data: el dia 1 de maig, el dia 11 de setembre, la festa de Sant Jordi, el Cap d'any, etc. A ningú no li ve el pensament de celebrar Cap d'any vuit dies abans...!

¿Què ens sembla d'aquestes constatacions?

L'ambientació cultural

La nostra cultura catalana —com les altres cultures europees llatines, so-

■ Pere Tena

bretot— ha estat forjada i resta impregnada no sols de valors cristians fonamentals, sinó també de costums sorgits sovint en contacte amb el ritme mateix de l'any de l'Església. El nostre poble ha estat modelat, des dels seus inicis, per l'experiència cristiana. I d'això mai no en donarem prou gràcies a Déu.

La celebració de les festes, arrelada en l'ànima popular, ha comportat un desplegament de costums no essencials a la celebració mateixa, però que de fet han servit com de vehicle transmissor del sentit d'aquestes festes. S'ha fet realment una inculturació de les festes litúrgiques en l'ànima popular catalana: per això podem dir que el Nadal a Catalunya el celebrem així, i Tots Sants d'aquesta manera, etc.

El problema es planteja quan en un moment de l'evolució històrica es verifica un canvi cultural important, i en la societat es mantenen els costums antics, que romanen com a elements folklòrics, presents i àdhuc vius, tot i haver perdut la seva referència cristiana, litúrgica i originària. Podríem fer la prova de preguntar als grups de la plaça que fan la castanyada popular si saben què celebren per Tots Sants, i fins i tot quan se celebra.

És evident que si es tracta de menjar

uns determinats aliments com a típics d'una època, això no comporta limitació de dates, mentre que si es tracta primordialment de commemorar un esdeveniment la condició de la data aniversària és important. Per a mi, aquest és el problema que es manifesta en aquestes «celebracions» que s'allargassen més o menys a l'entorn d'una data del calendari litúrgic.

Una pedagogia de les festes

No es tracta d'instaurar una sospita generalitzada sobre aquestes pràctiques, ni tampoc de negar el valor de vehicular el fet cristià que tenen, àdhuc quan es mantenen com a elements folklòrics; en definitiva, són un punt de contacte que, en el moment que cal justificar-les, porten vers la celebració de l'Església. (Mentre algú no inventi motivacions pre-cristianes del dinar de Nadal, o testimonis de la religiositat pre-colombina en la celebració del Corpus!... tot és possible quan es vol ser sectari!).

Més aviat em sembla que ens toca ser educadors de la fe en i a través d'aquests costums (una col·lecció antiga de llibres en català sobre el tema, llegida en la meua infància, es titulava:

Bons costums catalans). I, en primer lloc, assumir-los i practicar-los en allò que és el seu sentit original.

Sobretot, però, concordar-los amb la celebració de l'any litúrgic, donant el primat al procés mateix de la pedagogia eclesial. Això en realitat és molt fàcil si hom s'insereix obertament en el curs de la celebració litúrgica, tal com els llibres de l'Església la proposen dia a dia, per l'Eucaristia i per la Litúrgia de les hores. Quan d'aquesta inserció se'n fa vida espiritual personal, i norma per l'educació cristiana, moltes coses que semblaven disperses retroben el seu context propi i fecund.

Pensant, per exemple, en la proximitat de la festa de Nadal, ¿què millor per preparar la celebració que seguir el ritme de l'Advent, sobretot el dels últims set dies abans de Nadal? ¿Per què anticipar la lectura de l'evangeli de Nadal —com es fa en alguns casos— sense adonar-se del valor de la lectura de les escenes de la infància preparatòries, sobretot de l'evangeli de Lluc, que ofereixen un punt de partida catequètic tan important?

Ensenyar a celebrar bé i amb sentit les festes cristianes és un punt de gran incidència per a la formació d'un creient.

■ Pere Tena és bisbe auxiliar de Barcelona

Diumenge XXXIII de durant l'any

LECTURES BÍBLIQUES

Lectura primera *Pr 31:10-13, 19-20, 30-31*

Lectura del llibre dels Proverbis

Que en té de valor una bona esposa! És molt més preuada que les perles. El cor del seu marit hi confia, no són escassos els guanys que en traurà. Durant tota la vida el farà feliç, i no desgraciat. Es procura la llana i el lli, que les seves mans transformen com vol. Pren a les mans la filosa, i els seus dits agafen el fus. Obre les mans als pobres, allarga el braç als indigents.

L'encant és aparença, la bellesa s'esvaeix; l'esposa que creu en el Senyor és la que val tots els elogis. Dediqueu-li cants pels fruits del seu treball: que la seva obra l'elogii davant de tot el poble.

Salm responsorial *127 (R.: 1a)*

Feliç tu, fidel del Senyor,
que vius seguint els seus camins.
Menjaràs del fruit del teu treball,
seràs feliç i tindràs sort.

R. Feliç tu, fidel del Senyor.

La teva esposa fruitarà com una parra,
dins la intimitat de casa teua;
veuràs els fills com plançons d'olivera
al voltant de la taula. R.

És així com els fidels del Senyor
seran beneïts

Que el Senyor et beneeixi des de Sió.

Que tota la vida puguis veure prosperar Jerusalem. R.

Lectura segona *1 Te 5:1-6*

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Tessalònica

Germans, no cal que us escrivim quan i a quins moments arribarà el Dia del Senyor: vosaltres mateixos ja sabeu prou bé que vindrà com un lladre a la nit. La gent es pensarà que tot està en pau i ben assegurat, quan de sobte vindrà la devastació, com els dolors a la dona que ha de tenir un fill, i no se n'escaparà ningú. Però a vosaltres, germans, que no viviu en la foscor, aquell dia no us podrà sorprendre com un lladre, ja que tots sou fills de la llum i del dia. No som pas de la nit ni de la foscor. Per això no hem de dormir, com els altres, sinó vetllar i viure sobriament.

Al·leluia *Jo 15:4, 5b*

Estigueu en mi, i jo en vosaltres, diu el Senyor.
Qui està en mi dona molt de fruit.

Evangeli *Mt 25:14-30*

Lectura de l'evangeli segons sant Mateu

En aquell temps, Jesús digué als deixebles aquesta paràbola: «Un home que se n'anava fora del país, cridà els

seus administradors i els confià els seus béns. A un li donà cinc milions, a l'altre dos i a l'altre un, segons la capacitat de cadascú, i se n'anà. [El qui n'havia rebut cinc anà de seguida a negociar-hi, i en guanyà cinc més. També el qui n'havia rebut dos en guanyà dos més. Però el qui n'havia rebut un guardà en un amagatall els diners del seu amo.]

Al cap de molt temps l'amo tornà i els demanà comptes. Es presentà primer el qui havia rebut cinc milions, portà també els cinc que havia guanyat i digué: Senyor, m'havíeu confiat cinc milions i n'he guanyat cinc més. [L'amo li va dir: Molt bé. Ets un administrador bo i de tota confiança. El que t'havia encomanat, ho has administrat fidelment. Ara t'encomanaré molt més. Entra a celebrar-ho amb el teu Senyor.]

Es presentà després el qui n'havia rebut dos i digué: Senyor, m'havíeu confiat dos milions i n'he guanyats dos més. L'amo li va dir: Molt bé. Ets un administrador bo i de tota confiança. El que t'havia encomanat, ho has administrat fidelment. Ara t'encomanaré molt més. Entra a celebrar-ho amb el teu Senyor.]

Es presentà també el qui n'havia rebut un, i digué: Senyor, sé que sou un home exigent, que voleu collir on no havíeu sembrat i aplegar on no havíeu escampat. Per això vaig tenir por i vaig amagar els vostres diners. Aquí teniu allò que és vostre. L'amo li contestà: Ets un administrador dolent i gandul. ¿Tu sabies que vull collir on no he sembrat i aplegar on no he escampat? Doncs, haves de posar al banc els meus diners, i ara podria celebrar allò que és meu amb els interessos. Preneu-li aquest milió i doneu-lo al qui en té deu, perquè als qui tenen, els donaré encara més i en tindran a vessar, però als qui no en tenen, els prendré fins allò que els queda. I aquest administrador inútil, traieu-lo fora, a la fosca. Allà hi haurà els plors i el cruixir de dents.»

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral
i altres celebracions
(cicle dominical: A; ferial: I)

SETMANA 33 DURANT L'ANY
(salteri: setmana 1a)

NOVEMBRE:

14. Diumenge 33 durant l'any: *verd*. Lectures: Pr 31:10-13.19-20.30-31 (Salm 127) / 1Te 5:1-6 / Mt 25:14-30.

CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Serapi, màrtir (el primer dels mercedaris); sant Josep Pignatelli, prevere (jesuïta); santa Veneranda, verge.

Festes majors: Porrera.

15. Dilluns. Del dia: *verd*. Lectures: 1M 1:10-15.41-43.54-57.62-64 (Salm 118) / Lc 18:35-43.

MEMÒRIA LLIURE: Sant Albert el Gran, bisbe (de Ratisbona) i doctor de l'Església (dominica) (*blanc*).

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Eugeni, bisbe (de Toledo); sant Leopold (noble, patró d'Àustria).

16. Dimarts. Del dia: *verd*. Lectures: 2M 6:18-31 (Salm 3) / Lc 19:1-10.

MEMÒRIES LLIURES: Santa Margarida d'Escòcia (princesa hongaresa) (*blanc*). - Santa Gertrudis, verge (cistercenca) (*blanc*).

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Edmon, bisbe.

17. Dimecres. Memòria de santa Isabel d'Hongria (viuda, serventa dels malalts): *blanc*. Lectures del dia: 2M 7:1.20-31 (Salm 16) / Lc 19:11-28.

CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Gregori Taurin, bisbe; sant Iscle o Aciscle i santa Victòria, màrtirs (germans, a Còrdova).

Festes majors: Bàscara, Breda, Conesa, Rajadell i Sant Pol de Mar.

18. Dijous. Del dia: *verd*. Lectures: 1M 2:15-29 (Salm 49) / Lc 19:41-44.

MEMÒRIA LLIURE: Dedicació de les basíliques de Sant Pere (del Vaticà) i Sant Pau (extramurs; Roma, s. IV) (*blanc*).

Arquebisbat de Barcelona: festa de la dedicació de la catedral (1058) (*blanc*); lectures: Ac 28:11-16.30-31 / Mt 14:22-33).

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Romà, màrtir; sant Aureli, màrtir.

Festes majors: Lloret de Mar.

19. Divendres. Del dia: *verd*. Lectures: 1M 4:36-37.52-59 (1Cr 29) / Lc 19:45-49.

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Crispí, bisbe (d'Ècija); sant Faust o Fost, diaca i màrtir; sant Abdis, profeta.

20. Dissabte. Del dia: *verd*. Lectures: 1M 6:1-13 (Salm 9) / Lc 20:27-40.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants Octavi i Adventor, màrtirs (soldats); sant Benigne, bisbe; santa Silva, verge i màrtir.

Festes majors: Seró.

LA BÍBLIA A L'ABAST

(Pr 31:10-13.19-20.30-31)

La dona forta

■ Josep M. Aragonès

Un manual de saviesa

La primera lectura ens fa llegir avui un fragment del llibre dels Proverbis. De fet, la perícopa del leccionari de la missa dominical, ens ofereix sols una selecció de versicles del poema amb què es clou aquest llibre, que juntament amb el de Job és el màxim exponent de la literatura bíblica anomenada sapiencial. El llibre dels Proverbis ens dóna, en forma sobretot com d'adagis, un cos de doctrina sobre la fe en Déu com a constitutiva de l'autèntica saviesa i per a portar una vida sòbria i virtuosa, tot apartant-se del mal, que és el que fa estúpids els homes. En el primer verset del llibre hi llegim, a tall de títol de l'obra: Proverbis de Salomó, fill de David i rei d'Israel. Així tot el llibre és posat sota l'autoritat del rei savi per excel·lència. En realitat, però, serà el mateix llibre el qui desmentirà aquesta total autoria salomònica. Proverbis és un recull de diferents col·leccions. 1:8-9:18 és un poema didàctic en el qual són presentades dama Saviesa i dama Niciesia en controvèrsia. Segueix un primer recull de proverbis dits de Salomó (10:1-22:16). Ve a continuació un primer aplec de «Sentències dels savis», amb una certa similitud amb l'obra egípcia «Saviesa d'Amenemope» (22:17-24:22), amb una altra col·lecció de «Sentències dels savis» (24:23-34), seguida d'un segon recull atribuït a Salomó (25:1-29:27), que inclou els millors proverbis del llibre (cc. 25-27). Els darrers capítols del llibre contenen tres reculls diversos: «Paraules d'Agur, fill de Jaquè», savi àrab (30:1-14), una col·lecció de proverbis numèrics, a l'estil de les endevinalles (30:15-33), i les Paraules del rei Lemuel, àrab també, amb les quals l'alligona la seva mare (31:1-9). El llibre dels Proverbis tal com el tenim avui es clou amb el bellíssim poema de la dona forta (31:10-31), del qual la nostra lectura n'ofereix una selecció. Val la pena llegir atentament tot el poema, que alguns interpreten com un cant a la saviesa, personificada en la dona ideal, que sap ocupar el lloc que li correspon tant en la família com en la societat domèstica i en la forana, i en el cultiu de la seva personalitat. El bisbe Torras i Bages, en fa un bon comentari-aplicació en el capítol cinquè de la seva pastoral «L'educació maternal».

Un exemple per a tothom

La saviesa —el saber viure com cal en tota l'extensió vivencial de la frase— no és patrimoni exclusiu ni dels homes ni de les dones. L'autor del poema ens proposa un exemple hàbil per a tothom. Personificant la Saviesa en la dona ideal del poema, no fa res més que assenyalar el camí de vivència i realització de la persona humana. Tots som convidats a emmirallar-nos en aquest model típic, si volem ser dignes de l'elogi amb què s'hauria de coronar tota vida humana (v. 31). L'autor, guiat per l'Esperit, expressa aquesta lliçó universal en un ambient cultural presidit pel patriarisme, en el qual l'home hi destaca com a únic protagonista. Així diu al seu aire, el que després dirà també la saviesa popular del nostre refranyer: Darrere —o al costat— d'un gran home, sempre hi ha una gran dona. Escrit el poema en acróstic —o sigui fent que el primer vers de cada díptic comenci amb una de

les lletres de l'alfabet hebreu— l'autor ens diu que l'èxit dels homes, que massa sovint es creuen amos i senyors del món, moltes vegades té la seva arrel més pregona en el saber fer d'una dona: l'esposa, la mare, l'ànima de la família, per més que l'home se'n digui el cap. No deixa de tenir el seu sentit de subtil ironia l'elecció d'aquest fragment del llibre dels Proverbis per llegir-lo el mateix dia que en l'evangeli es proclama la paràbola dels talents —o dels béns i milions segons el leccionari català—, en la qual una part de la humanitat —aquí és un home— és tractada de dolenta i de gandula i condemnada a la foscor de la no comunió. Si hi ha homes així —i n'hi ha— resulta que també hi ha dones que saben estar magníficament al seu lloc i aguanten la casa i la hisenda amb tot el que aquesta expressió vol dir en el seu sentit figurat i real. Res, doncs, de discriminació de les persones per raó del sexe. Cadascú ha de respondre pel que realment és i val.

L'esposa ideal

El poema s'obre amb una exclamació ponderativa: Que en té, de valor, una bona esposa! És molt més preuada que les perles (v. 10). No es tracta de cap manifestació pessimista, com si diguéssim que de dones així no n'hi ha, o són raríssimes. Simplement s'afirma que valen més que qualsevol tresor. La glòria del marit és justament aquesta dona: El cor del seu marit hi confia, no són escassos els guanys que en traurà (v. 11) i és la seva felicitat (v. 12). La dona ideal es mostra una bona mestressa de casa: estima i fa feliç el marit, vetlla per tots, es feina i caritativa. Però sobretot és una bona administradora del patrimoni familiar. Per això força i dignitat són el seu vestit distintiu, i espera somrient el dia de demà (v. 25). Se li reconeix encara una altra qualitat: Obre la boca per parlar amb saviesa, i el seu llenguatge és doctrina de pietat (v. 26). No és estrany que el marit i els fills en proclamïn l'elogi (vv. 28-29): Els fills van a felicitar-la; el marit en canta les lloances: hi ha moltes dones fortes, però tu les guanyes totes. El poema es desenrotlla en un pla que podríem dir de saviesa natural. Les virtuts i qualitats que es prediquen de l'esposa ideal són comunes a persones creients i no creients. El verset 30, però, ens diu que la fe i el temor de Déu són els principis que fan fruitar de bones obres la vida d'aquestes dones i de totes les persones. No són la bellesa ni l'atracció física les que ofereixen valor a una dona, ja que no són res més que aparença i realitat fugissera: la que val tots els elogis és l'esposa que creu en el Senyor. Tota la família, cadascun dels seus membres ha de ser creient i col·laborar a l'educació de la fe dels altres. Però la mare és com la llàntia que il·lumina tothom i no s'apaga mai, vencent proves i tribulacions, i mostrant molt clar que la fe fa forta la feblesa de les persones. La lectura de la paraula de Déu ens ha de fer reflexionar sempre sobre les condicions de la nostra vida per il·luminar-la des de la fe. Llegiu, si us plau, la història del nostre país, dels nostres pobles, de cada família: hi trobareu molts homes il·lustres certament, però si no hi sabeu descobrir la presència i l'actuació ferma, per més que moltes vegades en l'ombra, de la dona, no entendreu res d'aquesta història. I per a la història de l'Església val també el mateix principi. Dediqueu-li cants pels fruits del seu treball: que la seva obra l'elogi davant de tot el poble (v. 31), perquè ha estat com el servent bo i diligent de l'evangeli, convidat a entrar en el repòs del Senyor.

José M. Aragonès és Rector de Torrelavit

Característiques i exigències del Regne

Jesús revela progressivament les característiques i les exigències del Regne per mitjà de les seves paraules, les seves obres i la seva persona.

El Regne és destinat a tots els homes, donat que tots són cridats a ser els seus membres. Persubratllar aquest aspecte, Jesús s'ha apropiat sobretot als qui estaven al marge de la societat, tot donat-los la seva preferència quan anuncia la «Bona Nova». Al començament del seu ministeri proclama que ha estat enviat a anunciar la Bona Nova als pobres (cf. Lc 4, 18). A totes les víctimes del refús i del menyspreu, Jesús els diu: «Benaurets els pobres» (Lc 6,20). A més, fa viure ja a aquests marginats una experiència d'alliberament, estant amb ells i anant a menjar amb

ells (cf. Lc 5,30; 15,2), tractant-los com a iguals i amics (cf. Lc 7,34), fent-los sentir-se estimats per Déu i manifestant així la seva immensa tendresa envers els necessitats i els pecadors (cf. Lc 15,1-32).

L'alliberament i la salvació que el Regne de Déu comporta atenyen la persona humana en la seva dimensió tant física com espiritual. Dos gestos caracteritzen la missió de Jesús: guarir i perdonar. Les nombroses guaricions demostren la seva gran compassió davant les misèries humanes; però signifiquen també que en el Regne ja no hi haurà malalties ni sofriments i que la seva missió, des del començament, tendeix a alliberar de tot això les persones. En la perspectiva de Jesús, les

guaricions són també signe de salvació espiritual, d'alliberament del pecat. Mentre guareix, Jesús invita a la fe, a la conversió, al desig de perdó (cf. Lc 5,24). Rebuda la fe, la guarició empeny a anar més lluny: introdueix en la salvació (cf. Lc 18,53-54). Els gestos alliberadors de la possessió del dimoni, mal suprem i símbol del pecat i de la rebel·lió contra Déu, són signes que «ha arribat a vosaltres el Regne de Déu» (Mt 12,28).

Joan Pau II

(N. 14 de La missió del Redemptor, carta encíclica sobre la validesa permanent del mandat missioner)

Si hem de creure els científics, Àfrica és el bressol de la humanitat. Allí hi nasqué el *Pitecantropus*, l'homínid que ja se servia de pedres treballades per sobreviure, ara deu fer uns tres milions d'anys. Tribus i clans, tradicions i costums arrelen en mites i llegendes immemorials.

Ara, però, voldria parlar de l'Àfrica jove, vigorosa i nova, tal com jo l'he captada treballant 18 anys com a consiliari dels joves d'Acció Catòlica a Kigali (Rwanda).

Els joves formen el 60% de la població

A l'Àfrica el jovent és sempre majoritari. A qualsevol lloc que vagis. Pels mercats, a l'església, a qualsevol camí i pels camps de refugiats. Sempre veus grups de joves, nois i noies que caminen, riuen, miren i esperen. És normal que sigui així. La taxa de natalitat és molt gran i la medicina moderna evita moltes morts que fins fa poc eren inevitables. Els matrimonis tenen una mitjana de 6'8 fills. Totes les famílies són nombroses. Sempre. A tot arreu. A Rwanda en el moment de la independència, l'any 1962, eren 2.500.000 habitants. Ara són 7.000.000. El 60% són joves de menys de 20 anys.

La joia de la vida

La joventut és el demà. Tothom està content de tenir un nou fill a la família. Si un dels pares mor, els fills seran educats pels avis, oncles o algú de la gran família. Abans, Àfrica no coneixia els orfenats.

Si bé és veritat que aquesta natalitat incontrolada dona molts problemes —escolarització, atur, robatoris, banditisme, prostitució— també ho és que la joventut és un gran capital per un clan o un país. La joventut és optimista. Sap somniar. Es mou. És generosa i té braços per treballar.

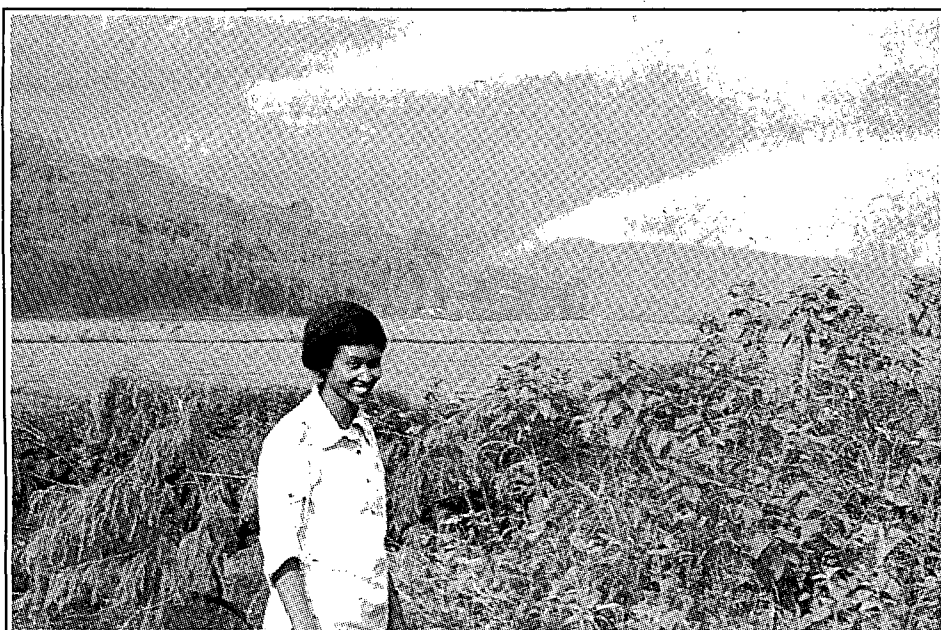
A una noia que es deia Leocàdia, se li va morir la veïna que deixava dos fillets de tres i cinc anys. Ella ja era mare de tres fills. I va venir a demanar-nos ajuda. En aquells moments disposàvem de sacs de llet de pols per ajudar els pobres.

—Però tu treballes i tens un salari.

—Amb dues boques més a la família no arribo.

—¿I doncs, per què les agafaves?

—Vaig veure que jo era la més veïna i no

Aquesta noia amb el seu somriure i l'arc de Sant Martí sobre la moderna plantació de te és un símbol de la joia de la vida que està disposada a emprendre camins nous

Àfrica, continent jove

Catalunya Cristiana presenta avui el tercer article de la sèrie sobre l'Àfrica que ha escrit l'ex-missioner Mn. Joan Casas. La sèrie que ara tanquem s'obrí amb el tema de la negritud i continuà amb el de la religiositat.

els podia abandonar.

Així de senzill. Això només ho fa un cor jove, generós, ben disposat i que no calcula.

Nosaltres que ja ens hem fet grans i en una societat decadent no gosem arriscar-nos. Ho volem tot segur i ben lligat. Tindríem por. Comparant el nostre món consumista amb la frescor de la jove societat africana veig que ens falta jovialitat, entusiasme i generositat. Veus en els joves d'allà unes grans ganes d'aprendre i d'empassar-se la vida. Vénen i et segueixen. Estan contents que t'ocupis d'ells i et gratifiquen el treball amb onades de joia.

Institucions joves

Entre els 1961 i 1962 disset països afri-

cans obtenien la independència. Potser massa prematurament. Tot seguit s'haguéren de posar en marxa totes les institucions normals de l'estat modern. Ministeris i serveis, universitats i escoles, urbanitzacions i instal·lacions elèctriques... tot s'hagué d'estrenar a contra-rellotge.

L'Església havia arribat al conjunt del continent a finals del segle passat. Sortosament alguns seminaris ja s'havien anat aixecant. En molts països foren les úniques escoles superiors d'on sortiren els alts funcionaris. Així és també com a poc a poc s'anaren ordenant els primers capellans. I d'acord amb els signes dels temps, després del Concili s'anaren nomenant els primers bisbes negres. Els principals foren monsenyor Kiwanuka, de Kampala

(Uganda) i Bigirimwami, de Nyundo (Rwanda). Es nomenà també el primer cardenal negre que fou Rugambwa de Dar-es-Salam (Tanzània). Jerarquia nova, moviments nous i noves parròquies i noves congregacions religioses, masculines i femenines anaren naixent al mateix temps. Tot això donà una eufòria especial als novells països africans. Feia goig de ser-hi.

I ara, per imperatius polítics i pressions dels antics colonitzadors així com també del FMI (Fons Monetari Internacional), van naixent partits polítics. Al Zaire n'hi ha uns setanta. A Rwanda se n'acaben de formar disset. Àfrica no sap produir ni inventar. Té, però, l'art de viure. I amb totes aquestes noves institucions intenta vestir-se a l'europea.

Tot això fa que un sector, certament el més vistós als nostres ulls, se'ns presenti jove i vigorós com un rebroll de primavera. Per tant no són majoria ni molt menys. No passen d'un 10%. Però són aquells amb qui més tractem perquè han freqüentat les nostres escoles i parlen les nostres llengües. Són sempre els nostres interlocutors perquè ens els trobem a les reunions internacionals, als despatxos i aeroports. Per l'Àfrica profunda —el 90% de pagesos pobres, mal vestits i mal alimentats— ja són «abazungu» («blancs»).

La joventut, que no veu esdevenidor en la magra agricultura, volfer com els «blancs». Veuen que el futur està al voltant dels despatxos ministerials o dels projectes que els europeus han anat fundant i s'hi presenten amb il·lusió i esperança. Ens vénen ben disposats, volen provar coses noves i s'arrisquen a tot. Ens donen una cara nova de l'Àfrica multiseccular.

L'obra de l'Església

També l'Església ha col·laborat moltíssim a donar una cara nova al vell continent. Missions, escoles, hospitals i esglésies han transformat el paisatge. La figura del missioner ha arribat a tots els turons i racons ensenyant la nostra doctrina i amb ella portant noves llavors, ensenyant de fer totxos, ensenyant a escriure i transformant les cultures orals.

A Kigali, per donar un exemple que toca de prop, em dedicava a organitzar grups de joves que venien del camp. Seguíem el mètode de la JOC (veure, jutjar i actuar).

La JOC de Kigali ha reeixit a organitzar centenars de joves que s'inventen oficis i s'organitzen per millorar les seves vides: els «karan-ngufu», transportadors de carretó que per carrers i mercats porten sacs i paquets als clients; ferrers de carrer de Gakinjoro que us enlluernen amb els esquitxos de foc que ocasionen amb els seus cops de mall; rentadors de cotxes de Kinamba; reparadors de pneumàtics de Nyabugogo... en total, 29 oficis, 110 grups i 2.500 joves a finals de l'any 1989. (*)

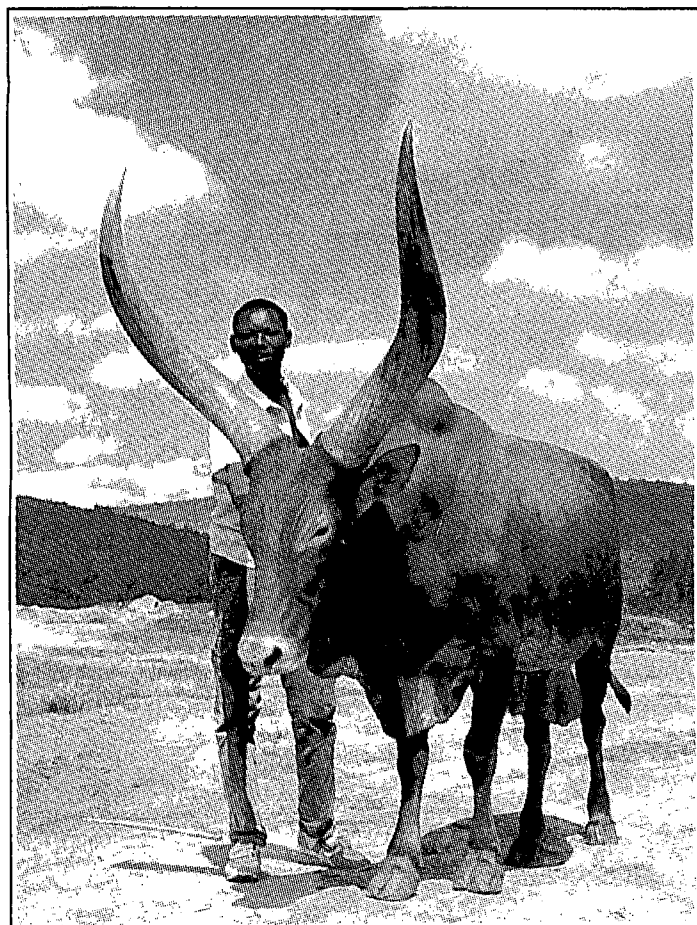
Un dia viatjant a Goma, petita ciutat del Zaire que fronteraja amb Rwanda, trobo en Nicolasi que em saluda efusivament.

—Mai no oblidaré, em diu, que tu em vares ensenyar de fuster al Centre de Formació de la JOC. Gràcies a vosaltres he trobat una bona manera de viure.

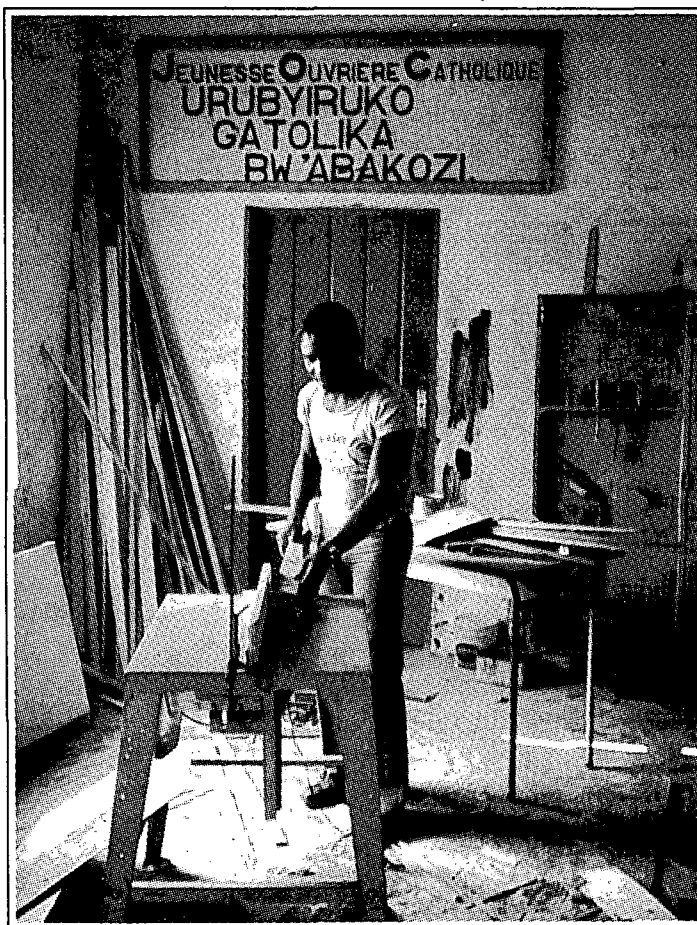
Sí, l'Església amb la seva pastoral propera de la gent senzilla va treballant molt per renovar aquesta Àfrica de 53 països joves que van cercant el seu camí en el concert dels pobles.

Mn. Joan Casas

(ex-missioner a l'Àfrica-Rwanda)

Jove tenint cura del toro de la família. Els joves els trobem arreu per camins i turons

Jove fuster de la JOC. L'Església s'ha engatjat a fons per transformar la vida del poble senzill

* CITACIÓ DE LA PRESENTACIÓ DEL LLIBRE «BUGINGO, EL NOI DEIS MIL TURONS» DEL MATEIX JOAN CASAS. ESINSA-CLARET. BARCELONA 1993.

CONCILI AL DIA

Molts cristians, i també la jerarquia de l'Església, veuen que aquesta necessita certs canvis per tal de respondre als reptes de la nostra societat. La convocatòria del Concili n'és una prova. Hom desitjaria augmentar el testimoniatge de les comunitats perquè fos més missioner. Convé un profund diàleg entre fe i cultura. Cal aprofundir el compromís amb els més necessitats...

També hi ha un desig de canvi, de millora, pel que fa al funcionament de l'organització humana que és l'Església. És sobre aquest àmbit que voldríem plantejar la nostra reflexió amb el convenciment però, que les qüestions de fons, de major aprofundiment en l'esperit evangèlic, són les veritablement importants i que l'àmbit organitzatiu no deixa de ser un mitjà. Amb tot, si les formes, si els mecanismes que han d'estar al servei de les finalitats no tenen una dinàmica fluida, poden arribar a fer perillar la trans-

Josep Oriol Pujol i Humet
Director del Servei de Colònies de
Vacances i gerent de la Fundació
Pere Tarrés

en el qual la nostra societat cau sovint, a l'hora de confiar responsabilitats sí que creiem que aquesta s'hauria de tenir present juntament amb a la preparació pastoral o la «bonhomia» de les persones. El fet de ser laic o prevere, el fet de conèixer molt una persona perquè «s'ha mogut» sovint en cercles eclesials, no és prova que sigui capaç d'acomplir una missió. A voltes hi ha persones amb algunes dificultats d'inserció social, com pot ser no haver acabat estudis o no trobar una feina; i malauradament pot passar que, valorant el seu ser «bona persona» o el temps disponible, siguin promoguts per ocupar llocs pels quals no estan preparats. També convé no caure en el parany, com passa en política, de valorar fonamentalment la fidelitat o l'ortodòxia. Ortodòxia que pot ser fruit del poc esperit crític o de la motivació personal per a realitzar una tasca. Hi ha entitats eclesials que han fet un canvi qualitatiu important quan s'hi han

El Concili Català: una oportunitat de renovació de l'organització eclesial

missió i vivència del missatge darrer i generar la crítica que acostuma a ser per qüestions concretes.

Creiem doncs que els nuclis en què s'organitza l'Església particular —cúria diocesana, arxiprestats, parròquies...— haurien de cercar més l'eficàcia i l'eficiència en les seves accions concretes. Eficàcia entesa com la virtut de produir l'efecte volgut i a temps, i eficiència com el fet de fer-ho amb el menor cost possible. Això demana a voltes un canvi de mentalitat que en bon part hauria de començar per la formació dels preveres, autèntics líders de la nostra «organització». És trist que quan alguna entitat o sector eclesial destaca per realitzar accions concretes, per disposar d'uns mitjans moderns, per créixer en el seu àmbit d'acció ràpidament, les crítiques de certs

sectors se centren sobre ells.

És necessari doncs, en primer lloc, un canvi de «clau mental». Comprendre que qui «fa» s'equivoca alguna vegada, i és impossible que «es faci» al gust de tothom. Mn. Manel Valls en el seu Lllindar del dia 29 de juliol ens parlava de «Cinc nafres per guarir», la cinquena era el pessimisme, la crítica interna destructiva. Creiem que és important eradicar-la, en especial si no planteja alternatives constructives. Els laics i preveres que tenen responsabilitats les han d'assumir analitzant si són capaços de dur-les a terme i autoexigir-se el màxim del que hauria d'oferir qui assumís la seva responsabilitat. En qualsevol organització el líder ha de tenir una certa autoritat moral sobre el grup, a més de la que formalment li ha estat conferida.

Sense voler sobrevalorar l'eficàcia, error

incorporat professionals en actiu provinents de l'empresa privada o de l'administració pública que, per l'atractiu de la feina i per rebre una oferta laboral normal en la nostra societat, han canviat llur lloc de treball.

L'Església és titllada de jeràrquica. Si hom la coneix en les seves interioritats veu que a vegades hi ha projectes que no reïxen per l'excessiu respecte als personalismes i a les opinions de grups numèricament molt reduïts. És per això que en algun moment, i per la pròpia missió evangèlica, pot ser necessari un major exercici d'autoritat.

La percepció del temps no és la mateixa per a un polític —quatre anys i eleccions— que per un empresari —al final de l'any cal tenir beneficis alhora que ha de perviure l'empresa— que per a un eclesiàstic —la nostra perspectiva és eterna—. Sense perdre el sentit d'eternitat sí que convé, a vegades, certa rapidesa de resposta, adonar-se de l'oportunitat en el temps d'algunes accions i moure's més correlativament en la societat. Ens falta proactivitat, provocar que passin coses, prendre la iniciativa, ser motor, avançar-nos en les actuacions en lloc de només respondre reatiuament a allò que passa quan ens interpel·len. Amb tot, convé actuar amb la prudència que sempre ha caracteritzat la nostra institució i que és una de les seves virtuts.

A voltes, amb ironia, hem sentit que la constatació fefaent de l'acció de l'Esperit és la pervivència de l'organització humana eclesial durant 2000 anys. També és cert que hi ha força persones entregades i competents i alguns instruments organitzatius, com és el dret canònic, que hi ajuden. Cal però, i potser especialment en el moment present de la nostra Església particular, una major consciència de la importància de l'àmbit organitzatiu, que no per ser secundari pot ser oblidat.

**Hi ha també
sis laics i una
religiosa**

**La meitat dels
membres de
la comissió
diocesana del
Concili són
capellans**

GIRONA.— La comissió del bisbat de Girona del Concili Català que es va constituir recentment està integrada per 17 persones, vuit de les quals són capellans.

Aquesta comissió farà un seguiment de tot el que faci referència a l'etapa diocesana del Concili, tenint en compte els plans pastorals i el que s'estigui fent a cada bisbat. També promourà accions d'ambientació, sensibilització i participació en aquest esdeveniment eclesial. Igualment, farà d'enllaç amb la Secretaria General del Concili.

El president de la comissió és mossèn Esteve Andreu, vicari general de la diòcesi de Girona. La resta de preveres que en formen part són quatre arxiprestos: Lluís Suñer, Pere Bellvert, Pere Matamala i Eudald Vilà; un altre que hi és en representació de les congregacions religioses: Jordi Pijoan; i el delegat episcopal d'Apostolat Seglar, Enric Sala.

Sis laics també formen part d'aquesta comissió. Un de cadascuna de les quatre zones pastorals del bisbat: Montserrat Manén, de la de Girona; Esperança Puig, de la de la Costa; Antoni Calvó, de la de Figueres; i Assumpta Hereu, de la de l'interior; i dos laics més d'Apostolat Seglar: Núria Reig i Magalí Malagelada.

Completa el consell un representant del Consell Presbiteral.

CONCILI AL DIA

El Centre d'Estudis Pastorals proposa al cristià una reflexió sobre diversos temes que es tractaran en la celebració del Concili Provincial de la Tarraconense, d'aquí a dos anys. Sota el nom *Un Concili Pastoral per a Catalunya*, el C.E.P., que enguany celebra el seu 25 aniversari, ofereix cada dijous a la tarda, a partir del mes d'octubre fins a finals de maig, un seguit de conferències que analitzaran la societat actual des del punt de vista de la fe cristiana i l'Església, ¿quina ha de ser la presència evangelitzadora dels cristians en aquesta nova societat catalana? i ¿de quina forma es pot revisar i millorar el dispositiu pastoral?

Els creients distanciats de l'Església, la relació que s'estableix entre l'Església i el món rural, els marginats i la cultura, així com la situació i perspectives del clergat són alguns dels 14 temes que reconeguts filòsofs i teòlegs que treballen en el camp de la docència exposaran durant set mesos al carrer Rivadeneyra 6, de Barcelona. El curs complet costa 20.000 ptes. i la inscripció per temes, 2.500. La profunditat dels temes fa que cadascun disposi

motius que argumenten els ateu per allunyar-se de l'Església.

Retrat del no-creient català

Per entendre millor el punt de vista dels ateu, el professor Font va fer un retrat robot del no-creient català, a partir «de l'experiència de familiars, amics i companys que tots tenim a prop». Segons el filòsof català, aquell qui s'allunya de l'Església desitja que tot allò amb el qual creia no sigui veritat, adopta una actitud agressiva i cerca tot tipus d'explicacions científiques que justifiquin la «no existència de Déu» per poder viure «tranquils».

El no creient acusa l'Església de tenir una història obscura i de provocar un sentiment d'angoixa i culpabilitat en l'ésser

edificant, el dia que trontolli alguna cosa, nosaltres també ens enfonsarem. Hem de tenir ben clar que Crist és més gran que l'Església i que tots els errors humans que es puguin cometre».

A partir d'aquesta realitat, els cristians han d'adoptar una actitud positiva i intentar millor «la imatge contrària que tenen de l'Església». Segons el professor de la UAB no es tracta d'intentar convèncer ningú sinó que és millor reflexionar i veure la responsabilitat que tenen els creients en la producció de l'ateisme. «Moltes vegades els ateu es fan una idea estranya sobre l'actitud del cristià, això ens ha de fer pensar en l'exemple que donem sobre el que creiem».

A la seva conferència, Font també va destacar l'existència d'una ètica sense

14 temes serveixen com a preparació pel Concili Provincial de la Tarraconense

«Un Concili pastoral per a Catalunya»

de dues sessions llargues que permetin establir diàleg amb els assistents.

Els no creients

Pere Lluís Font, professor de filosofia de la Universitat Autònoma de Barcelona i membre de la Fundació Joan Maragall, va iniciar aquest nou curs els passats 14 i 21 d'octubre, oferint una reflexió sobre la situació dels no creients a Catalunya: les causes que ho originen, les característiques de l'ateu i les seves crítiques a l'Església i al cristianisme, i a partir d'aquesta realitat quina ha de ser l'actitud del cristià.

El professor Font, per explicar la situació actual d'aquest fenomen, ho va comparar amb un rellotge: un quart de no creients, dos quarts de creients no practicants i un altre quart de cristians practicants o pròxims a l'Església. Segons diverses enquestes que ha publicat la Fundació Maragall en els darrers anys, un 50 per cent de joves entre 18 i 25 anys es declaren ateu o allunyats de l'Església mentre que només un 5 per cent de majors de 65 se'n considera. Segons Font, aquest tema preocupa els cristians perquè «és un fenomen amb tendència a créixer en el futur».

Les causes socio-culturals que provoquen l'existència dels no creients són diverses: la descompressió social, l'erosió de la religiositat per una cultura cada vegada més hedonista al servei de les noves tecnologies, la resolució dels costums en matèria sexual i familiar, la progressiva consciència de les funcions intramundanes de la religió com pot ser consolar aquells qui pateixen o aconsellar la resignació com la voluntat de Déu, la funció política de l'Església al servei dels governants, la poca credibilitat moral i la recepció acrítica de la crítica moderna de la fe, són els principals

humà. També creuen que l'Església només està preocupada per recuperar el seu poder social i a partir de les divisions entre els cristians, la consideren una institució poc transparent. Altres retrets que li fan és la no acceptació de la crítica, la ciència i el progrés, així com la por a la llibertat i l'acusen de proclamar una doctrina reaccionària molt estricta en temes sexuals.

Segons Pere Lluís Font, els no creients no sols rebutjen l'Església com a «encarnació històrica del Crist» sinó també el cristianisme i el monoteisme. La cultura actual es basa en la immanència o sigui explicar-ho tot a partir del món i només d'una forma racional. Això provoca un rebuig de la religió on hi ha «un cert sentit de misteri» i l'aparició del cientisme «una confiança il·limitada en allò que pot resoldre la ciència». El no creient creu que els continguts de la fe són falsos ja que «no troben explicació racional al misteri de la Trinitat, el sagrament de l'eucaristia o la concepció de la Verge». La idea d'un «Déu cruel» que ha creat i ha permès totes les misèries humanes: malalties, terratremols... és un altre dels grans obstacles que argumenten.

Font també es va referir al grup dels indiferents, els incrèduls i desinteressats «els quals no m'atreveixo a analitzar» i a l'increment de persones que cerquen altres creences com l'esoterisme, l'astrologia i la parapsicologia.

Treure profit a les crítiques

Pel professor Font, aquest seguit de crítiques i aspectes negatius amb els quals l'ateu justifica el seu allunyament de l'Església han de ser un estímul pel cristià. «És una llàstima que no estiguem vacunats contra tot tipus d'escàndols. Si la nostra fe només es basa en una Església

religió que malgrat no creure en Déu, aquestes persones saben que hi ha aspectes intolerables i lluiten perquè hi hagi més justícia. S'empra l'ètica des d'un punt de vista utilitarista ja que si la societat vol funcionar, no tot pot estar permès».

L'existència dels no creients comporta un dels desafiaments més grans que té l'Església actualment. ¿De quina forma pot arribar a contactar amb la gent? El professor Font considera que s'ha de treballar més en el camp de la pedagogia de la fe perquè «hi ha bona voluntat, però no sempre se sap com dur-ho a terme». El sermó dominical, l'escola i una major presència de la paraula de Déu en els mitjans de comunicació haurien de servir «per explicar les coses amb paciència i fer que la gent entengui els aspectes bàsics de la fe».

■ Glòria Carrizosa

Pere Lluís Font és professor de filosofia de la Universitat Autònoma de Barcelona i membre de la Fundació Joan Maragall

Mossèn Ramon Barniol i Roca va néixer fa més de cinquanta anys a la localitat d'Avià, a la comarca del Berguedà, i ara, després d'haver exercit la seva tasca pastoral pel Solsonès, l'Alt Urgell, la Segarra, el Bages i el Pla d'Urgell, ha tornat als seus orígens, al Berguedà com a capellà del santuari de la Mare de Déu de Queralt. Us oferim una entrevista amb ell en què ens comenta la seva intensa trajectòria eclesiàstica.

Mossèn Barniol ha estat, fins no pas gaire, arxiprest del Pla d'Urgell i rector de Mollerussa

—Mossèn Barniol, expliqui's els inicis de la seva etapa com a seminarista.

—Jo vaig estudiar al seminari de Solsona; vaig entrar-hi, com era el costum en aquella època (els anys quaranta); molt jovenet, amb tan sols 11 anys. Tingué un període de crisi natural, d'adolescent a adult, com gairebé tothom. Tinguérem la sort que aterrés un bon dia al seminari

Entrevista amb Mossèn Ramon Barniol i Roca, actual capellà del Santuari de la Mare de Déu de Queralt

«Queralt ha de ser un lloc de celebracions per a tothom, no solament per a burgesos»

mossèn Ballarín. Allò que ell explica en el seu llibre *Mossèn Tronxo* té alguna part de veritat com, per exemple, que ens va ajudar molt, ens va fer més universals, més crítics. Mossèn Ballarín em va posar d'ajudant seu i mantinguérem una bona relació. Vaig estar 12 anys com a estudiant al seminari. M'hauria agradat estudiar pedagogia però fou impossible perquè aleshores jo exercia de capellà-mestre, teníem tres parròquies i hi havia molta pràctica religiosa. Al cap d'un temps, el Dr. Tarancón em proposà que, juntament amb un altre company, portés el seminari de Solsona. Vaig acceptar i vaig fer una mica de tot: de mestre, de tutor, d'administrador del seminari, sortíem de campaments... Sempre he estat amb joves. Fou una etapa molt important a la meua vida.

—¿Quan va decidir dedicar-se de ple a la pastoral?

—Vaig estar un parell d'anys a Roma fent una llicenciatura de teologia moral. Fou llavors quan el bisbe Miquel em demanà si em podia dedicar a la pastoral. D'ençà d'aleshores i fins el dia d'avui he estat complint la meua tasca pastoral «tot-terreny» en diferents pobles. Reconfortar la gent, cursos pre-matrimonials, fer costat als malalts, dur a terme la catequesi i un munt d'altres activitats són les que he realitzat al llarg dels anys. Si una persona és oberta es produeix un efecte «boomerang» amb els altres, dones i reps, ensenyos i aprens.

—¿Com va començar la seva etapa pastoral?

—La meua etapa pastoral s'inicià quan vaig fer-me càrrec de cinc poblets, que llavors no arribaven als 150 habitants, de l'anomenada Baixa Ribera Salada, pertanyents a les comarques del Solsonès i

l'Alt Urgell. Recordo que, amb motiu de la confirmació, es van reunir tots els adolescents, d'entre 14 i 18 anys, de la rodalia. Formàrem un grup força compacte i ple de coratge i tots plegats vam crear l'Associació de la Baixa Ribera Salada. Lligams de fe, esbariment i cultura foren els eixos d'unió per a l'assoliment d'aquest projecte.

Fèiem *Els pastorets* de Josep M. Folch i Torres, en una versió que m'encarregava personalment d'adaptar-la, i a moltes altres activitats. Davant l'èxit aconseguit, començarem la rehabilitació d'un gran edifici perquè fos el local social de la Baixa Ribera Salada, un cendre on qualsevol esdeveniment (*Els pastorets*, la festa Major, els Reis...) hi tingués lloc. Fou una

només dos anys. Tot seguit, el Bages fou el meu següent pas. Residia en un poble, l'Ametlla de Merola, d'on era el capellà. Els meus companys em feren arxiprest de Navàs. M'ocupava d'uns pobles amb una problemàtica social molt forta. Hi havia gran quantitat d'emigrants, majorment del sud d'Espanya. Feia moltes vegades d'intercessor entre aquestes persones i els responsables de diferents entitats i organismes civils. Quatre anys va durar aquesta etapa.

—Mossèn, ¿com va ser la seva estada a Mollerussa?

—Fou una experiència molt positiva. Era rector de la parròquia de Sant Jaume a Mollerussa i arxiprest del Pla d'Urgell. La meua missió consistia a observar les

dans col·laboraven i s'ajudaven mútuament, per exemple, s'hi van abocar en accions obertes de tipus social. Ells pensaven: «Ens ha fet un bé l'Església» i la consideraven una més de la colla. El cristianisme els interessa encara que la pràctica religiosa no sigui gaire alta (escassament, un 10%). No et trobaves refusat enlloc. La situació era una mica el que succeeix a les missions, és tan dur com vulguis però la gent t'aprecia. I val la pena. De les petites accions que vam realitzar conjuntament amb les assistents socials, recordo la botiga de roba usada per tal de respondre a una necessitat social i humanitària. Vam desinfectar tota la roba, deixant-la en bones condicions higièniques. Després em van demanar d'anar a Queralt i ja hi sóc.

—¿És un repte per a vostè ser el successor de mossèn Ballarín a Queralt?

—Sempre que vols fer bé alguna cosa constitueix un repte que t'estimula. Tots sabem que mossèn Ballarín és un geni en moltes coses però un geni mai no ho és en tot, com un obrer mai no és especialista en tot, això passa a la majoria de les professions. Hem d'agrair profundament a mossèn Ballarín la tasca que ha fet a Queralt i per Queralt. Gràcies a ell, el nom de Queralt s'ha obert als quatre bats. És un guany importantíssim que se l'ha de reconèixer com cal. La feina que ha de dur a terme el que ve al darrere continua essent la mateixa, no ha de canviar.

—¿Li molesta que l'anomenin «el substitut de...»?

—No, gens ni mica. Tots tenim el nostre amor propi però penso que, al cap i a la fi, el que vesteix de debò és ser un professional a la teua feina. Com que intento ser un bon professional, fent de ca-

pellà en aquesta missió que se m'ha encomanat, no em preocupa gens aquest sobrenom.

—¿Quins són els seus projectes de present i de futur per a Queralt?

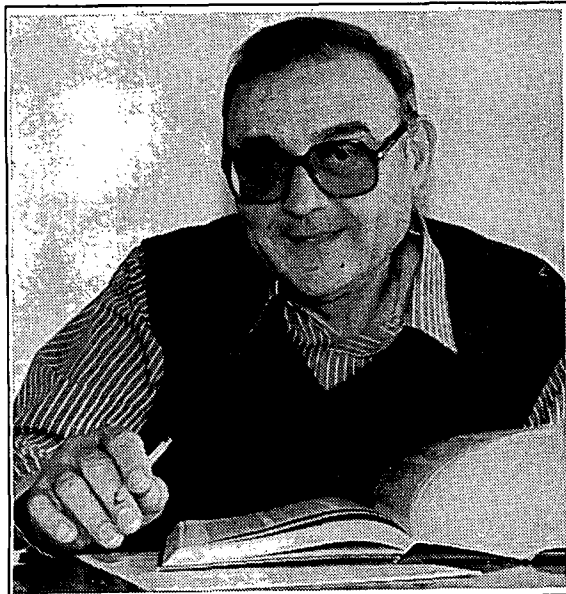
—Seguiré la línia que va emprendre tan bé mossèn Ballarín en el sentit que el santuari de la Mare de Déu de Queralt no sigui només patrimoni espiritual de Berga sinó de tota persona que hi pugui. El diumenge, a missa, em trobo persones d'arreu de Catalunya, gent de ciutat i de poble. Tots són a Queralt. Quant als projectes a llarg termini, puc esmentar que cal un lloc acollidor per atendre les parelles que es volen casar a Queralt, on tots plegats puguem preparar el casament «in situ». Hom pot pensar que aquests casoris són reservats per a gent d'una determinada classe social, per a selectes. Això és una de les qüestions que més em preocupa. Queralt ha de ser

un lloc de celebracions per a tothom, no solament per a burgesos. Una de les propostes a assolir és que tothom qui ho desitgi, pugui venir a casar-se a Queralt. No cobrem res, ni ara ni al futur. Cal fer també obres ja que fa quatre o cinc anys que mossèn Ballarín no vivia a Queralt i el pis del capellà s'ha espallat. Mentrestant, jo viuré en un pis a Berga. Cal fer, per exemple, una balconada ja que, en trobar-te en un dels balcons més bonics de Catalunya, has de gaudir del paisatge, de la panoràmica. Hi ha també un refugi d'allò més agradable que s'ha de millorar. No pots deixar el refugi a l'abast de qualsevol grup, has de tenir suficients garanties perquè tinguin cura de les instal·lacions i, així, uns altres hi puguin venir després.

—Per finalitzar, mossèn Barniol, faci'ns una valoració constructiva del nostre setmanari.

—Sóc bastant crític amb *Catalunya Cristiana*. Cal, per exemple, que les primeres pàgines siguin obertes a tot tipus d'opinions, des de diferents punts de vista. Trobo el setmanari poc imparcial, en determinats temes i qüestions és massa parcial. Mirar-se només la feligresia des de la finestra del Vaticà és motiu de crítica i insatisfacció per part dels cristians que llegim la vostra publicació. Malgrat que s'anomena *Catalunya Cristiana*, penso que el nom que més li escau podria ser «Barcelona Cristiana», però tampoc referent a tot el conjunt dels barcelonins sinó d'una part dels cristians de Barcelona, entre els quals hi ha, sens dubte, la jerarquia. El setmanari té coses bones però, segons el meu parer, encara ha de millorar molt.

■ Miquel Àngel Codina

Mossèn Ramon Barniol i Roca és el nou capellà del Santuari de Sta. Maria de Queralt

experiència pastoral entranyable.

—¿Quin fou el següent pas dins el seu camí pastoral?

—Després vaig ser membre de l'equip pastoral de Cervera. Hi havia un bon engranatge entre els sis capellans per ocupar els diversos càrrecs als gairebé 30 pobles de la rodalia. Vaig estar-hi

necessitats globals de la població i dur-les a terme amb els mitjans que hi disposàvem. Mollerussa és una ciutat nova, jove, amb unes persones d'un caràcter molt obert. La tasca pastoral tingué el gran avantatge que la gent s'adonava que tots ens necessitàvem per «fer pinya», per «fer poble». Els ciuta-

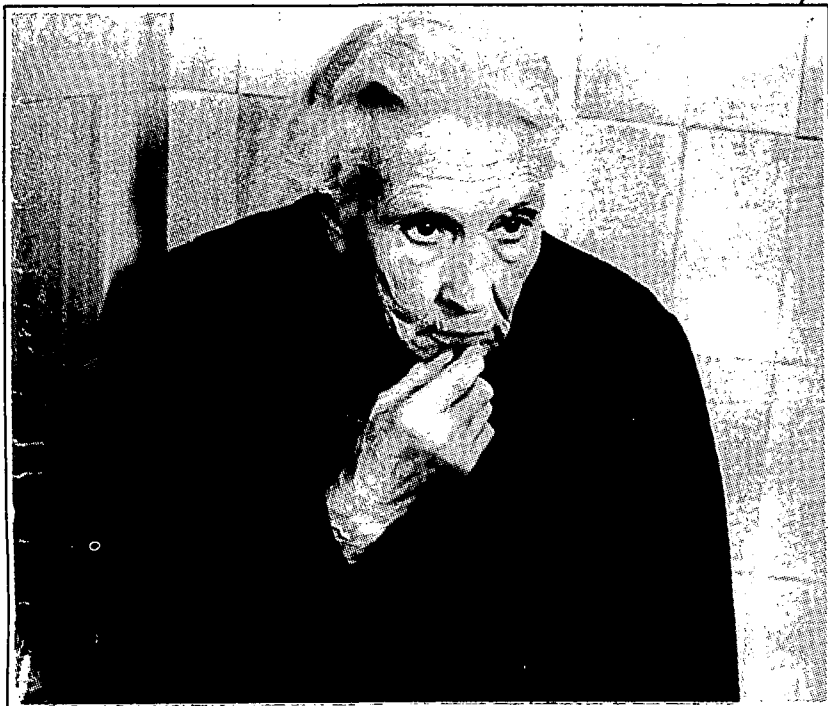
S'han celebrat les Primeres Jornades Geriàtriques sobre aquesta malaltia a la Fundació Blanquerna

S'han celebrat, a l'auditori de la Fundació Blanquerna, les Primeres Jornades Geriàtriques de la Malaltia d'Alzheimer, organitzades conjuntament per la fundació privada Llegat Roca i Pi, de Badalona, i la Fundació Blanquerna de la Universitat Ramon Llull, amb el patrocini del Departament de Benestar Social de la Generalitat, de l'Ajuntament de Badalona, de la Societat Catalano-Balear de Geriatria i Gerontologia, de la Societat Catalana de Neurologia, de l'Associació Catalana d'Infermeria Geriàtrica i Gerontologia i de la secretaria tècnica de la Divisió Codipharm. Varen assistir-hi més de 650 professionals de l'àmbit mèdico-sanitari de Catalunya i les Balears.

Aquestes jornades s'han centrat en la malaltia d'Alzheimer que actualment constitueix el quart motiu de mort al món occidental. Han contribuït a difondre un major coneixement d'aquesta malaltia i les problemàtiques que planteja en els nivells mèdic, assistencial, social, familiar i legal.

L'epidèmia silenciosa

Les demències són un conjunt de síndromes típicament crònics, en els quals els trets més

Les dones com que viuen més anys que els homes tenen més riscos de patir algun tipus de demència en edats avançades

i en els estadis terminals apareixen manifestacions com espasticitat, pèrdua de pes important, infeccions intercorrents i coma. La demència escurça considerablement l'esperança de vida, a menys que es puguin controlar les complicacions (per ex., nafres, infeccions, caigudes, contractures, etc.) mitjançant cures i tractaments mèdics constants.

Són molt freqüents les alteracions conductuals, com: agressió, insomni

de la població de vells encara que constitueixen gairebé el 50% dels individus ingressats de forma permanent. Per tant, la majoria de les persones que pateixen demències viuen fora de les institucions. Les taxes s'incrementen gradualment amb l'edat i assoleixen un 20% cap als 80 anys. La incidència varia des de menys d'un 1% anual a l'edat de 70 anys, fins al voltant del 4% als 85 anys. El risc de demència és d'aproximadament 1 de cada 3 homes entre els que sobrepassen els 85 anys. Probablement, les dones no tenen més tendència que els homes a desenvolupar demència, però són moltes les dones que sobreviuen fins a edats avançades en les quals el risc és més alt. Pot donar-se una probabilitat supe-

La malaltia d'Alzheimer, quart motiu de mort al món occidental

característics són el deteriorament de la memòria, de les capacitats intel·lectuals generals i de les capacitats cognitives específiques, i del funcionament social, que generalment sorgeixen després d'haver aconseguit la maduresa intel·lectual normal. La consciència es manté íntegra i clara.

La forma més comuna de demència primària és la Malaltia d'Alzheimer, que pot aparèixer tant al període senil com al presenil. El terme Malaltia d'Alzheimer s'empra per descriure una entitat anatomopatològica, independent de l'edat, que constitueix el quart motiu de mort al món occidental.

Les demències primàries són invariablement incapacitants, donat que el trastorn afecta primer les tasques de primer ordre com la feina, l'economia domèstica, l'orientació en espais públics, la compra o les tasques de la llar i, en estadis més avançats, tasques de sanejament i cura personal tant senzilles com banyar-se, vestir-se, utilitzar el lavabo, moure's, controlar els esfínters i alimentar-se per si sol. La dependència dels altres per a l'assistència i la supervisió augmenta amb el temps. La disfunció parietal (afàsia, atàxia i agnòsia) s'imposa a mesura que el trastorn avança,

nocturn, vagabunderia i incontinència, que són especialment alteradores. La família pot també veure's afectada per una profunda erosió de la personalitat del pacient, una disminució dels seus valors morals i una manifesta indiferència del malalt cap al vellador.

Les persones amb demències progressives cròniques, primàries i secundàries que resideixen a la comunitat constitueixen aproximadament un 5% de la totalitat de la població de vells (és a dir, individus de més de 65 anys). Les persones amb aquestes demències que es troben ingressades en institucions residencials representen un altre 2,5%

rior a l'esperada de la Malaltia d'Alzheimer en dones i de demència multi-infart en homes.

Recentment, s'han realitzat considerables avanços en el coneixement de la patologia subjacent de la Malaltia d'Alzheimer, respecte a les proteïnes anormals que es disposen en forma de PS i DNF. Darrerament, s'ha dedicat una gran atenció a les possibles anomalies de la proteïna precursora de l'amiloide (PPA) de la qual prové el dipòsit d'amiloide. Això ha fet concebre esperances de noves direccions terapèutiques.

● P.S.

Neix l'Associació per a la Defensa del Montnegre i del Corredor

Els propietaris rurals del massís del Montnegre i del Corredor han constituït una associació per a la defensa de la muntanya. L'associació sorgeix de la preocupació que comparteixen davant el progressiu deteriorament d'aquesta àrea, deteriorament que prové bàsicament del comportament incívic de molts dels visitants de cap de setmana afavorit pel tancament d'un gran nombre de masies al compàs de la transformació del món agrari català.

Els membres de la nova associació reivindiquen un paper per a la propietat rural en la gestió dels espais naturals protegits en consonància amb la importància cabdal que històricament ha tingut en la seva conservació. Efectivament, a Catalunya, al contrari que en altres comunitats, el propietari ha estat fortament arrelat a la seva terra, l'ha estimada i ha procurat per la seva promoció i conservació. «Ningú no ens pot donar lliçons sobre el valor del nostre patrimoni natural», «Nosaltres som els primers interessats a denunciar i fer front a qualsevol actitud que signifiqui una agressió al medi. Hem après dels nostres avis i pares el que representa un arbre, una font, un camí... i ho volem defensar», són algunes de les expressions que es

van sentir repetidament en el transcurs de l'assemblea fundacional de l'Associació a Sant Celoni, a la qual van assistir un centenar de propietaris.

L'Associació per a la Defensa del Montnegre-Corredor té un àmbit territorial coincident amb el del Pla Especial de la Serralada de Marina, redactat per la Diputació de Barcelona i aprovat per silenci administratiu per la Generalitat. Els seus objectius preveuen un ampli ventall d'activitats, totes elles basades en la concepció que el fet de posseir terres dins d'aquesta àrea confereix als propietaris una posició molt avançada per a contribuir a la seva conservació i redreçament.

L'Associació creu que molts cops les administracions públiques s'han deixat endur per l'estereotip que assimila el propietari a l'especulador, i això ha fet que a les ordenacions dels espais protegits el paper que se'ls assigna és pràcticament nul. Com a resultat d'aquesta visió s'ha malbaratat la gran potencialitat d'aquest col·lectiu per a contribuir a les polítiques ambientals del país.

● C.C.

Per un treball sobre el paper de l'Església al barri

Lliuren la Medalla de Gràcia a mossèn Xavier Bastida

Mossèn Xavier Bastida, ex-rector de la parròquia de Sant Joan de Gràcia, i el Club Natació Catalunya han estat premiats amb les primeres Medalles de Gràcia, que otorga el Consell Municipal d'aquest districte barceloní per distingir les activitats culturals, socials o científiques d'especial rellevància.

El premi atorgat a mossèn Xavier Bastida vol destacar l'important treball d'investigació dut a terme amb la publicació del llibre *La Parròquia de Sant Joan de Gràcia i el seu entorn*, un treball que profunditza sobre la història del districte i sobre el paper cabdal que va tenir l'església a Gràcia. Segons el regidor del districte, Xavier Valls, el premi és un reconeixement a la nostra història.

Del Club Natació Catalunya s'ha volgut destacar els seus èxits a waterpolo i natació al llarg de 1992, amb una medalla olímpica aconseguida amb la participació de molts dels seus jugadors.

L'acte de lliurament d'aquests dos premis va fer-se a l'Hotel Barcelona-Sants i va ser presidit pel regidor del districte, Xavier Valls.

● C.C.

Ho va dir l'actual abat de Montserrat en la commemoració del 25è aniversari de la seva mort

«L'abat Escarré va ser sempre fidel a la seva llibertat»

«L'abat Escarré va ser un home d'Església amb visió de fe i de país que es va avançar en l'aspecte eclesial del seu temps i sempre va ser fidel a la seva llibertat. Això el privà d'encadenar-se a persones i ideologies que no veia gaire clares». Amb aquestes paraules, l'actual abat de Montserrat, Sebastià Bardolet es referí a l'abat Aureli M. Escarré en el primer acte de caire institucional, commemoratiu del 25è aniversari de la seva mort que se celebrà al palau de la Generalitat.

L'acte, que va ser organitzat per una comissió formada per diverses personalitats del món polític i intel·lectual català, va voler destacar la importància de la figura de l'abat Escarré com a principal impulsor de la recuperació nacional i social de Catalunya durant el període de 1946-66. El president de la Generalitat, Jordi Pujol, que va presidir l'acte, també va tenir paraules d'elogi per «un home que em va fer un gran bé com a cristià». Pel president Pujol, l'abat Escarré i el monestir de Montserrat ocupen un lloc de privilegi a Catalunya.

L'abat Aureli M. Escarré, amb Joan XXIII.

«Durant molts anys, aquests dos símbols nacionals gràcies a la seva força d'esperit, ens han permès mantenir l'esperança».

Per la seva banda, l'historiador Albert Balcells va fer un ràpid repàs a la vida de «l'abat de Catalunya», com és recordat aquest home que va néixer al poble de l'Arboç (Penedès) el 15 d'abril de 1908 i va ser enviat a l'exili per defensar la cultura i l'Església catalana en temps del franquisme. Balcells va analitzar els motius que el van fer trencar amb la dictadura i com després d'efectuar unes polèmiques de-

claracions al diari *Le Monde* on afirmava que «Catalunya és una nació i tenim dret a la nostra pròpia cultura i història», va ser cessat en el seu càrec. Al 1965 l'obligaren a abandonar Montserrat i s'instal·là en el monestir benedictí de Viboldone, a Milà.

Per finalitzar l'acte d'homenatge, la comissió organitzadora va lliurar al president de la Generalitat, una màscara en bronze de l'abat Escarré de l'escultor Joan Rebull que anirà destinada al futur museu d'Història de Catalunya.

■ Glòria Carrizosa

Consell diocesà per a l'Any Internacional de la Família

SEVILLA.— S'ha constituït el Consell diocesà de la Família i es varen formar les comissions necessàries per a la celebració de l'Any Internacional de la Família en la diòcesi de Sevilla.

El consell està format pels sis matrimonis representants de les zones parorals de la diòcesi, els presidents dels moviments familiars que hi ha actualment, el director del centre d'estudis superiors de la família, un representant del seminari, el director del centre d'orientació familiar i els representants del departament diocesà.

La inauguració de l'Any Internacional tindrà lloc el 8 de desembre, a la missa pontifical que celebrarà l'Arquebisbe, amb motiu de la solemnitat de la Immaculada.

Per l'Any Internacional de la Família (AIF) s'han creat les següents comissions: mitjans de comunicació, celebració de l'acte inaugural, curs de formació d'agents de pastoral familiar i setmana de la família.

● C.C.

Els grups d'Oració i Amistat a Mallorca

PALMA.— Setanta dos grups d'Oració i Amistat s'han implantat a Palma de Mallorca i Part Forana. Aquests grups estan vinculats a la central de Castelló de la Plana amb un consiliari nacional.

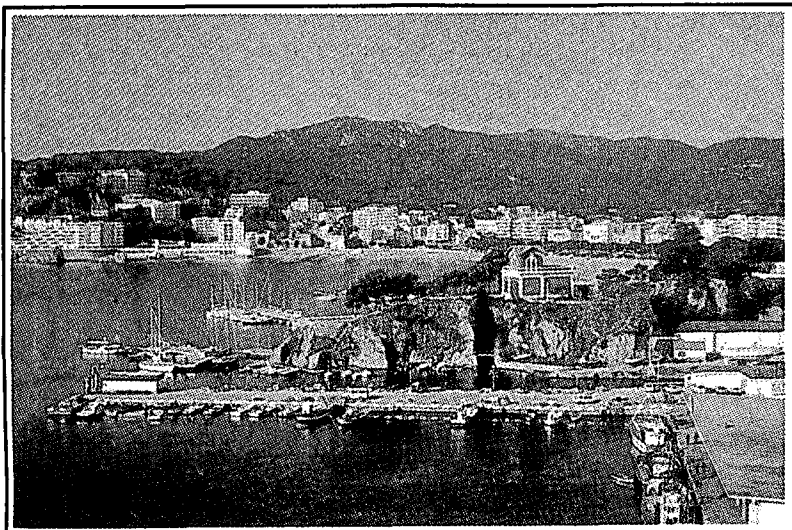
Els objectius d'aquests grups es perseverar en la pregària diària i animar-se mútuament en la reunió mensual. «El nostre món necessita apòstols de la pregària al lloc on vivim», ha manifestat monsenyor Josep Maria Cases, bisbe de Castelló, fundador i director espiritual d'aquests grups.

● C.C.

XC Viatge Cultural

21 de novembre de 1993

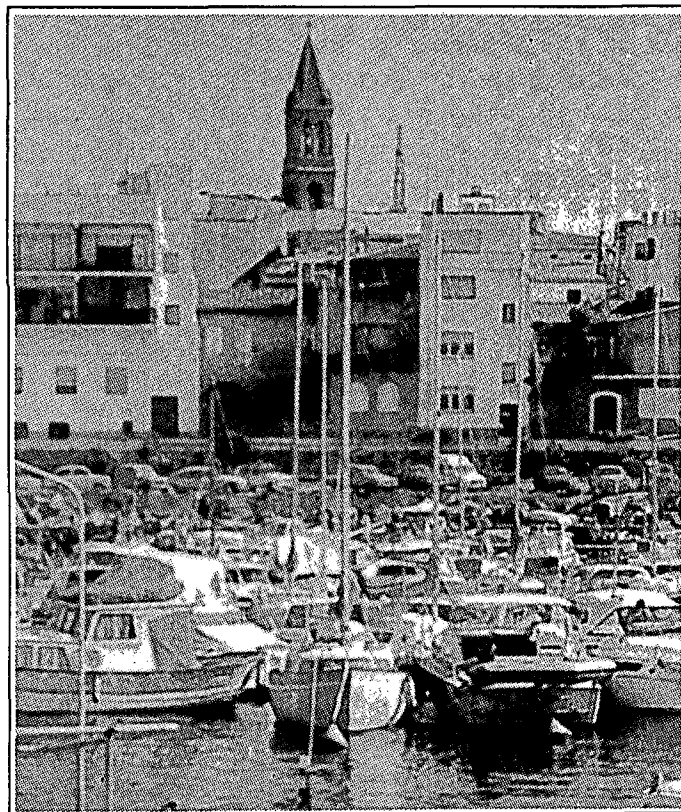
VISITAREM: Sant Feliu de Guíxols

Sant Feliu de Guíxols

Palamós
L'Escala

*Una excursió
que no
oblidareu*

Palamós

Preu: 3.500 ptes., comprenent viatges, visites, propines, sorteig de llibres i dinar al restaurant. Per reserves de places truquen al tel.: 215 27 84 Sra. Roser. La sortida serà a les 8 en punt del matí, carrer de València, xamfrà Balmes.

DINAREM

HOTEL ÀNCORA

C/ Josep Plà s/n - Tel - 972 - 31 54 86
LA FOSCA - 17230 - PALAMÓS

Preguem els participants en els viatges culturals de CATALUNYA CRISTIANA, que assisteixin a la missa vespertina del dissabte en els seus llocs de costum, ja que no podem garantir la tornada en hora hàbil per complir el precepte dominical

AVÍS: La direcció del Viatge Cultural es reserva el dret d'anul·lar l'excursió i de modificar l'itinerari anunciat, durant el viatge, si les circumstàncies ho aconsellen.

Coral Primavera per la Pau, de Mataró

Deu anys cantant per la pau

Tardor del 1983. Un grup de gent de Mataró i d'algunes viles properes s'apleguen per unes jornades de solidaritat amb el poble xilè i l'Amèrica llatina amb motiu del desè aniversari del brutal cop d'estat militar que l'11 de setembre del 1973 esclafà la societat civil i els seus esforços

d'octubre del 1983 al Foment Mataroní. La coral formada per a aquella ocasió comptà amb la participació d'Indio Juan, ex-reclutador de la Cantata amb el grup xilè Quilapayún.

De fet, ningú no s'imaginava que arran de l'engrescadora experiència dirigida per Genís Ma-

ven molt positiu de seguir l'activitat d'aquella coral per tal de cantar per una causa, la pau, que ja en aquells moments estava prou desprestigiada.

La Coral ha complert deu anys juntament amb una altra entitat entranyable sorgida també d'aquelles jornades: la Coordinadora del Maresme per la Pau i el Desarmament. Deu anys de col·laboracions i campanyes diverses. Deu anys cantant per la pau. Sota la direcció permanent i constant d'en Genís Mayola, que d'uns anys ençà ha comptat amb l'ajut d'en Jordi Teixidó, la Coral ha anat consolidant un ampli repertori de cançons de diferents autors com Luis Adris, Carlos Mejía Godoy, Juan del Encina, Antonio Scandelli, Adriano Banchieri, Esquirols, Agua Viva, Na-

dal Puig, Enric Morera, Joan Maragall, John Denver, Clément Janquin, G. Deutchmann, Josquin des Prés, Antonio Ribero, Francis Terral, F. Mendelssohn, Sacco e Vanzetti, Ernest Cervera, G.F. Händel, James E. Spilman, L.V. Beethoven, N. Guillén, Calchaguis, Grup Coses, W.A. Mozart, Llach i Raimon entre altres.

Bàsicament han cantat cançons per la pau en català i algunes peces són en castellà, sud-americà, esperanto i euskera. Han interpretat també, madrigals, espirituals negres, cançons populars de diferents països, cançons del renaixement, cançons pro-ecològiques i la Missa Campesina.

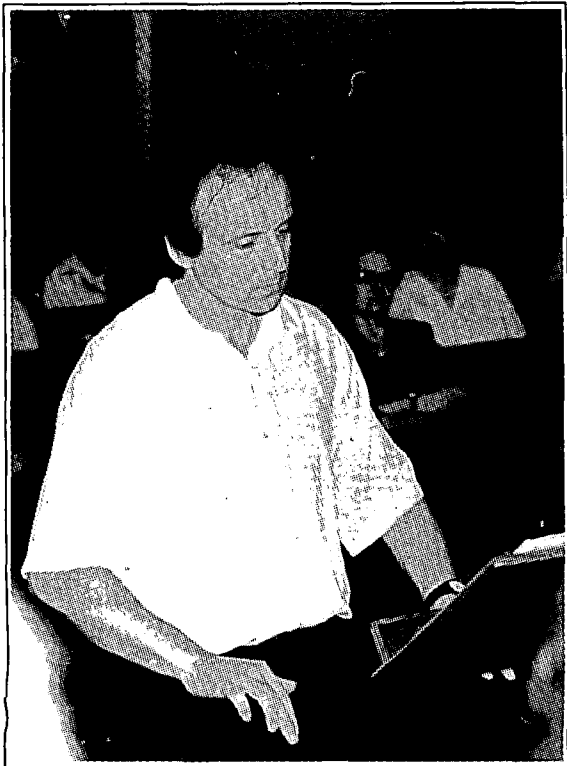
Musicació de poemes

A més a més de tot aquest

deu anys de vida. Deu anys d'idees, de sentiments i de feina portats a la realitat. Deu anys de col·laboració amb diverses entitats que treballen en favor dels més pobres, dels sense-veu, dels marginats i dels oprimits.

Amb motiu de l'activitat desenvolupada la Coral va ser proposada com a candidata al *Memorial per la Pau Josep Vidal i Llecha* 1992, que anualment concedeix l'associació d'*Amics de Josep Vidal i Llecha* i l'Ajuntament de Reus. El Memorial li fou atorgat ex aequo amb l'*Associació de Vídues de Guatemala*.

Van començar cantant en solidaritat amb Xile. En el seu desè aniversari, ha tingut lloc un esdeveniment històric: la signatura de l'acord de pau entre Israel i Palestina. Però no s'acaba aquí.

Canta, musica, compon, harmonitza, parla, dirigeix... i tot per la pau. És en Genís Mayola: ànima i director de la Coral

de convivència democràtica i pacífica. Les jornades foren organitzades pel grup *Etnam*, l'Associació Catòlica de Pares de Família i el grup Ventall, amb el suport de l'Ajuntament de Mataró. Com a acte central, es dugué a terme la interpretació de la *Cantata de Santa Maria de Iquique* l'11

yola, naixeria el desig, l'ànsia i l'anhel de continuar aquell camí. Ningú no s'esperava constituir-se com a coral.

La coral estava formada per gent amb ganes de cantar i no s'exigien, —ni s'exigeixen encara—, coneixements musicals previs. Els cantaires considera-

Un moment de la «*Cantata de la Terra sense Mal*», amb text de Pere Casaldàliga i música de Gents Mayola, a la parròquia de Sant Josep de Mataró

En record de Miquel Àngel Sayrach

Pocs dies abans de complir 66 anys, ha mort Miquel Àngel Sayrach. Era un bon amic de *Catalunya Cristiana*. Molts dels personatges de còmic que han ajudat a crear el món infantil del nostre suplement *L'Eixerit* —En Quimet Trapella, La Mariona, En Bufa i en Pumpum, En Roc, El safari Llorenç...— han estat possibles gràcies a la seva col·laboració desinteressada.

El coneixement que tenia del món del còmic li venia de lluny. Era l'any 1962 quan va crear, juntament amb el seu germà Manuel i amb el suport del bisbat de Solsona, l'actual *Tretzevents*. L'Infantil, en els temps dramàtics de la dictadura. El camí era tan nou i difícil que fins i tot es va sentir impulsat a fer-se ell mateix ninotaire per omplir aquells primers fulls i, fruit del seu dibuix, han quedat les entranyables formigues «Bibi i Tobí», que han acompanyat molts infants en el seu pas a l'adolescència.

Miquel Àngel Sayrach i Fatjó dels Xiprers havia nascut a Barcelona el 18 d'octubre de 1927. El seu pare, Manuel, era arquitecte i literat. Era, sobretot —igual que la seva esposa Montserrat—, un home profundament creient. Ni el pare ni la mare no van tenir gaire temps per a educar els fills, els van deixar orfes quan encara eren molt petits. Però la força de l'exemple, recordat sempre, els va influir d'una manera decisiva, especialment a en Miquel Àngel, que sempre va sentir-se responsable de ser

el germà gran.

Durant l'època fosca de la dictadura va participar en la fundació de l'Acadèmia de Llengua Catalana, de la Congregació Mariana dels pares jesuïtes de Barcelona. L'Acadèmia va ser un àmbit de formació en els valors cristians i humans, alhora que va convertir-se en una plataforma d'acció conscienciadora, en la línia que ha estat batejada com de «fer país».

Diplomat en periodisme infantil, ha dedicat moltes hores de la seva vida als nens i a les nenes: La Generalitat de Catalunya reconegué el seu treball, concedint a la revista *Tretzevents* la placa de Sant Jordi per la llarga tasca feta en servei de Catalunya. Era membre fundador de l'APPEC —entitat que agrupa totes les publicacions periòdiques en català d'abast nacional— i també de l'Associació d'Amics de Sant Jordi. Endut per aquest mateix esperit, sempre des de la base, ha militat en una formació política nacionalista.

Ha mort amb la pau que dona estimar i ser estimat, acompanyat de la seva esposa Mari Carmen i de la família més pròxima, assistit amb els sagraments de l'Església. Per l'ample finestral, Barcelona s'estenia, bella i sorprenent, sota d'un cel transparent i lluminós.

● C.C.

repertori la coral compta amb peces musicals produïdes pel seu director. En Genís ha escrit i musicat cançons i, endemés, ha musicat poemes de Miquel Descot, César Vallejo, Khalil Gibran, Miquel Martí i Pol i Pere Casaldàliga, entre altres.

L'any 1985 la coral Primavera per la Pau anà a Roda de Ter per mostrar a Miquel Martí i Pol el resultat de la musicació del poema «Diré la pau» que el poeta va escriure per encàrrec de la Crida a la Solidaritat, d'Osona, amb motiu de la campanya anti-Otan del 1981. Aquesta col·laboració fou l'inici d'una càlida amistat amb el poeta que tingué com a punt culminant el concert de la coral dins dels actes d'homenatge que la ciutat de Mataró oferí al poeta el novembre del 1988.

Una altra obra de Genís Mayola fou la musicació d'uns textos escrits per Pere Casaldàliga, bisbe català al Brasil, proposat com a candidat al Premi Nobel de la Pau 1992. En col·laboració amb la campanya s'interpretà mantes vegades la *Cantata de la Terra sense Mal* arreu del Principat.

D'assaig en assaig. De concert en concert. Hem arribat, ja, als

Encara hi ha molts focs oberts, als quals, volen aportar el seu granet de sorra. Són conscients que no serà només la seva actuació la que porti la pau al món, però sí que saben que podem ajudar-nos tots plegats, cantaires i espectadors, a voler la pau, a treballar per la pau tot mostrant la nostra voluntat i consciència pacífiques abans de romandre indiferents.

Cantem junts, junts per la pau. Perquè com diu Miquel Martí i Pol: «la pau no és un do ni un cim inassolible sinó el recomençar de moltes primaveres».

● C.C.

Si t'agrada la poesia,
o escrius, pots trucar
als telèfons 213 65 57 i
455 23 48.
Hem inaugurat una
tertúlia —marc idoni—.
T'esperem!

Crònica televisiva

La polifacètica artista catalana Lloïl Bertran va estrenar recentment a TV3 un programa titulat, de manera molt escarida, «La Lloïl». Certament, el títol ho diu tot. És un espectacle fet a la seva mida, on és la protagonista absoluta. Aquesta noia igualadina, llargaruda, puixant, arrabassadora i xiroia però posseïdora també d'una gran vulnerabilitat és una autèntica «show-woman», de les escassíssimes que hi ha a Catalunya. Jaume Santacana ha estat l'encarregat de la direcció i la realització d'aquesta sèrie de setze capítols de mitja hora aproximadament cadascun que s'emeten cada dijous a la nit.

Ara fa dos anys Lloïl Bertran es convertí en la revelació de la televisió autonòmica catalana mercès a les seves actuacions en el programa-concurs *El joc del segle*. La seva caracterització com la model Vanessa —escollida «millor personatge de ficció» a la gala commemorativa del

desè aniversari de TV3—, les seves singulars entrevistes i paròdies de personatges popu-

Lloïl: amb llum pròpia

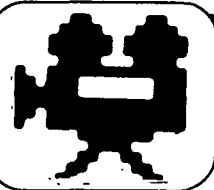
lars feren d'ella una de les figures més carismàtiques de la televisió. Pel seu treball fou guardonada l'any passat amb el premi *Ondas*.

Malgrat que posà el llistó força alt, la Lloïl ha demostrat que està millor que mai i protagonitza tot un recital que confirma la plenitud dels seus mitjans interpretatius. El programa, el fil conductor del qual és la «vis còmica» de la protagonista, s'estructura com una amalgama d'estils: la comèdia musical, els «sketch» de temàtica diversa que compten sempre amb convidats especials, una entrevista a un famós en la qual la Lloïl adopta la personalitat d'alguna de les seves reeixides creacions i les seves magnífiques imitacions (Joselito, Madonna...) que tenen l'encert de no ridiculitzar els personatges sinó d'anyagar-los amb molta cura.

La Lloïl canta, balla, actua i —el més important de tot— comunica. Si féssim un hipotètic combinat on hi haguessin la incomparable Liza Minnelli, l'extraordinària Carol Burnett i la gran Mary Santpere ens en sortiria un còctel d'allò més explosiu. I tindria, sens dubte, un sol nom: Lloïl Bertran. La nostra Lloïl. Amb llum pròpia.

■ Miquel Àngel Codina Periodista

CINEMA

Els amics d'en Peter

Director: Kenneth Branagh. **Intèrprets:** Kenneth Branagh, Emma Thompson, Hugh Laurie.

El matrimoni Branagh-Thompson està de moda: ell, per les seves candidatures a l'Òscar com a millor actor i director d'*Enrique V*; i ella, per obtenir-lo com a millor actriu a *Regreso a Howards End*.

Realitzada el 1992, *Los amigos de Peter* és una comèdia gairebé teatral, sentimental i cínica. Molt basada en el text i els diàlegs, rep un gran impuls del guió de Rita Rudner (una de les actrius) i Martin Bergman, així com del grup d'actors eficaços, sincers, plens de naturalitat. El treball de Branagh com a director és acceptable: presenta amb rapidesa i coherència els personatges, les seves anècdotes entrecruades, perspectives, moments de repòs, càmera fixa... Caldria tanmateix apuntar una excessiva preocupació per ser àgil i un cert afany immadur d'originalitat —de cop i volta un llarguíssim *travelling* sense gaire sentit—, que condicionen una mica la solidesa del seu llenguatge.

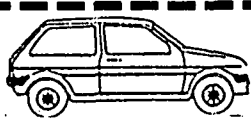
La pel·lícula té una ràpida introducció documental en blanc i negre sobre els esdeveniments internacionals dels anys 80, dècada de la qual es pren la música *pop* per a la banda sonora: famosos conjunts i solistes britànics i nord-americans. També fa deu anys un grup d'amics deixa constància fotogràfica de la seva festiva actuació musical

a casa de Peter. La història comença el 1992, quan aquest, orfe i ric hereu d'una gran mansió, invita entorn a la Nit de Nadal els seus vells amics, tot aquest temps dispersos.

Aquesta situació convencional, ja clàssica, permet fer un retrat desenfadat, al punt de caricatura, de les característiques psicològiques, afectives i morals d'un cert sector de la societat actual; tots i totes són del món del cinema, la ràdio, la publicitat... El mostrar no és exemplar, molt al contrari; però un toc d'amable tendresa fa que la panoràmica humana no resulti agre; tampoc moralitzant. Fins i tot, els grans trets del desconcert sexual d'avui, perden la seva duresa a través d'un tractament còmic i ridícul. Bé és cert que això porta que el diagnòstic es quedi més de la banda superficial.

Aquesta superficialitat afecta, malgrat el que pretén el director, a la mateix lliçó final: el poder de l'amistat és sobre tots els mals i desgràcies i el temps demolidor. Si en teoria la proposta és vàlida, en la pràctica no ho és gaire, ja que no hi ha amistat sense persones, i els amics de Peter, tal com són, disten molt de ser persones.

■ P.A. Urbina
(Aceptensa)

De viatge

Vaig descobrir aquest lloc per casualitat. Vam sortir un dia de casa força tard, camí de Navarra i havíem de plantar la tenda en algun lloc per passar la nit. Quina enyorança d'aquells temps que podies acampar en qualsevol lloc, perquè tots eren respectats! Miràvem el mapa i vam veure aquest nom que jo recordava perquè el professor d'història en la meua època de batxiller ens va dir que era molt bonic. Vam decidir fer-hi nit. El bosc era meravellós; vam veure l'albada i altres vegades que hi he estat he vist volar voltors i àligues.

L'antic monestir avui dia no té monjos, està molt ben restaurat i el seu accés per carretera és bo. Per arribar-hi s'ha de deixar la carretera 125 a la dreta la que ve d'Ayerbe abans del port d'Oroel i si després de visitar el lloc se segueix fins a Sta. Cruz de la Serós i es va a sortir a la 240, no comporta fer més camí (i l'església de Sta. Cruz també val la pena de visitar).

Els monjos sabien escollir els llocs de vida comunitària; aquest, a més a més de bonic, és molt salvatge. El sostre de l'església i el del claustre són el mateix penyal (d'aquí ve el nom) i els capitells del seu petit claustre meravelles d'ensenyament bíblic.

Aquí reposen els primers reis i nobles d'Aragó i aquí va ser el primer lloc on es va introduir la reforma de Cluny a instigació del rei Garcés III de Navarra per profit religiós de la comunitat. La reialesa tenia molts enfrontaments amb el monacat. Una tenia el poder militar, quan el tenia, i sovint les butxaques escurades. Els altres vivien amb una gran disciplina gairebé sempre i amb grans riqueses, fruit dels donatius dels fidels i del domini personal sobre els

camperols. És de justícia dir, que en aquell temps també els monestirs sofrien la relaxació de costums que Cluny havia extirpat de la seva vida. Aparentment, doncs, era una millora de la vida consagrada i res més.

Sant Joan de la Penya

una gran satisfacció per la meua part, em suggereix la inquietant pregunta: ¿hi hauria aquest actual i trist fenomen de «balcanització litúrgica» de grups i grupets amb creacions pròpies, si es mantinguessin tots aquests ritus occidentals que la reforma de Cluny va suprimir?

Sant Joan de la Penya, a més a més de ser un lloc molt bonic, dóna peu a interessants reflexions eclesials.

■ P-J Ynaraja, capellà de la Llobeta

LA SARDANA I LA DANSA

Danses populars catalanes

L'Esbart Català de Dansaires, que és degà dels esbarts a Catalunya, ha celebrat la segona sessió del cicle d'ensenyament de danses populars catalanes. Aquest cicle, conegut amb el nom de «La cafetera», consta d'una sessió mensual i es va iniciar el mes d'octubre.

El cicle d'enguany presenta les danses següents: 13 de desembre, Danses de Vilanova i la Geltrú i el Galop de Cortesia, de Gurb; 10 de gener, Danses de la festa de les falles, d'Isil; 7 de febrer, Danses de Sant Vicenç, de Prats de Lluçanès; 7 de març, Ball del Ciri d'Argentona; 11 d'abril, Ballet i Corrandà Alta, de Surnià. Es deixa pendent una sessió de repàs general. Les classes es fan al local social de l'Esbart, carrer Sant Pere més Baix, 55 de dos quarts de vuit a nou del vespre. Per inscripcions per una o diverses sessions, o tot el cicle, es pot demanar informació al telèfon 309 88 70, dimarts i dijous, de dos quarts de nou a dos quarts d'onze de la nit.

D'altra banda, el grup «Amics dels Concerts» de l'Agrupació Cultural Folklorica Barcelona, ha presentat el programa de concerts per a la temporada 93-94. Els concerts anunciats són: El 28 de novembre, amb la cobla Sant Jordi i una coral no determinada, en homenatge al tenor Emili Vendrell. El 25 de desembre, concert de Nadal, amb les cobles Juvenil de Bellpuig i Sabadell. El 30 de gener, concert d'homenatge a Tomàs Gil i Membrado, amb les cobles Mediterrània i Sant Jordi. I el 6 de març, concert «Clàssics per a cobla», una selecció d'obres transportades a la cobla, a càrrec de la Mediterrània i la Sabadell. Tots els concerts es faran al Teatre Club Helena de Gràcia, carrer Ros de Olano 6, de Barcelona.

■ Josep Ventura

Una pregunta sense resposta

Fa dos-mil anys que va néixer Jesús. I encara avui, quan volem aprofundir el nostre cristianisme, sorgeix la pregunta de per què ha estat necessari que Déu es fes home quan n'hi havia prou amb un simple acte del voler diví per obtenir els mateixos resultats que la creu. ¿Qui no s'ho ha preguntat mai? Un dels intents més intel·ligents per posar a la nostra vida tota la qüestió i les seves implicacions va fer-ho a finals del segle XI sant Anselm de Canterbury (1033-1109). Aquest intent és formulat en la seva obra *Per què Déu es va fer home*, complementada amb les explicacions posteriors de la *Carta sobre l'Encarnació del Verb*, que plegades formen aquest nou volum de Clàssics del Cristianisme.

Una excel·lent introducció d'un dels millors especialistes anselmians, Josep Manuel Udina, ens situa —potser amb notes massa llargues— en la vida i obra d'Anselm, nascut a l'alpina ciutat d'Aosta, abat de Bec (Normandia) i finalment bisbe de Canterbury. Polític, religiós, filòsof, teòleg, escriptor i pastor, Anselm sembla un bon precursor de sant Bernat. D'ell és coneguda la seva «prova» de l'existència de Déu (*Déu és allò més gran que podem pensar*) i les seves reflexions al voltant de les relacions fe-raó.

Anselm de Canterbury.
Per què Déu es va fer home.
Edicions Proa.

Precisament el tema de l'encarnació és un bon exemple de com intentar que la nostra fe pugui ser, si més no, raonada i exposada argumentativament. Anselm ho fa amb un diàleg —segurament en els seus orígens orals— amb un monjo, Bosó, que a base de preguntes i respostes va configurant una sòlida teologia. Malauradament, i com sol passar en els temes religiosos, per molt útil i necessari que se'ns presenti el discurs, la seva capacitat de convèncer-nos està en relació directa al grau

d'obertura a la fe. És a dir, que si un home es pensa trobar en el llibre resposta als seus problemes de fe, sentirà un desengany si no passa de la ment al cor. I si no, recordeu el diàleg en el ric golfre i el pobre Llätzer de l'evangeli.

Finalment, cal deixar constància que —malgrat que no sigui possible respondre a la pregunta sobre el misteri de l'encarnació— els cristians de tots els temps depenen en gran mesura de la resposta que vulguem prendre: les relacions del Pare i del Fill, el lloc de l'Esperit Sant, el mal en el món, què ha canviat des que Jesús va venir i, en definitiva, en quin Jesús creiem (home, Déu, masoquista fins a patir en la creu, etc.)

■ Agustí Boadas-Llavat, *o.f.m.*

Com veuen Catalunya i la seva gent els de fora

Sovint se sent a dir que els catalans tenen com a tret distintiu mirar-se el melic, dedicar massa temps a contemplar la seva biografia col·lectiva i les seves qualitats com a poble, amb aires de complaença. Aquesta conducta genera una tendència saludable a estimar les coses pròpies: «L'orgull ben dosificat —ha escrit el periodista Miguel Àngel Violan— és un dels estímuls que mouen els pobles a prosperar. Fràgil és el país que s'edifica sobre un sentiment permanent de vergonya». Tanmateix, aquest capteniment també pot degenerar cap a una supervaloració exagerada de

l'ésser col·lectiu. Per evitar-la, hi ha d'haver llibres com el que ara presentem, amb un punt de vista diferent. En aquesta *Visió cosmopolita de Catalunya* són trenta els personatges que, vinguts a Catalunya des de diversos indrets del món, ens deixen constància de l'opinió que s'han fet de Catalunya i de la seva gent. Alguns se situen en el terreny de les experiències personals. Altres dibuixen aspectes determinats del país amb pinzellada ràpida. I també n'hi ha que, volent aprofundir més, emeten opinions sobre l'esperit català, valoren el conjunt de la societat catalana i en subratllen virtuts i defectes.

Els personatges són de procedència i condició ben dispar, però la majoria s'han dedicat al cultiu de la literatura, del periodisme o de la reflexió filosòfica, com ara Azorín, Camilo José Cela, Miguel de Unamuno, Julián Marías i Pedro Laín

Entralgo. Hi ha noms estrangers de gran renom, com Ernest Hemingway, George Orwell o Jean Genet. Crida especialment l'atenció la participació en aquestes pàgines de la famosa actriu de cinema Ava Gardner, que en el 1950 féu estada a la

Pere Balaña. *Visió cosmopolita de Catalunya*. Ed. Departament de Presidència de la Generalitat.

Costa Brava on rodava una pel·lícula. Mentre que certes figures estrangeres demostren que no és baldera la seva fama d'excel·lents coneixedors de la realitat del nostre país: Allison Peers, Til Stegmann, John Payne o John Langdon-Davies, catalanòfil eminent que, segons Josep Pla, escrigué en anglès el millor llibre sobre la sardana.

És, doncs, un encert que Pere Balaña, després del primer esforç per localitzar textos històrics sobre Catalunya fins al segle XIX —el contingut del primer volum d'aquesta *Visió cosmopolita de Catalunya*—, hagi continuat la investigació. Per això, ara ja podem gaudir d'aquest segon volum de textos d'autors del segle XX que s'han ocupat de dir-nos com veuen aquest país i la seva gent.

■ J.M.P.

Una entranyable història de Nadal

Al sisè mes, l'àngel Gabriel fou enviat per Déu a un poble de Galilea, anomenat Natzaret...

La història d'aquest primer Nadal, de fa molt de temps, és reproduïda aquí, amb tot el seu misteri, per pintors cèlebres.

L'àngel Gabriel visita Maria, envoltat per la brillantor característica del Baix Renaixement italià. Maria viatja a Betlem a través d'un paisatge bromós de primeries del segle XVI; un Josep plàcid, pintat per Giorgione, l'acompanya. La jove i innocent Maria de Geertgen contempla el seu fill nadó, l'esplendor celestial del qual il·lumina la foscor de l'establa, els àngels i els bous al costat del bressol-pessebre.

Els senzills pastors de Guido Reni miren al seu

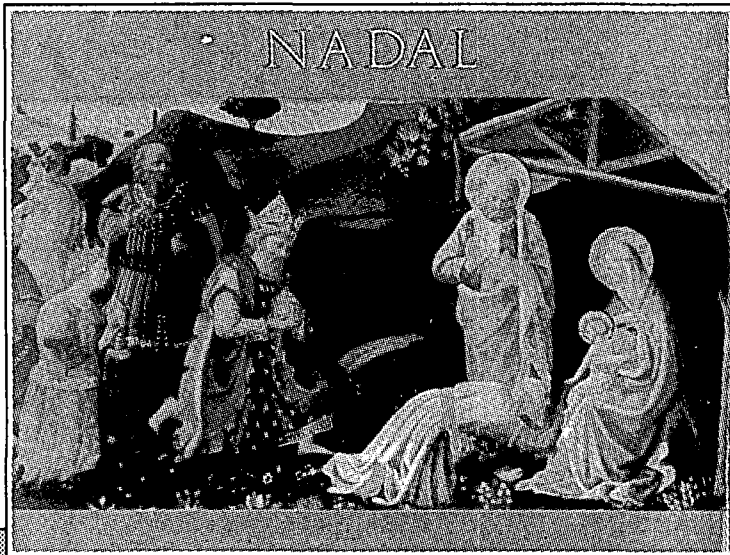
volant; reis renaixentistes ofereixen el seu homenatge. La història acaba amb una màgica escena pastoral mostrant la Sagrada Família de Patel en la seva fugida a Egipte, reposant enmig d'un paisatge clàssic, assossegat, que s'obre cap al mar.

La bellesa de les conegudes paraules de la Bíblia entreteixeix aquestes i altres magnífiques imatges per a crear una nova obra d'art: una entranyable història de Nadal que encantarà a tothom, nens i grans.

Tots els quadres reproduïts en aquest llibre es troben a la National Gallery de Londres.

● C.C.

Nadal. Ed. Elfas.

Dès d'un humanisme desbordant

El llibre que presentem aquí l'ha escrit mossèn Martí Amagat, rector de la parròquia d'Arenys de Mar, on és estimat per la seva cordialitat, bonhomia i zel pastoral. Amic d'artistes i literats, ell mateix és un escriptor remarcable que ha publicat prosa i poesia.

«Aquest llibre és com una mena de confessió autobiogràfica; una proposta de valors humans —en una època que no en té—, descoberts des de la fidelitat al Galileu», escriu Jaume

G.A. Granell en la seva presentació.

«Una confessió autobiogràfica», perquè l'autor de *Les virtuts d'estar per casa*, demostra una experiència de la vida, poc comú. Les raons i conviccions no són fruit d'entelèquies mentals, sinó d'una praxi de carrer, de poble.

«Valors humans descoberts des de la fidelitat al Galileu, Jesucrist», perquè quan els valors són veritablement humans, són alhora cristians. Mossèn Amagat en desgrana alguns, que és una delícia llegir-los: l'amabilitat, l'honradesa, la sinceritat i discreció, l'agraïment, la diligència, la puntualitat i la constància, etc.

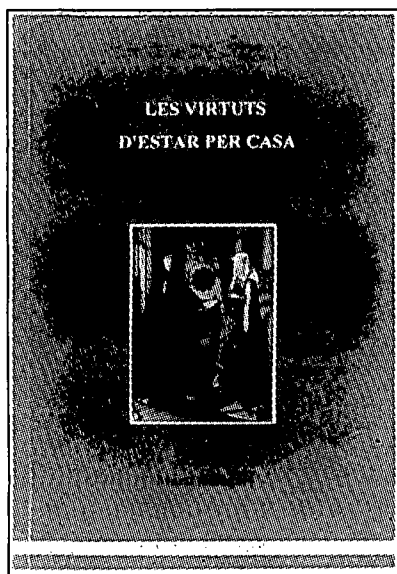
«Valors en una època que no en té».

D'aquí que mossèn Martí parla també de la rutina, les presses, el gregarisme i mediocritat, de l'avarícia, la mandra i la vanitat.

Amb tot, l'autor recomana sempre el bon humor, perquè «és llibertat evangèlica i el millor gest terapèutic per a dibuixar un somriure damunt tantes coses que, en el món, es prenen massa a la valenta».

Bon humor i tendresa. «S'ha dit que el cristià posa tendresa en les revolucions». Nosaltres creiem que mossèn Martí Amagat posa tendresa en tots els capítols dels seu llibre, *Les virtuts d'estar per casa*.

■ Francesc Gamissans

Martí Amagat.
Les virtuts d'estar per casa.
Santandreu
Editor.
Barcelona 1993.

EMISSIONS A LA TELEVISIÓ

TV1

- Diumenge** 11.00 *La Missa*: amb la participació de la Coral Agermanats, de Malgrat de Mar (Maresme), sota la direcció de la Gna. Carme Garriga (director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa).
- 12.00 *Pueblo de Dios*.
- Dimarts** 02.00 *Testimonio*: «Médico para los enfermos».

TV2

- Dissabte** 11.00 *Últimas preguntas*. ¿Por qué tengo yo que ayudar a una Iglesia que parece muy rica?
- Diumenge** 08.45 *Espacio interreligioso*.

CANAL 33

- Divendres** 17.15 *Signes dels temps*: Cal saber; Espai obert: «Art i Fe»; Signes dels 90; Diàlegs: «El Cardenal Vidal i Barraquer, cinquanta anys després»; Taula rodona: amb Joan Botam i Casals, OFMCap, vice-president de la Unió de Religiosos de Catalunya i Hilari Ragner, monjo de Montserrat i historiador; 7 dies. Agenda; Aula; Evangeli avui, a càrrec d'Armand Puig (director: Xavier Martín).

Diumenge Després de Gol a Gol *Signes dels temps*: (repetició).

TELEVISIÓ DE MATARÓ (Canal 64)

- Dv 12/11** *Creure, avui*: Diada de Germanor: l'economia en l'Església. Informatiu i Agenda (director: Ramon Safont-Tria).
- DI 15/11** *Creure, avui*: (repetició)
- Dv 19/11** *Creure, avui*: Vida més enllà de la mort, amb mossèn Josep Gil. La dona dins l'Església, amb Roser Bofill (director: Ramon Safont-Tria).

EMISSIONS A LA RÀDIO

CADENA NOVA (Barcelona: FM 100)

- Diumenge** 09.05 *Informatiu religiós* (director: José Lazaro).
- CATALUNYA MÚSICA** (Barcelona: FM 101.5)
- Diumenge** 10.00 *La música religiosa*: *Missa Ad Placitum*, de Le Jeune; *Salve Regina*, de Händel; *Missa dels pobres*, de Satie.
- 11.00 Retransmissió de la missa conventual des de Montserrat.
- CATALUNYA RÀDIO** (Barcelona: FM 102.8)
- Diumenge** 15.05 *Paraules de vida*: conversa sobre un tema d'actualitat des de l'òptica de la fe (director: Francesc Romero).
- COPE/RÀDIO MIRAMAR** (OM 702)
- Diumenge** 09.00 Retransmissió de la missa, des de les Carmelites Descalces de Terrassa.
- 10.00 *Iglesia es noticia*: informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la santa Seu.
- RÀDIO 1** (RNE, OM 738; Barcelona: FM 88.3)
- Diumenge** 08.15 *La Misa de España* (des de Madrid).
- 13.05 *Solidaris* (coproducció amb Caritas Barcelona) sobre activitats de caràcter social, dutes a terme per persones i entitats sense afany de lucre de tot Catalunya (direcció: Montse Sintès, Alex Masllorens i Domènec Subirà).

Dimarts

- 15.00 *Frontera*: programa sociò-religiós que tracta els temes puntuals de més actualitat davant el fet religiós (director: Saturnino Rodríguez i Abel Hernández).

RÀDIO 4 (RNE/Catalunya, FM 100.8)

- Diumenge** 13.05 *Solidaris* (en simultani amb Ràdio 1)
- RÀDIO 5** (RNE/Catalunya, OM 1.503)
- Dissabte** 08.05 *Fets i criteris*: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.

Diumenge

- 08.15 *La Misa de España* (des de Madrid).
- 14.00 *Avui és el teu dia*: informacions, comentaris i entrevistes.

RÀDIO ANDORRA (FM 91.1-94.2)

De dilluns a divendres

07.05 Déu vos guard! Santoral, reflexió i agenda.

Diumenges i festius

09.00 Santa Missa.

RÀDIO BALSARENY (FM 105.7)

- Diumenge** 10.30 *La veu de la parròquia*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO BARCELONA (OM 666)

- Diumenge** 21.05 *Objectiu, l'home*: el cas de la setmana; la «carta dominical» de l'arquebisbe Carles, de Barcelona i l'entrevista amb Mn. Armand Puig, coordinador de la Traducció de la Bíblia Catalana Interconfessional (director: Josep-Maria Alimbau).

RÀDIO BERGA (FM 95.7)

- Diumenge** 09.00 *Missatge d'esperança*: informació religiosa i conversa setmanal del bisbe Deig, de Solsona (director: Albert Obradors).

RÀDIO CERVERA (FM 99.2)

- Diumenge** 08.00 *Cristians*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2)

- Dissabte** 09.00 *Obrim camins*: programa de valors humans i cristians (director: Octavi Sánchez)

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224)

Dissabte

- 13.40 *Iglesia es noticia*: entrevista de caràcter humanístic-religiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.

RÀDIO POPULAR DE TARRAGONA (OM 1.143)

De dilluns a divendres

19.30 *Església viva* (producció de l'arquebisbat)

Dissabte

13.50 *Fets i criteris*: paraules de l'arquebisbe Torrella

Diumenge

09.45 *Església viva* (producció de l'arquebisbat)

RÀDIO PUIG-REIG (FM107.3)

Diumenge

09.30 *Reflexió*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona

RÀDIO SABADELL (OM 882)

De dilluns a divendres

21.00 *El Espejo*

Diumenge

08.30 *Iglesia es noticia*: informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare.

- 09.00 Retransmissió de la missa, des de les Carmelites Descalces de Terrassa.

09.45 *Testimoni*: recull d'informacions i notícies de caire religiosa Sabadell i comarca (director: Juanjo Yunquera).

RÀDIO VALLS (FM 103.2)

Dissabte

09.05 *Fets i criteris*: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.

Diumenge

09.00 *Església viva* (producció de l'arquebisbat de Tarragona)

RÀDIO VATICANA (OM 1.530, entre d'altres)

Cada dia

22.10 *Noticiero*

RÀDIO LA VEU DE NAVARS (FM 107.9)

Diumenge

10.15 *Església viva*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

TARRAGONA RÀDIO (FM 102.6)

De dilluns a divendres

15.30 *Cafè i pastes*: informacions, comentaris i entrevistes.

Dissabte

08.15 *Església viva* (producció de l'arquebisbat)

PROGRAMES PER MÉS D'UN MITJÀ

PRODUCCIÓ DE L'ARQUEBISBAT DE TARRAGONA

ESGLÉSIA VIVA: informacions, comentaris i entrevistes. L'emeten: Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també:

Calafell Ràdio (FM 107.7) diumenge 09.05h.

FETS I CRITERIS: missatge setmanal de l'arquebisbe Torrella (es publica a «Catalunya Cristiana»).

L'emeten: Ràdio 5, Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també:

Onda Cero: Ràdio Tarragona (FM 91.0) dissabte 13.05h

Ràdio Nova (FM 93.5) dissabte 09.15h.

AVUI ÉS EL TEU DIA: a Ràdio 5.

CAFÈ I PASTES: a Tarragona Ràdio.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE GIRONA

Departament de Ràdio: c/Albareda 15 pral 1a 17004 Girona; Tel (972) 22.27.75; Fax: 20.18.55.

ESGLÉSIA VIVA: temes relacionats amb el món cristià i social; seccions: *La paraula del bisbe* (missatge setmanal), *Rutes de la fe* (santuàries, esglésies i ermites), *Entrevista* (tema actual), *Els sants oblidats* (sants de la setmana) *La veu dels joves* (destinat als joves), *Noticiari* i *Comentari de l'evangeli*: presentador: Angel Rodríguez.

L'emeten:

Cadena Cope: Figueres (OM 1269) diumenge 9.45 i 14.05h.

Ona Jove de Riudellots (FM 101.2) diumenge 12.15h.

Ràdio Arenys de Mar (FM 91.2) diumenge 9.30h.

Ràdio Arenys de Munt (FM 107.0) diumenge 11.30h.

Ràdio Banyoles (FM 107.3) diumenge 10.00h.

Ràdio Besalú (FM 107.8) diumenge 11.00h.

Ràdio Bisbal d'Empordà (FM 107.4) diumenge 10.30h.

Ràdio Canet de Mar (FM 107.6) dissabte 10.30h.

Ràdio Companyia de Cassà (FM 92.8) diumenge 9.30h.

Ràdio l'Escala (FM 107.6) divendres 16.00h

Ràdio Grup (Girona, FM 89.9) diumenge 8.00h.

Ràdio Malgrat de Mar (FM 92.7) per confirmar

Ràdio Palafrugell (FM 107.8) diumenge 8.15h.

Ràdio Pineda de Mar (FM 107.9) diumenge 08.30h.

Ràdio les Planes d'Hostoles (FM 107.0) diumenge 9.05h.

Ràdio Salt (FM 97.7) dissabte 8.30h.

Ràdio Sant Joan les Fonts (FM 107.0) diumenge 9.00h.

Ràdio Santa Coloma de Farners (FM 103.6) diumenge 9.00h.

Ràdio Sarrià de Ter (FM 87.6) diumenge 10.00h.

Ràdio la Vall d'en Bas (FM 106.6) diumenge 9.30h.

Ràdio la Vall de Mar (FM 107.6) per confirmar.

LA PARAULA DEL BISBE: missatge setmanal del bisbe Camprodon (es publica al «Full Parroquial»).

L'emeten:

Ràdio Calella (FM 92.2) diumenge 11.05h.

Ràdio Olot (FM 98.1) diumenge 8.55h.

Ràdio Platja d'Aro (FM 106.6) dissabte 8.30h.

Ràdio Tordera (FM 107.1) dissabte 9.50h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE SOLSONA

CONVERSA SETMANAL: missatge del bisbe Deig (es publica al «Full diocesà»).

L'emeten: Ràdio Balsareny, Ràdio Berga, Ràdio Cervera, Ràdio Puig-reig, La Veu de Navars, i també:

Ràdio Súria (FM 107.8) diumenge 11.00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE TORTOSA

FE I VIDA: missatge setmanal del bisbe Martínez Sistach (es publica al full «Vida diocesana»).

L'emeten:

Ràdio Antena Caro (Roquetes, FM 96.0) diumenge 09.00h.

Ràdio La Cala (l'Ametlla de Mar, FM 99) diumenge 12.00h.

Ràdio Deltebre (FM 107.6) dissabte de 9.00h.

Ràdio Flix (FM 102) dissabte de 9.30 h.

Ràdio Gandesa (FM 107.9) dissabte de 13.00h.

Ràdio Infant (l'Hospitalet FM107.9) dissabte 10.00h.

Ràdio Joventut de Masdenverge (FM 100.7) diumenge 10.00h.

Ràdio Mora d'Ebre (FM 87.6) divendres 10.00h.

Ràdio Onda Cero (Tortosa, FM 98.0) dissabte 13.05.

Ràdio els Ports (Morella, FM 89.0) dissabte 12.15h.

Ràdio Ràpita (FM 107.9) diumenge 12.00

Ràdio Uldecona (FM 95) diumenge 09.05h.

Ràdio Vinaròs Nueva (FM 92.8) dissabte 22.30h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT D'URGELL

RESSO: entrevista amb personatges o sobre fets diocesans. L'emeten:

Ràdio Pirineu (Puigcerdà, FM89.8) diumenge 09.30h.

Ràdio Seu (FM 107.2) diumenge 9.00h.

Ràdio Vallira (FM 98.1) dissabte 12.30h.

Donem notícia de les emissions religioses, tant per ràdio com per televisió, que ens són comunicades. Agraïm la recepció de controls d'emissió.

Petits anuncis

VARIS

NOVA RESIDÈNCIA 3a edat amb jardí i terrasses, hab. Indl i col·lectives, alimentació adequada, ambient familiar, assistència mèdico-sanitària, permanents o temporal. Ref. Tel. 450 39 30.

BADALONA Asessoria Lligona, Fiscal, Laboral, Assegurances. Av. P. Companys, 6. Tel. 464 13 48. Fax: 464 13 80.

S'OFEREIX Sra. per tenir cura o fer companyia. Hores convingudes. Tel. 218 27 73.

SRA. 50 ANYS bones referències. Busca hab. a canvi servei o tenir cura de persones grans. Tel. 203 44 77 dimarts-divendres de 6 a 8 tarda.

ES LLOGA habitació per a 2 senyores. Tel. 420 73 88. Trucar de 13 a 17 h.

PARTICULAR compra mobles antics i tot tipus d'objectes. Teresa. 447 07 59.

ENTRESOL lloguer 35.000 Ptes. 60 m² apte Consultori, Oficina, Perruqueria Sres. Tel 315 17 45.

PROFESSORA dona classes d'EGB, català, llatí, castellà i religió, de BUP i COU i de piano. Tel. 423 61 89.

S'OFEREIX administratiu 27 anys ampla experiència Informàtica, nivell usuari, català escrit, nocions d'anglès. Tel. 213 97 47. Javier. Tardes de 15 a 18 nits de 21 a 24 h.

ES VEN casa palra s. XIX a 20 km. Barcelona. De particular a particular. Tel. 555 15 85 nits.

OPORTUNITAT rendibilitza el teu temps de lleure amb un negoci propi. Truqueu a la nit de 9 a 11, tel. (972) 51 07 79.

Si voleu anunciar, ompliu la BUTLLETA D'INSERCIÓ a base d'una lletra per quadrat, deixant un espai en blanc entre cada paraula i envieu-ho junt amb un gir postal de l'import total del vostre anunci a CATALUNYA CRISTIANA carrer València, 244. 2^a. 08007 Barcelona.

NOM
ADREÇA
POBLACIÓ TEL
PREU LÍNEA SETMANES

125 pts.
250 pts.
375 pts.
500 pts.
625 pts.
750 pts.
875 pts.

Calculeu l'import que haureu d'abonar, multiplicant el preu de l'anunci pel nombre d'insercions.

Adjunteu gir postal a nom de CATALUNYA CRISTIANA c/ València, 244. 2^a. 08007 Barcelona

30 anys
de medicina
Solidària amb
el Tercer Món

medicus
mundi
catalunya

Elisa, 14 / 08023 BARCELONA
Tels.: (93) 418 47 62 / Fax: (93) 418 48 66

• Ajuts: "La Caixa". Oficina n.º 1010. N.º de compte 354-50 de Barcelona

Passatemps

Dijous, 11 de novembre de 1993

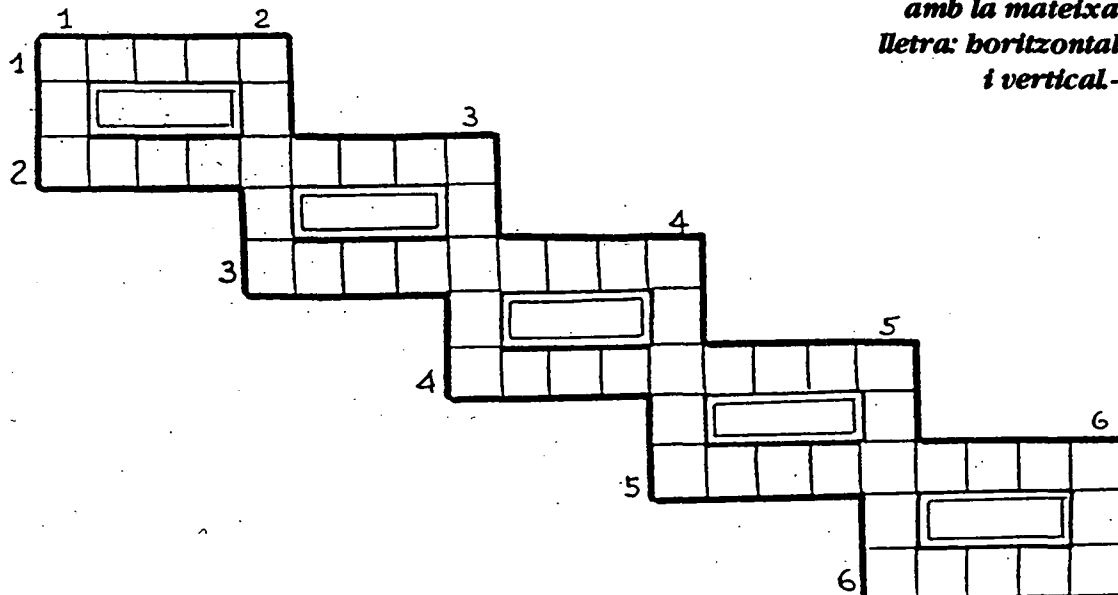
35

ENCREUATS

per Rosa Colléll

L'ESCALA

Horitzontals i verticals, amb la corresponent definició i cada cruïlla coincidir amb la mateixa lletra: horitzontal i vertical.

HORITZONTALS:

- 1- Pren nota.-
- 2- Que tendeix cap al centre.-
- 3- Torbar l'ànim d'algú deixant-lo esbalaït, sense esma.-
- 4- Conjunt d'activitats intel·lectuals i religioses en el judaisme.-
- 5- Que és fàcil de veure i de comprendre.-
- 6- Ineficàç, inofensiu.-

VERTICALS:

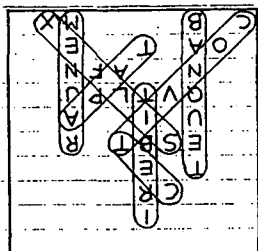
- 1- Part de la circumferència.-
- 2- Relatiu o pertanyent a Arri.-
- 3- Fer traïció.-
- 4- Forma de la música instrumental basada en una tonada, que hom repeteix en diverses estrofes.-
- 5- S'escapa sota forma de partícules subtils.-
- 6- Prefix que vol dir tres vegades.-

SOPA DE LLETRES

per Montserrat Albert

ÉS EL SANT D'UN VEÍ I HO CELEBRAREM AMB... DIR-HO DE 7 MANERES

CEBACSFASE
OCILILQUILO
POUCRUISAL
ASTIELLUIS
MIESBTARIA
ANUSIFCANI
NOQVTLPJAN
NCNAOAFNIL
OOARTPEEGO
CUBAIAZMXS

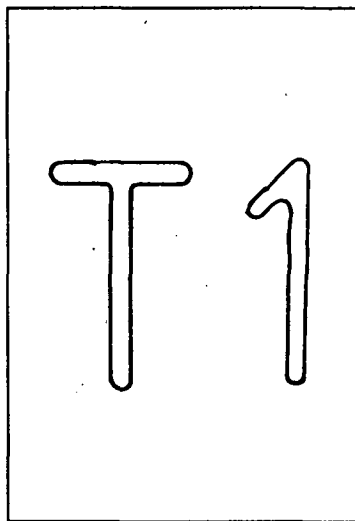

Tec - Àpat - Tíbet - Banquet - Xelis - Convi - Menjar.

JEROGLÍFIC

per Núria Albert

¿ON ÉS LA SORTIDA?

Solució al 737

Are, mar a remar

Solució

Horitzontals: 1- Anora - 2- Centípet - 3- Alvarar - 4- Rabisme - 5- Obviament - 6- Anodi.
Verticals: 1- Arc - 2- Arri - 3- Trair - 4- Rondó - 5- Emana - 6- Tri.

FILATÈLIA

per Enric Graupera

GAUDENCI FERRARI, pintor

Itàlia va recordar el pintor Ferrari amb un segell l'any 1950. Nasqué a Valduggia vers l'any 1481 o 1484 i morí a Milà vers el 1545 o 1547. Deixeble de Giovanone, de Scotto i de Luini i potser també de Leonardo da Vinci, adquirí molta fama i se'l considera fundador d'una segona escola milanesa. Dels seus quadres destacarem: *El bateig de Crist*, a l'església de Santa Maria de Milà; *El martiri de santa Caterina*, *Crist amb la creu al coll*, etc. Pertangué al Tercer Orde de Sant Francesc.

ESCACS

per Jaume Mora

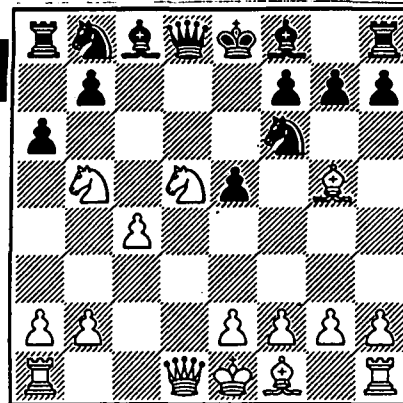
DIAGRAMA 507

Negres juguen i guanyen

Ja ho deia aquell: Els atacs precipitats acaben en atacs de nervis.

Solució al diagrama 506

1 A7C+ CxA, 2 D8A+ 1-0

Gràcies a tu la nostra Església podrà continuar la seva tasca

VIST A
TV

Educar els petits, celebrar casaments, tenir cura dels més grans,
ajudar els malalts, els més necessitats... Perquè la nostra Església pugui continuar la
seva tasca pastoral i social durant els propers 12 mesos, necessita el teu ajut.
N'hi haurà prou si cada família catòlica, a més de les aportacions que ja fa a la
parròquia, dóna 1.200 pessetes al mes.

La continuïtat de la nostra Església està a les teves mans.
Comparteix el que Déu t'ha donat... Gràcies.

"GERMANOR"

Vers el finançament solidari de la nostra Església

Està a les teves mans el futur de la nostra Església

☐ **Sí, vull que la nostra Església pugui continuar fent,
durant els propers 12 mesos, la seva tasca.**

☐ amb aportacions periòdiques

IMPORT

- ☐ _____ ptes.
☐ 1.200 ptes. ☐ 15.000 ptes.
☐ 4.000 ptes. ☐ 25.000 ptes.
☐ 8.000 ptes.

PERIODICITAT

- ☐ cada mes
☐ cada trimestre
☐ cada semestre
☐ cada

Aquest compromís quedarà extingit en el moment que el
sotasignat ho decideixi.

☐ amb una aportació única

IMPORT

- ☐ _____ ptes.
☐ 12.000 ptes. ☐ 60.000 ptes.
☐ 30.000 ptes. ☐ 100.000 ptes.

També pots enviar un xec a nom de l'Arquebisbat de Barcelona

Nom i Cognoms

Domicili

Núm.

Pis

Porta

CP

Població

Província

Tel.

Voldria rebre les seves informacions: ☐ en català ☐ en castellano

3G53

DOMICILIACIÓ DE REBUTS EN BANC O CAIXA

Senyor director, li prego que atengui, amb càrrec al meu compte/a la meua llibreta, els rebuts que li presentarà l'Arquebisbat de Barcelona.

Nom i cognoms del titular

Nom del Banc o Caixa

Adreça de l'Agència

Població

Codi Compte Client (CCC)

Entitat

Oficina

Control

Núm. Compte

☐ Compte

☐ Llibreta

Data

Signatura del titular del compte o la llibreta

Tots els donatius a l'Església Catòlica realitzats a partir de l'1 de gener de 1993 donen
dret a una desgravació del 10% en l'IRPF.

Envia aquesta butlleta a:

ARQUEBISBAT DE BARCELONA: Bisbe Irurita, 5 - 08002 Barcelona. • BISBAT DE GIRONA: Pujada Catedral, 12 - 17004 Girona. • BISBAT DE LLEIDA: Bisbe, 1 - 25002 Lleida.
BISBAT DE TARRAGONA: Pla de Palau, 2 - 43003 Tarragona. • BISBAT DE TORTOSA: Cruera, 9 - 43500 Tortosa. • BISBAT D'URGELL: Pati del Palau, 1-5 - 25700 La Seu d'Urgell.
BISBAT DE VIC: Santa Maria, 1 - 08500 Vic.

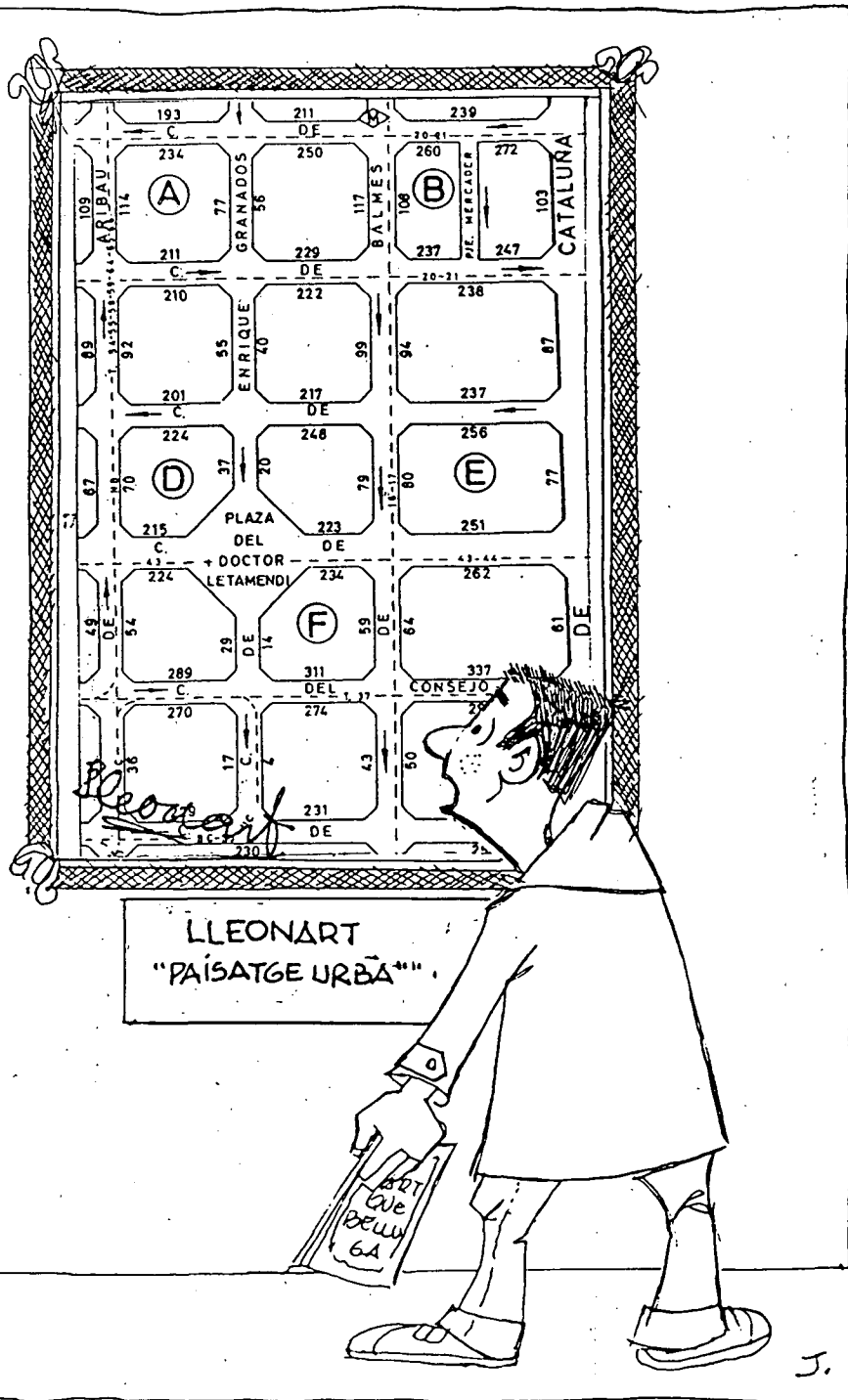
Dinosaures

Ja els tenim aquí. Des que els «estudiosos dels éssers antics» van batejar així, com a «llangardaixos terribles», els rèptils a què pertanyien els fòssils que s'anaven trobant, ja han passat més de cent cinquanta anys.

Així és com uns éssers gairebé imaginaris, pel fet d'haver-se extingit, han anat prenent cos i diferenciant-se segons les característiques que els han estat suposades: els «grans» de debò, els «més grans de tots», els «de poder abusiu» i els «monstruosos»; també els «tronadors», o els «de tres banyes», o els «de cap gruixut», o «amb casc»; d'altres, anomenats «amb teulada», o «de doble espinada», o bé segons les semblances o afinitats possibles amb altres espècies o en relació amb el que se suposa que era el seu medi.

I malgrat la pila d'enigmes que els paleontòlegs encara tenen per resoldre, però com si es tractés d'uns éssers únics i superiors, ja tenim els dinosaures entronitzats i popularitzats a tot el planeta amb els recursos propis de la tècnica actual.

Tant de bo que sabéssim aplicar els mateixos recursos i la imaginació necessària per tal de resoldre la realitat punyent de tota la gamma de problemes humans: guerres, injustícies, degradacions, misèries... Potser no tenen noms tan pomposos com els que han restat abans dissimulats entre cometes, però la dignitat mateixa de les persones humanes que els pateixen en reclama l'extinció.

GALI

Busquem l'evangeli de diumenge: Evangeli segons sant Mateu, capítol 25, versets del 14 al 30 (Mt 25:14-30).

Reflexionem: 1. De fet, no som pas amos de nosaltres mateixos. La nostra vida, el nostre cos... ens han estat encomanats sense haver-ho triat. També una bona part de les nostres capacitats, així com de les persones i les circumstàncies que ens envolten, ens han estat o ens són donades; no n'hem hagut de fer cap comanda.

2. En la paràbola d'avui, Jesús ens parla de la responsabilitat d'administrar fidelment tot allò —poc o molt— que ens ha estat encomanat. Al cap i a la fi, Déu creador, que és el nostre amo, ens ha volgut confiar els seus béns: des dels que ens identifiquen i depenen més directament de nosaltres fins als que configuren el nostre entorn, immediat o no, i que compartim amb els altres.

3. Cal, evidentment, administrar bé —com més bé, millor; de models, no ens en falten—, allò que ens és confiat, sense por i sense perdre mai de vista la misericòrdia de Déu. Ell, això sí, ens pot demanar comptes en qualsevol moment; i si ens troba fidels, ens encomanarà molt més i ens farà entrar a celebrar-ho amb ell.

■ El catequista

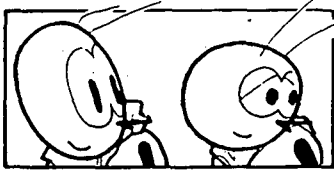
En Miquel Àngel

¿Oï que ho sabeu, eixerits, que el més important en aquest món és ser bo? I ser bo és estimar. Els cristians ho tenim clar això. Estimaràs Déu sobre totes les coses i el proïsme per amor a Déu. Estimar els altres és la millor manera de dir a Déu que l'estimem. I estimar no consisteix només a dir «t'estimo molt» i ja està. Estimar és fer coses pels altres, estimar és comprometre's, és servir.

Se'ns ha mort un bon amic, en Miquel Àngel Sayrach, que ens ajudà molt a fer l'Eixerit. Per fer-li homenatge publiquen avui una historieta seva. Com veieu era un bon dibuixant però era a més un home

d'empenta, capdavanter de moltes iniciatives cristianes i patriòtiques. I per damunt de tot fou un home bo, un home compromès amb la seva fe que entengué que la millor manera de servir Déu és servint els altres. I per això defensà Catalunya en moments difícils i quan va ser possible es va «ficar» en política entenent aquesta com una manera d'ajudar el nostre país i la nostra gent.

En Miquel Àngel va ser un bon cristià i un bon català. L'enyorarem.

BiBi i TOBi

per
MIQUEL-ÀNGEL
SAYRACH

ÉS UN DIA MOLT BONIC
AL PAÍS DE LES FORMI-
GUES... LA PRIMAVERA ÉS
A PROP, PERÒ BIBI I
TOBI, DUES FORMI-
GUES DEL COS DE
PATRULLES, TENEN
ALTRES PENSA-
MENTS...

NO SÉ PER QUÈ TAN-
TA PRESSA!

SÍ, ÉS
ESTRANY!

VINGA, XI-
COTS, EL
GENERAL US
ESPERA!

BENVINGUTS, AMICS MEUS! US
HE FET VENIR PERQUE VULL QUE
VEGEU UNA COSA MOLT INTE-
RESSANT... PERÒ EL SAVI
SINFORET US HO EX-
PLICARÀ MILLOR...

HOLA,
NOIS!
SOM
AL 300
I AVUI DIA
LA CIÈNCIA HA
AVANÇAT UNA BAR-
BARITAT!

I M'ATREVEIXO A AFIRMAR QUE DARRERA-
MENT NEM DONAT UN PAS DECISIU EN EL
CAMÍ DEL PROGRÉS! AMB L'AUT DELS
CIENTÍFICS DEL PAÍS DE LES MOSQUES, DEL
PAÍS DE LES VESPES, DEL DE LES CUGUES
DE LLUM I D'ALTRES, HEM ACONSEGUIT LA
MÀQUINA DEL TEMPS! PERÒ VENIU,
QUE US L'ENSENYARÉ!

QUÈ US EN
SEMBLA?

OI QUE FA PATXO-
CA?

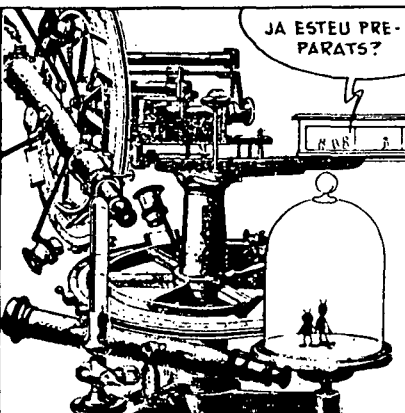
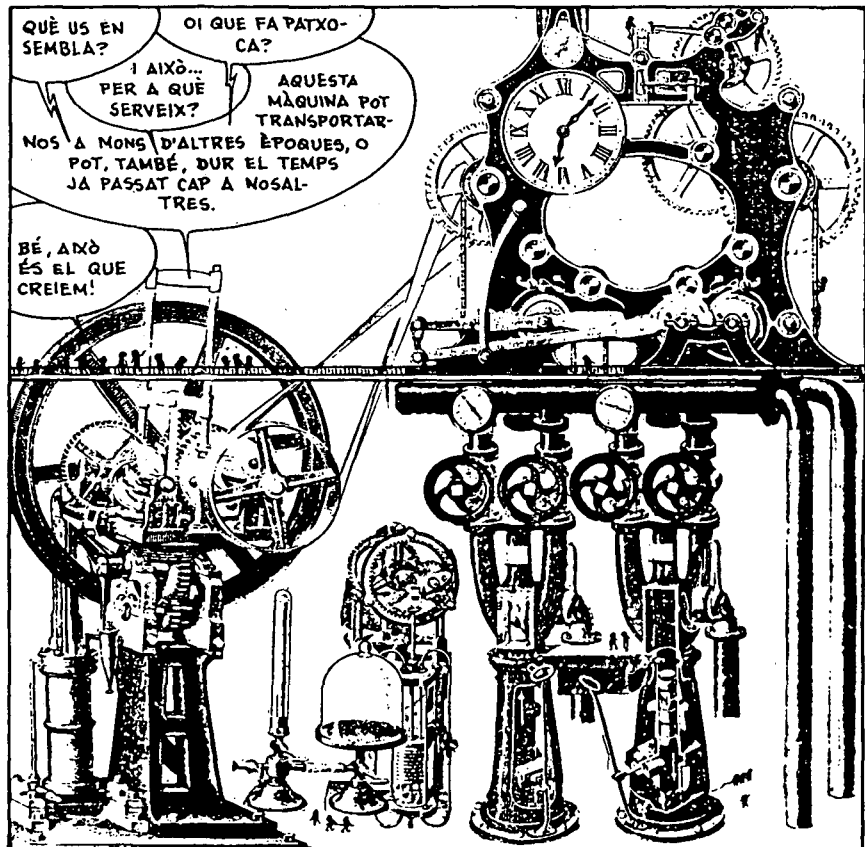
I AIXÒ...
PER A QUÈ
SERVEIX?

AQUESTA
MÀQUINA POT
TRANSPORTAR-
NOS A NONS D'ALTRES ÈPOQUES, O
POT, TAMBÉ, DUR EL TEMPS
JA PASSAT CAP A NOSAL-
TRES.

BÉ, ANÒ
ÉS EL QUE
CREIEM!

EXACTE! I COM QUE CAL SORTIR DE DUB-
TES, NEM PENSAT AMB VOSALTRES.
BIBI I TOBI, SÉ QUE SOU ARRIS-
CATS I VALENTS, I PENSO QUE
US AVINDREU QUE US TRAS-
LLADEM DE LLOC I DE
TEMPS...

VEUREU...
ARA I AQUÍ NO
'GESTÀ TAN MA-
LAMENT!

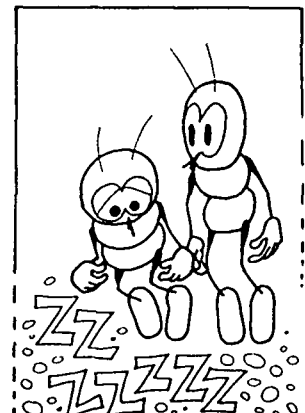
JA ESTEU PRE-
PARATS?

VISCA ELS
HEROIS!

GRÀCIES
EN NOM DE LA
CIÈNCIA!

NO OBLIDEU QUE
ENS PODEM COMUNI-
CAR PER MITJÀ DE
L'INTERFON DE QUAT-
RE DIMENSIONS!

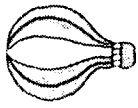
BÉ!
SOM-HI?

BABAR

i els seus amics de vacances

Quina felicitat de tornar a ser entre amics!

-la propera vegada, vendrem en

-diu Pom - És més divertit que el cotxe!

Flora coll una i compta els pètals que té.

-Vigila! - li crida Artur -, que el pol pucar

una que hi està xudant el pol len!

Zèfir, que fa tombarelles, els tranquil litja.

No us amoneu, que tornaria al

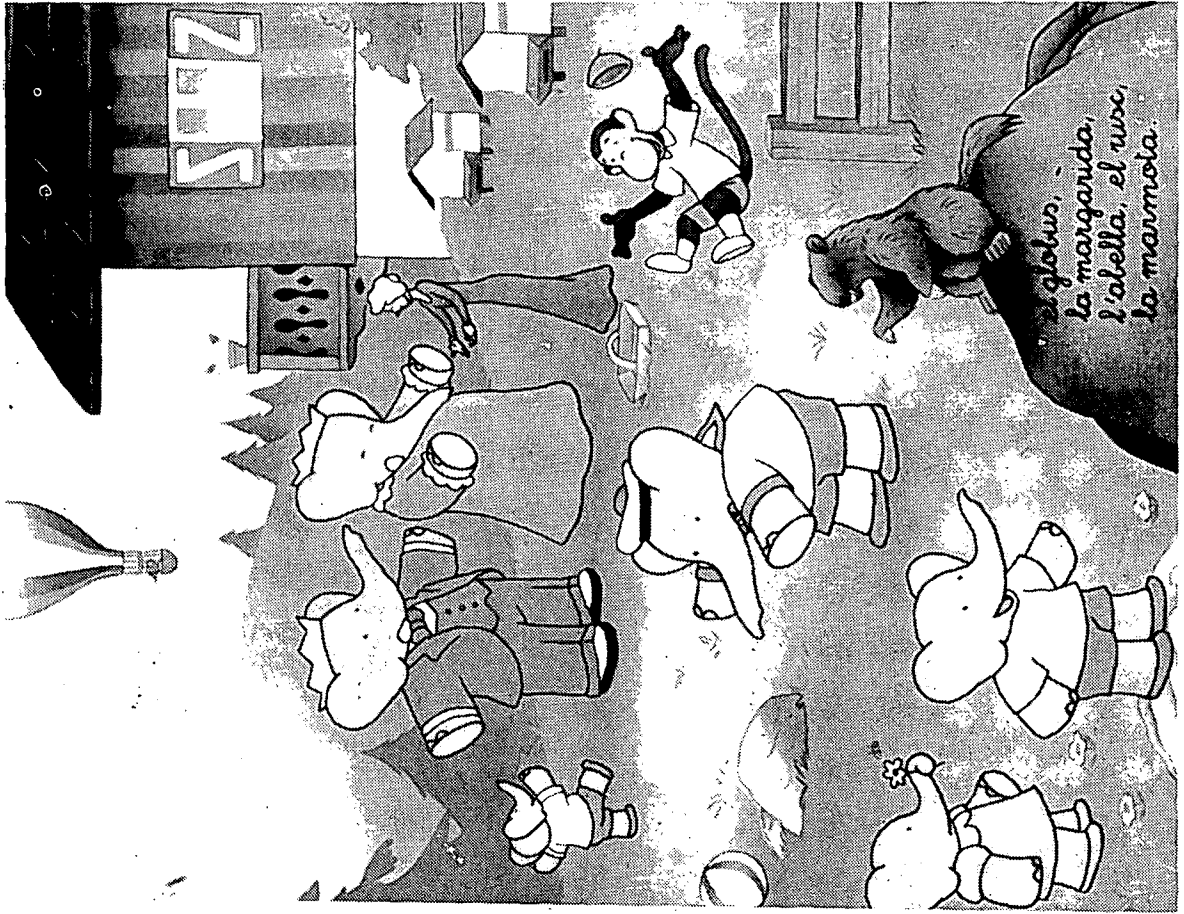
Alexànder s'acosta a un lunel. El ha vist.

una i s'hi vol acostar. L'animal,

timid i poruc, es manté a distància...

Basat en els personatges creats per Jean i Laurent de Brunhoff

BABAR TORNA DE LA MA D'EDICIONS BEASCOA

MISCE L. LÀNIA

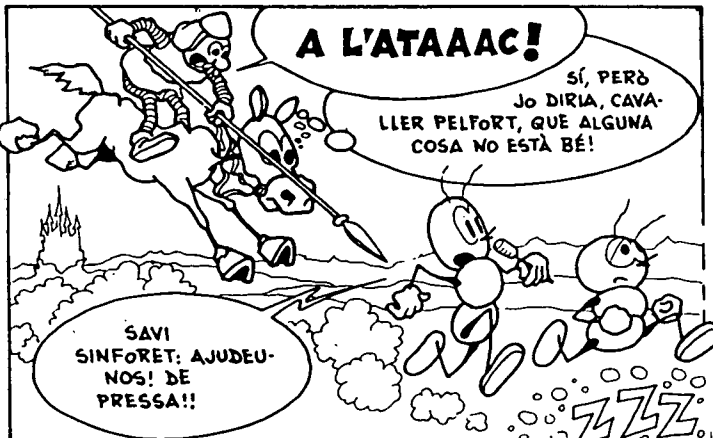
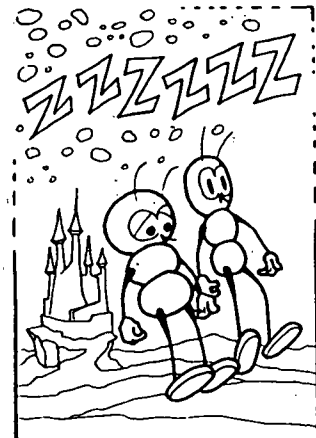
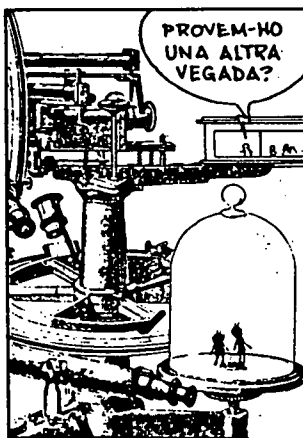
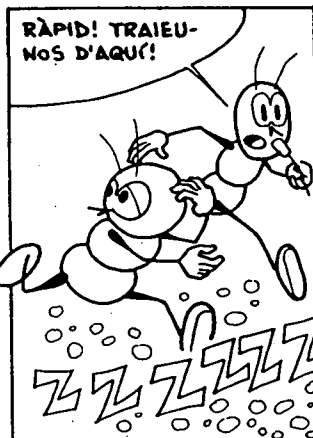
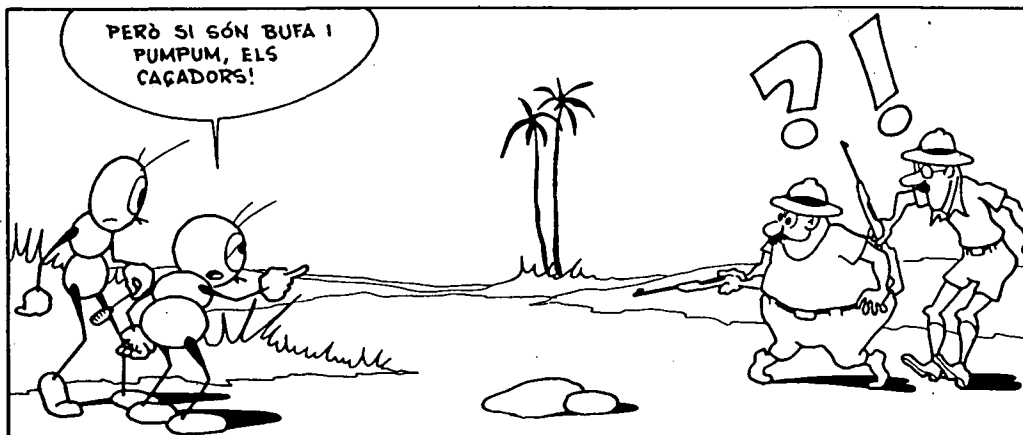
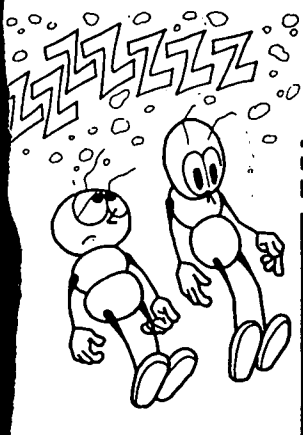
L'INDI SARGANTANA AJAGUDA
I L'INDI ESQUIROL CANTADOR
SON DE LA MATEIXA TRIBU,
¿SABRIES TROBAR-LOS?

SOLUCIÓ

EL Nº 3 ! EL Nº 5

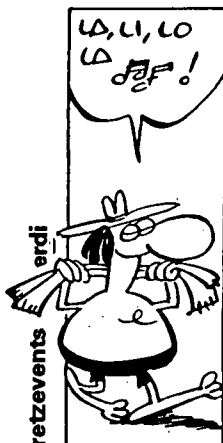

LA MÀQUINA DEL TEMPS

Cafè LORENÇ

Tou